

PEDAGÓGIAI PROGRAM

MÁRIA KERTJE

GÖRÖGKATOLIKUS ÓVODA

4700 MÁTÉSZALKA

Móricz Zsigmond utca 75.

Tartalom

„MOZGÁSFEJLESZTÉS ÉS EGÉSZSÉGES ÉLETMÓDRA NEVELÉSHELYI PEDAGÓGIAI PROGRAMUNK”	4
BEVEZETÉS	6
TÖRVÉNYI HÁTTÉR.....	8
1. AZ ÓVODA ADATAI	9
2. HELYZETELEMZÉS	10
2.1. A gyermeklétszám alakulása	10
2.2. A családok szociokulturális háttere.....	10
2.3. Személyi feltételek.....	11
2.4. Tárgyi feltételek.....	11
2.5. Kapcsolatrendszerünk	13
3. INTÉZMÉNYI ALAPELVEINK.....	13
3.1. Óvodánk alapelve	13
3.2. Gyermekkép.....	14
3.3. Óvodakép	14
3.4. Katolikus óvodakép	15
3.5. Pedagóguskép	15
3.6. Szülőkép	16
3.7. Jövőképünk.....	16
3.8. Nevelési alapelveink.....	17
3.9. Óvodánk alapvető célja	17
3.10. Óvodánk sajátos célja.....	19
4. A KATOLIKUS ÓVODAI NEVELÉS FELADATA, AZ ALPROGRAMELVÁRÁSAIN TÚL.....	19
4.1. Feladatunk	20
4.2. A gyermekek várható fejlettsége óvodáskor végére.....	20
4.3. Gyermekek esélyeinek növelése	21
5. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE, TERVEZÉS	21
5.1. A gyermekek napi rendje	22
5.2. A gyermekek heti rendje.....	23
6. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI.....	24
6.1. Egészséges életmód	25
6.2. Az érzelmi, az erkölcsi értékorientált közösségi nevelés.....	26
6.3. Anyanyelvi és értelmi nevelés, fejlesztés	27
6.4. Óvodánk alapelvei, specialitásai.....	28
6.5. Projekt módszer	34
7. TEVÉKENYSÉG FORMÁK NEVELÉSI RENDSZERÜNKBEN.....	34
7.1. Lelki percek.....	34
7.2. Játék.....	35
7.3. Verselés, mesélés, báb, dramatikus játék	40
7.4. Ének-zene, énekes játék, gyermektánc	43
7.5. Rajzolás, mintázás, kézimunka	47
7.6. Mozgás.....	49
7.7. Külső világ tevékeny megismerése	53
7.8. Munkajellegű tevékenységek	56
8. SAJÁTOS NEVELÉSI GYAKORLATUNK.....	59
8.1. Mozgásfejlesztés sajátos nevelési helyi gyakorlatunkban	59
8.2. A mindennapos testnevelés feladata.....	61
8.3. Tartásjavító torna.....	62
8.4. Népi gyermekjátékok, néptánc	63

9. KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK EGYÉNIFEJLESZTÉSE, FEJLŐDÉSÉNEK SEGÍTÉSE.....	66
9.1. Sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelése	66
9.2. Alapelvünk	68
9.3. Célja	68
9.4. Feladata	68
9.5. Tárgyi feltételek.....	69
9.6. Az óvodapedagógus feladatai	69
9.7. Az integrált nevelésre vonatkozó általános irányelvek, sajátos nevelési igényű gyermekek az óvodában	70
9.8. Enyhén értelmi fogyatékos gyermek	70
9.9. Középsúlyos értelmi fogyatékos.....	71
9.10. Beszéd fogyatékos gyermek	72
9.11. Az autizmus spektrum zavarral küzdő gyermek.....	73
9.12. A fejlődés egyéb pszichés zavarával (súlyos tanulási, figyelem-vagy magatartásszabályozás zavarral) küzdő gyermek	74
9.13. Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek.....	74
9.14. Tehetséges gyermekek nevelése	75
9.15. Tartós gyógykezelés alatt álló gyermek, tanuló	76
10. GYERMEKVÉDELMI FELADATOK	78
11. ÓVODÁNK ÜNNEPEI, RENDEZVÉNYEI	81
12. ÓVODÁNK KAPCSOLATAI.....	83
12.1. Óvoda – család	83
12.2. Óvoda – egyház.....	84
12.3. Óvoda – iskola	84
12.4. A Családsegítő Központtal és a Gyermekjóléti Szolgálattal	85
12.5. Az ANTSZ-szel.....	85
12.6. A Városi Művelődési Központtal	85
12.7. A Szatmári Múzeummal	85
12.8. A Gyermekorvossal és a védőnővel.....	85
13. ÓVODÁNK EGYÉB KAPCSOLAI	86
13.1. Fenntartóval.....	86
13.2. A szülői közösséggel.....	86
13.3. Szakmai szervezetekkel	86
13.4. Pedagógiai Szakszolgálat	87
13.5. Térségi óvodákkal.....	87
14. AZ ÓVODÁSA ÉS AZ ISKOLÁBA LÉPÉS FELTÉTELEI	87
15. ELLENŐRZÉS, MÉRÉS, ÉRTÉKELÉS, MINŐSÉG-FEJLESZTÉSRENDSZERE	90
16. AZ ÓVODA ÍRÁSOS DOKUMENTUMAI, TERVEZÉS	91
16.1. Óvodánk alapidokumentumai	91
16.2. Tanügyi dokumentációs	91
16.3. Pedagógiai dokumentáció	92
16.4. A gyermekek személyiségfejlődésének nyomon követését szolgáló dokumentáció, fejlődési napló.....	92
17. Óvodánk sajátos feladatai.....	93
18. A környezeti és egészségnevelési intézményi alapelvek, célok	95
19. PEDAGÓGIAI PROGRAM ELLENŐRZÉSE, MÉRÉSE, ÉRTÉKELÉSE, MINŐSÉGFEJLESZTÉSRENDSZERE.....	98
19.1. A pedagógiai munka ellenőrzése, mérése, értékelése.....	99
19.2. Intézményi önértékelés.....	100
A Pedagógiai Program elfogadása és jóváhagyása.....	Hiba! A könyvjelző nem létezik.

A Pedagógiai Program módosítására a 2023.évi LII. Törvény bevezetése, az intézményi tájékoztatási kötelezettség, valamint az egyes fejezetekben történt változás miatt került sor.
Verziószám: 3.

„MOZGÁSFEJLESZTÉS ÉS EGÉSZSÉGES ÉLETMÓDRA NEVELÉS HELYI PEDAGÓGIAI PROGRAMUNK”

MOTTÓNK

**„Ne kényszerrel oktasd a gyermeket, hanem játszva úgy, hogy előbb fürkészd kihajlamait.”
(Platón)**

Pedagógiai programunkat az Országos Alapprogramra építettük Kormányrendelet 363/2012. (XII.17.) alapján, a helyi igények (fenntartó, szülők, tanulók) és a lehetőségek figyelembevételével készítettük, hogy reális és megvalósítható legyen, az óvodai neveléssel támasztott általános igények érvényesüljenek.

A katolikus óvoda sajátos jellege, hogy tiszteli az emberi értékeket és érvényre juttatja az önállóságot. A gyermek Isten ajándéka. Sok gyermek a katolikus óvodában kapja meg első vallásos ismereteit. Fontos, hogy kezdetben az őt körülvevő felnőttek példájából tapasztalja meg Isten szeretetét.

Az óvodai nevelésünk a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására törekszik, a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával, elfogadásával. Az óvodás gyermeket, mint fejlődő személyiséget az őket körülvevő gondoskodás és különleges védelem illeti meg. Nevelőmunkánk során arra törekszünk, hogy a gyermekek harmonikus, nyugodt, szeretet teljes légkörben, egyéni képességeiknek megfelelően nevelkedjenek, fejlődjenek. Óvodánk fontosnak tartja a családokkal való kapcsolattartást egymás tiszteletét, szeretetét. A családokkal történő kapcsolattartás folyamán egyre több embert szeretnénk hozzásegíteni az igazi emberi értékek megtalálásához. Az óvodánk nyitott mindazon családok számára, akik elfogadják ezt a szellemiséget. Más felekezetből érkező családoknál tiszteletben tartjuk a saját vallási szokásokat, biztosítjuk gyermekeik felekezeti hitoktatását.

A gyermek az óvodáskorban találkozik először a családon kívüli világgal, tágul látóköre, különböző ingerek érik és ebben a korban képes a legtermészetesebb módon elfogadni az őt

körülvevő környezetet, a benne lévő embereket (felnőtt, gyermek).

Szeretettel fogadjuk a sajátos nevelési igényű gyermekeket, hiszen sok éves tapasztalataink azt mutatják, hogy az óvodánk minden gyermeke és felnőttje egyenrangú partnernek tekinti őket és a szeretet, a teljes óvodai nevelésünk hatására, pozitív irányban fejlődnek a közösségben, a tevékenységek, fejlesztések egyéni tudás szintjük emelkedéséhez vezet. Véleményünk szerint

fontos számukra a normál közösségben való részvétel. A sajátos nevelési igényű gyerekek pozitív hatással vannak a normál gyerekekre, így az átlagos gyermekek már gyermekkorban hozzászoknak a másság elfogadására, és ez a lelki életükre is nagymértékben jó hatással van.

Meglátásunk szerint a programunk alkalmas a gyermeki személyiség kiegyensúlyozott, harmonikus kibontakoztatására, fejlesztésére, figyelembe véve érdeklődésüket, egyéni képességeiket, tiszteletben tartva magát a gyermeket. Ehhez megteremtjük a nyugodt, derűs, szeretetteljes, vidám, gyermekközpontú légkört.

Koncepciónk szerint a megfogalmazott szakmai elvárásoknak, helyi igényeknek megfelelően elkészített programunk megvalósításával eleget teszünk a törvényi, jogszabályi előírásoknak és partnereink elvárásainak.

BEVEZETÉS

**„A gyermek az öröm, a reménység. Gyöngye testében van valami világi; ártatlan lelkében van valami égi, egész kedves valója olyan nekünk, mint a tavaszi vetés: ígéret és gyönyörűség.”
(Gárdonyi Géza)**

Óvodánk az elmúlt évtizedekben több változáson ment keresztül, de mindig egy központi cél vezérelt bennünket, hogy a ránk bízott gyermekek szeretetben, biztonságban, nyugalomban, családi légkörben nevelkedjenek, figyelembe véve érdeklődésüket, egyéni fejlettségüket, képességeiket, sajátos személyiségüket. A mai világban még nagyobb, fontosabb szerepe van az óvodai nevelésnek. A nevelésben a családok mellett még nagyobb szerepe van az óvodapedagógusoknak, az óvodai dolgozóknak. Legfőbb célunk: családi intézményben élni, dolgozni, ahol a szeretet, a nyugalom, a boldogság, a gyermekek tiszteletben tartása dominál.

PROGRAMUNK:

Az Alapprogram alapján meghatározott nevelési feladatokat figyelembe véve, óvodánk sajátosságaihoz igazodik, amelyben központi szerepet kap a mozgásfejlesztés és egészséges életmódra nevelés, ami komplex módon valósul meg a nevelés valamennyi színterén, figyelembe véve a gyermekek érdeklődését, egyéni képességét.

A gyermeki személyiség kibontakoztatására, nevelésére, fejlesztésére törekszünk. Gyermekközpontú, szeretetteljes, családi óvodai légkörben neveljük, fejlesztjük a gyermekeket egyéni képességeik szerint. Fontosnak tartjuk a gyermekek érzelmi biztonságának megteremtését, a testi – lelki gondozást, a szocializáció kibontakoztatását, a családi neveléssel együtt. Figyelembe vesszük az eltérő családi értékeket és kultúrákat, ugyan akkor példamutatással egységesen közvetítjük a helyes emberi értékeket, erkölcsi tulajdonságokat.

Programunkban a gyermekek alapvető tevékenységére, a játékra, a környezet tevékeny megismerésére, a mozgásra, a mesésre, a művészeti élmények nyújtására, kommunikációra, hagyományok átadására, ápolására építünk.

További célunk: a keresztény kultúra és a magyar nemzeti értékek identitásteremtő voltának az óvodai nevelés tartalmaiban történő hangsúlyossá tétele.

A komplex hatások érdekében változatos, egymásra épülő tevékenységeket szervezünk, amely a gyermek spontán érdeklődésére, kíváncsiságára, személyére, érzelmére, egyéni képességeire és megismerési vágyára támaszkodik.

A nevelőtestületünk minden tagja legmagasabb szakmai tudását, szeretetét adja a céljaink **elérése érdekében.**

A programunkat ajánljuk mindazoknak, akik azonosulni tudnak elveinkkel és bíznak a gyermekek fejlődésében, a személyiség kibontakozásában, vallják, hogy mindenhez szükséges a gyermeket értő és ismerő óvodapedagógus személyisége és nevelése.

Ajánljuk továbbá a Nyíregyházi Egyházmegyének, ahol pozitív hozzáállással biztosítják mindazt a feltételrendszert, amely a programunk megvalósításához szükséges.

TÖRVÉNYI HÁTTÉR

- ❖ **2011.évi CXC Törvény A nemzeti köznevelésről**
- ❖ **20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról**
- ❖ **363/2012. (XII.17.) Kormányrendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról**
- ❖ **326/2013. (VIII.30.) Korm. rendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről hatályát veszti**
- ❖ **2003. évi CXXVtörvény az „Egyenlő bánásmódról és esélyegyenlőség előmozdításáról”**
- ❖ **149/1997. (IX.10.) Korm. rendelet a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról**
- ❖ **Az Oktatási Hivatal által összeállított: A sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve**
- ❖ **2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról**

- **Alapító okirat**
- **Pedagógiai Program**
- **Intézményi Önértékelési Program**
- **Szervezeti és Működési Szabályzat (SZMSZ)**
- **Egészségfejlesztési program**

1. AZ ÓVODA ADATAI

Az óvoda neve: Mária Kertje Görögkatolikus Óvoda

Címe: 4700 Mátészalka, Móricz Zsigmond u. 75.

Telefonszáma: 06 - 44 312 661

Az intézmény fenntartója: Nyíregyházi Egyházmegye

Címe, telefon száma:4400 Nyíregyháza, Bethlen Gábor u. 5.

Tel: 06/42/415-90

Alapító okirat száma: 2021.05.26. 634/2021.

Az intézmény jogállása: Önálló egyházi jogi személyként működik

Az intézmény gazdálkodási formája: Önállóan gazdálkodó, egyházi fenntartású intézmény

A fenntartó által kiadott alapító okirat szerinti feladatok:

- **Óvodai nevelés, ellátás szakmai feladatai**
- **Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése, ellátásának szakmai feladatai**
- **Óvodai intézményi étkeztetés feladatai**
- **Óvodai nevelés ellátás működtetési feladatai**

2. HELYZETELEMZÉS

Óvodánk Mátészalka város, Rácz-kerti városrészben, a Móricz Zsigmond út 75. szám alatt helyezkedik el. Ez az intézmény 1976-ban nyitotta meg kapuit a gyerekek számára. Az épületet lakótelepi, társas, illetve családi házas lakóépületek, családias jellegű kis üzletek, egy általános iskola, egy idősek otthona, valamint egy templom fogja körbe. A város Ipari parkja is közel található, amelyben számos gyár és vállalat, illetve kereskedések szolgálnak munkahelyül.

Óvodánkban 5 csoportban gondoskodunk a gyermekek elhelyezéséről. Mindegyikhez gyermeköltöző és felújított mosdóhelyiség tartozik. A csoportok tágasak, esztétikusak, mindig az aktualitás szerint díszítettek, folyamatosan megújuló sokféle játékeszközökkel felszereltek. A csoportok szerkezete osztatlan, mind az 5 csoportba vegyes életkorú gyerekek vannak.

A 2012-ben kialakított tornaszobánk 86 m², amelyhez külön tornaszertár tartozik, mely széles palettájú mozgást fejlesztő tornaszerekkel, eszközökkel telített.

Udvarunk tágas, fásított, egy része füvesített. A babakházak mellett számos mozgásfejlesztő játék és egy 80 m² –es Ovi foci pálya található.

Pedagógiai programunk az Óvodai nevelés országos alapprogramja alapján a mozgásfejlesztés és egészséges életmódra nevelés szellemiségében készült helyi nevelési dokumentum.

Ennek alapján tervezzük az óvodai nevelés mindennapi gyakorlatát a család mellett, a családi nevelést kiegészítve.

Óvodai nevelésünk alapja a keresztény szellemiség jegyében végzett pedagógiai munka.

2.1. A gyermeklétszám alakulása

Óvodánk 5 csoportjába városunk egész területéről járnak gyermekek, de megtalálhatóak a vidékről hozzánk hozott gyerekek is.

Intézményünk 100%-os kihasználtsággal működik.

2.2. A családok szociokulturális háttere

Óvodásaink szociokulturális háttere átlagosnak mondható. A szülők nagy többsége rendszeresen dolgozik, munkahelyük van. Városszerte évről évre nő a jelenlegi társadalmi, és gazdasági hatások következményeként a hátrányos, és a halmozottan hátrányos gyerekek létszáma. Csoportonként átlagosan 4 gyermeket regisztrálunk. Családjaik és az óvodapedagógusok között kölcsönös tiszteleten alapuló, jó kapcsolat alakult ki.

A családok összetételére, családszerkezetére jellemző, hogy átlagosan két gyermeket nevelnek, de minden csoportban van 2-3 óvodás, aki 3-tól több többgyermekes család tagja. A családok megélhetési gondjait sokszor gyermekeik nevelésében vetítik ki, és ennek hatására növekszik

az ingerszegény, kommunikáció szegény, valamint a szülő-gyermek kapcsolatok sérülése kapcsán, az érzelemszegény miliőbe felcseperedő gyermekek száma.

2.3. Személyi feltételek

Óvodapedagógusok

Óvodapedagógusok száma	8 fő
Ebből szakvizsgázott óvodapedagógus	3 fő

Pedagógiai munkát segítő dolgozók

Pedagógiai asszisztens	2 fő
Óvoda titkár	1 fő

Technikai dolgozók

Dajkák száma	5 fő
Ebből szakképzett dajka néni	5 fő
Érettségizett dajka	4 fő
Érettségizett dajka és gyógypedagógiai asszisztens	1 fő
Karbantartó	1 fő
Konyhai kisegítő	2 fő

2.4. Tárgyi feltételek

Óvodánk felszereltsége közepesnek mondható, ez is jórészt az óvoda pályázati forrásainak, és a szülők támogatásának köszönhető. Csoportszobáinkat próbáljuk barátságossá, otthonossá tenni, elsősorban a magunk készítése eszközökkel.

Az óvoda udvara fásított, (tölgy, platán) három részre osztott, ahol a csoportok életkori sajátosságainak megfelelő udvari játékok, sporteszközök vannak felszerelve (mászókák, csúszdák, homokozók). Egy nagyobb füves terület labdajátékok, torna, énekes játékok játszására alkalmas, és van egy 80 m² –es Ovi foci pálya, ami focizásra nyújt lehetőséget a gyerekeknek.

Az udvarhoz tartozik egy elkerített lebetonozott összefüggő terület, amely biciklizésre,

rollerezésre nyújt lehetőséget. Ezek a tárgyi feltételek nem minden esetben tudják biztosítani mozgásműveltség fejlesztő programunk teljes körű megvalósítását.

2.5. Kapcsolatrendszerünk

Közvetlen és közvetett partnereink véleményét a minőségfejlesztési feladatainkból adódóan rendszeresen figyelembe vesszük. Sikerélményt és új erőt ad további munkánkhoz, ha megerősítést kapunk, a hibáinkat pedig próbáljuk a jobb megelégedettségre törekedve kijavítani.

Az eddigi kérdőívek értékelése kapcsán elmondhatjuk, hogy partnereink többnyire elégedettek óvodánkkal, mint ahogyan a dolgozói közösség is elégedettséget mutat.

3. INTÉZMÉNYI ALAPELVEINK

3.1. Óvodánk alapelve

A keresztény nevelés szellemében a gyermek személyiségét tisztelet, elfogadás, szeretet és megbecsülés övezi, valamint a nevelés lehetővé teszi és segíti a gyermek személyiség fejlődését a gyermek egyéni képességeinek kibontakoztatását.

Nevelésfilozófiánk alappillérei:

- ❖ Tevékenységre épülő, sokoldalú képességfejlesztés, amelyben, a gyermekek személyiségének kibontakoztatása az egyéni és életkori sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével történik
- ❖ A gyermek tisztelete, szeretete, elfogadása.
- ❖ Az otthonosság szem előtt tartásával, tudatosan kialakított és jól működő szokásrendszeren alapuló tevékeny óvodai élet szervezésére törekvés.
- ❖ Probléma megoldásra, kreativitásra törekvő, a mozgást kedvelő gyermekek nevelésének elősegítése.
- ❖ A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlődésének előmozdítása.
- ❖ A halmozottan hátrányos gyermekek beilleszkedésének elősegítése, az ingerszegény környezetből adódó hátrányok mérséklése.
- ❖ Kölcsönös tiszteleten alapuló tartalmas együttműködés a szülőkkel.

3.2. Gyermekkép

**„Keresem minden gyermek titkát, és kérdezem: hogyan segíthetnék abban, hogy önmaga lehessen”
(Janusz Korczak)**

Olyan gyermekeket szeretnénk nevelni, és óvodánkból elengedni:

- ❖ Akik a keresztény kultúra értékeit hordozó, nyílt, érdeklődő, környezetében jól eligazodó gyerekek, akik rendelkeznek a következő életkori szakaszhoz szükséges kulcskompetenciákkal.
- ❖ Akik tapasztalják meg, hogy a közösség, amelyben élnek, olyan, mint egy nagy család. Ennek a közösségnek, amelybe mindannyian meghívást kaptak, fontos, felelős tagjai, ezen keresztül érezzék meg Isten szeretetét, alakuljon ki az egészséges önértékelés, egymás elfogadása, az élet tisztelete, hogy felnőtté válva mindezt továbbadhassák.
- ❖ Akik szeretnek óvodába járni, és szívesen részesei a különböző tevékenységeknek.
- ❖ Jellemző rájuk a vidámság, kiegyensúlyozottság, kedvelik a mozgást, kreatívak.
- ❖ Tiszteletet mutatnak a felnőttek iránt, ápolják a hagyományokat, becsülik a munkát, és szívesen végeznek munka jellegű tevékenységeket.
- ❖ Kudarctűrők, és segítőkészek társaikkal szemben, együttműködésre hajlamosak
Alkalmazható tudás és optimális fejlettségi képességszintek birtokában kezdenek el az iskolai tanulmányaikat.

3.3. Óvodakép

Olyan óvodában gyakoroljuk nevelőmunkánkat gyermekképünk megvalósítása érdekében, amely

- ❖ Otthonos, tudatosan kialakított szokásrendszeren alapuló, a szocializáció lehetőségének megteremtésére törekvő biztonságos, esztétikus, tiszta intézmény, amelyben a gyermekek és felnőttek egymást elfogadva és tisztelve élnek, és a keresztény kultúra értékeit hordozzák.
- ❖ Biztosítja a gyermekek spontán és szervezett mozgásához szükséges akadálymentes tág szabad tér adta lehetőségeket, valamint a gyermekek fejlődésének és nevelésének optimális feltételeit
- ❖ Amely nyitottságánál fogva a családdal való együttműködés következtében az egész nap folyamán megvalósuló játékokban, változatos mozgástevékenységekben, tanulási folyamatban, és munka jellegű tevékenységekben elősegíti a gyermekek személyiség vonásainak sokoldalú fejlődését, valamint környezettudatos magatartásának kialakulását.

- ❖ Az óvodanevelésben alkalmazott pedagógiai intézkedések a gyermek személyiségéhez igazodnak.

3.4. Katolikus óvodakép

A katolikus óvoda, a katolikus közoktatási rendszer első láncszeme. Szakmailag önálló nevelési intézmény, amely a családi nevelés kiegészítője, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig. Az óvoda keresztény mivolta alapján, igyekszünk a magunk, a szülők és a gyermekek személyiségébe is beépíteni a következő tulajdonságokat:

- ❖ a hit védelme, ereje
- ❖ a közösség erejében vetett hit
- ❖ nevelői optimizmus
- ❖ megbocsátó szeretet

A katolikus óvodánk épp úgy, mint minden óvoda, arra a célra van rendelve, hogy a teljes gyermeki személy kialakításán munkálkodjon. Óvodánk épp azzal válik katolikussá, hogy az óvodai közösség minden tagja osztozik a keresztény világszemléletben.

Arra vállalkozunk, hogy az ide járó gyermekeket görögkatolikus szellemben, görögkatolikus hitre neveljük, de nem zárkozunk el a más felekezeti gyermekek hitoktatásától.

3.5. Pedagóguskép

Olyan pedagógusok nevelik óvodásainkat:

- ❖ Akik nevelési gyakorlatát az egyéni, differenciált bánásmód jellemez
- ❖ Töreksenek a feltételek javítására, az óvoda otthonossá tételére
- ❖ Empátiás készségüknel fogva jó kapcsolatot alakítanak ki munkájuk során valamennyi partnerrel.
- ❖ Természetes igényük szakmai kompetenciájuk erősítése, fejlesztése
- ❖ A másság elfogadásával képesek a gyermekek érdekét szem előtt tartva, hátrányos megkülönböztetés nélkül elősegíteni személyiségük harmonikus fejlődését.
- ❖ Emberi tévedéseik, hibáik kijavítása etikai kötelességük
- ❖ Közvetítik a magyar népi kultúra átörökítésének alapvető értékeit.
- ❖ Személyiségükre jellemző a gyermekszeretet, gyermekismeret, a különbözőségek megértése és elfogadása.
- ❖ Nyitott a katolikus hit irányába, képviseli a keresztény értékrendet.
- ❖ Nevelési tevékenysége tudatos, abban a hagyományörzés, a családokkal való együttműködés meghatározó szerepet játszik.

- ❖ A gyermekek fejlesztéséhez egyéni módszereket alkalmaz, ami a képességterületekre épülő.

Programunk olyan pedagógust kíván, aki biztosítja a gyermekek számára az egyenlő hozzáférést, a gyermeki jogok érvényesítését, szükségleteik kielégítését, az inkluzív és differenciáló pedagógiai által.

3.6. Szülőkép

- ❖ Szeretnénk, ha a szülők partnerek lennének a nevelésben, ha együttműködnének a gyermekek személyiségének fejlesztésében, ha ők maguk is törekednének a kölcsönös bizalmon és tiszteleten alapuló kapcsolat működtetésére.
- ❖ Gyermeük nevelése érdekében érdeklődők, elfogadják a másságot, tevékenyen vesznek részt óvodai életünkben, segítséget biztosítanak az intézmény felújítását érintő társadalmi munkákban, családi napok, rendezvények közös szervezésében, pozitívan viszonyulnak az egész közösséghez.
- ❖ Elfogadják, és betartják házi rendünket, részletesebb tájékoztatást a gyermekek nevelésével kapcsolatban közösen egyeztetett időpontban kérnek a pedagógusoktól.
- ❖ Azonosulni tudnak programunk szellemiségével, a keresztényértékrenddel.

3.7. Jövőképünk

- ❖ Minden segítséget meg kell adnunk a gyermekeknek a gazdag, élményekkel teli, változatos tevékenységekkel az óvodai évek alatt, amire aztán majd mint egy alap, építkezhetnek.
- ❖ Fontosak lesznek számukra a keresztény hagyományok.
- ❖ Mint minden nevelési és oktatási intézmény, a katolikus óvoda is pedagógusfüggő. Céljait csak akkor érheti el, ha az óvodapedagógusokat, a nevelőmunkát segítő dolgozókat, az egész alkalmazotti közösséget is áthatja a katolikus küldetéstudat. A munkatársak a fenntartó által megfogalmazott erkölcsi elvárásokkal azonosulnak, munkájukat a szerint végzik.
- ❖ Vállaljuk, hogy a sokoldalú fejlesztés, a keresztény hit közvetítése, az örömteli óvodai élet közvetetten segíti a gyermek iskolai közösségbe való beilleszkedését, szociális kapcsolatainak, értelmi fejlődésének alap köve.
- ❖ Hitvallásunk és értékrendszerünk érvényesítése érdekében létfontosságú, hogy a gyermekek hiteles személyiségekkel találkozzanak az intézményben. Ezért tudatosan vállaljuk nevelőmunkánkban a példaadás alapvető és meghatározó szerepét. Munkánkat úgy szeretnénk végezni, hogy eredményeképpen nevelő és nevelt egyaránt növekedjék emberségében és hitéletben.

3.8. Nevelési alapelveink

- ❖ Valamennyi nevelési területen fel kell fedezni a keresztény erkölcsi értékeket és normákat, a hit felé nevelés lehetőségeit.
- ❖ A családi nevelés folytatásaként a katolikus értékek erősítése.
- ❖ A teremtett világra való rácsodálkozás képességének kialakítása, korcsoportnak megfelelően.
- ❖ A keresztény nevelés vállalása belső késztetésből, hitből és szeretetből fakadjon és hassa át az egész napi tevékenységet.
- ❖ Az óvodapedagógus a gyermek számára minta, aki a keresztény felebaráti szeretetet hordozza és közvetíti.
- ❖ A gondjainkra bízott gyermekek harmonikus, sokoldalú fejlődésének elősegítése, személyiségük kibontakoztatása, testi- szociális- és értelmi készségeik, képességeik differenciált fejlesztése a szabad játék elsődlegességének érvényesítésével.
- ❖ Szeretetteljes, családi, nyugodt, befogadó, demokratikus légkör, élményekben gazdag óvodai élet, az egyéni fejlődési ütem tiszteletben tartásának biztosítása, az iskolai beilleszkedés közvetett segítése.
- ❖ Rendszeres és sokrétű mozgásos tevékenységek biztosításával, intenzív mozgásfejlesztéssel segítjük az egészséges életvitel szokásainak megalapozását.
- ❖ Szoros kapcsolatot, folyamatos együttműködést, korrekt, nevelőpartneri viszonyt alakítunk ki a családokkal, intézményekkel. Olyan pedagógiai környezet alakítunk ki, ahol a befogadó attitűd természetes az óvodapedagógus, a nevelőmunkát segítő munkatársak, szülők, gyermekek számára egyaránt, a multi és interkulturális szemléletmóddal és nevelési gyakorlattal összhangban.
- ❖ A halmozottan hátrányos gyermekek beilleszkedésének elősegítése, az ingerszegény környezetből adódó hátrányok mérséklése.
- ❖ Az esélyegyenlőség, és az inkluzív, befogadó pedagógia megteremtése.
- ❖ Az érzelmi, erkölcsi, és a közösségi nevelés hangsúlyozása, amely megalapozza a gyermeki személyiség szocializációját.
- ❖ Az óvoda-iskola átmenet megkönnyítése.

3.9. Óvodánk alapvető célja

A köznevelési foglalkoztatotti jogviszonyban álló alapvető feladata a rábízott gyermekek, tanulók nevelése, oktatása, óvodában a gyermekek Óvodai nevelés országos alapprogramja szerinti nevelése, iskolában a kerettantervben előírt törzsanyag átadása, elsajátításának ellenőrzése, sajátos nevelési igényű tanuló esetén az egyéni fejlesztési tervben foglaltak figyelembevételével.

Ezzel összefüggésben kötelessége különösen, hogy:

1. nevelő és oktató munkája során gondoskodik a gyermek személyiségének fejlődéséről, tehetségének kibontakoztatásáról, ennek érdekében tegyen meg minden tőle elvárható, figyelembe véve a gyermek egyéni

képességeit, adottságait, fejlődésének ütemét, szociokulturális helyzetét,

2. a kiemelt figyelmet igénylő gyermekekkel egyénileg foglalkozzon, szükség szerint együttműködjön gyógypedagógussal, konduktorral vagy a nevelést, oktatást segítő más szakemberekkel, a hátrányos helyzetű gyermek, tanuló felzárkózását elősegítse,

3. segítse a tehetségek felismerését, kiteljesedését, figyelemmel kövesse a tehetséges tanulókat,

4. előmozdítsa a gyermek, tanuló erkölcsi fejlődését, a közösségi együttműködés magatartási szabályainak elsajátítását, és törekedjen azok betartására,

5. egymás szeretetére és tiszteletére, a családi élet értékeinek megismerésére és megbecsülésére, együttműködésre, környezettudatosságra, egészséges életmódra, hazaszeretetre nevelje a gyermekeket, tanulókat,

6. a szülőt (törvényes képviselőt) rendszeresen tájékoztassa a gyermeke teljesítményéről, magatartásáról, az ezzel kapcsolatban észlelt problémákról, az iskola döntéseiről, a gyermek tanulmányait érintő lehetőségekről,

7. a gyermek testi-lelki egészségének fejlesztése és megóvása érdekében tegyen meg minden lehetséges erőfeszítést: felvilágosítással, a munka- és balesetvédelmi előírások betartásával és betartatásával, a veszélyhelyzetek feltárásával és elhárításával, a szülő – és szükség esetén más szakemberek – bevonásával,

8. a gyermekek, a tanulók és a szülők, valamint a munkatársak emberi méltóságát és jogait maradéktalanul tiszteletben tartsa, javaslataikra, kérdéseikre érdemi választ adjon.”

Görögkatolikus óvodánk programjának célja, feladata az Országos Alapprogramban megfogalmazottak figyelembevételével, hogy a 2,5 – 6 éves korú gyermekeket képessé tegyük a hit befogadására. Tanítsuk meg őket rácsodálkozni a teremtett világra, az abban megtapasztalt változásokra, szépségekre.

- ❖ Óvodai nevelésünk célja, a családi nevelést kiegészítve a községünkben élő, különböző szociális háttérrel rendelkező (2,5) 3-6 éves korú gyermekek sokoldalú, harmonikus személyiségfejlesztésének elősegítése, az egyéni fejlődési ütem tiszteletben tartásával.
- ❖ A különbözőségek elfogadása, tiszteletben tartása, sikeresen tevékenykedjen a más szokás és normarendszerben nevelkedett hátrányos helyzetű és tehetséges gyermek egyaránt.
- ❖ Egyéni képességeik kibontakoztatásával váljanak alkalmassá az iskolai életre testi, szociális, értelmi érettség terén egyaránt.
- ❖ Isten szeretetének megvilágítása a gyermekekben.
- ❖ Lehetőség a tehetség kibontakoztatására, tehetséggondozás.
- ❖ A gyermekek fejlesztése differenciálási szintek, és képességfajták szerint, a sajátos nevelési igényű gyermekek fejlődésének elősegítése.
- ❖ A fejlesztőpedagógia óvodapedagógus kompetenciájába tartozó lehetőségeinek alkalmazása.

Fejlesztő pedagógiai ellátás biztosítása a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló tantárgyi felzárkóztatására és készségfejlesztésére irányuló foglalkozás szervezése.

3.10. Óvodánk sajátos célja

- ❖ A gyermekekkel **megszerettetni a rendszeres mozgást**, hozzájárulni ahhoz, hogy felnőttként is igényeljék a test edzését, egészségük óvása érdekében.
- ❖ **A prevencióval** segíteni szeretnénk a **helyes testtartás** kialakítását, a **lábboltozat, talpboltozat süllyedésének** megelőzését, korrigálását.
- ❖ A néptánc, a népi énekes játékok, játékfűzések gyakorlása alkalmával ismerjék meg népzenei kultúránk örök értékeit, valamint a változatos mozgásformák eljátszásával szerezzenek jártasságot a koreografált néptánc mozdulatokban és tánclépésekben.
- ❖ Lehetőségeinkhez mérten biztosítjuk a helyes táplálkozási szokások kialakulásának megalapozását.

4. A KATOLIKUS ÓVODAI NEVELÉS FELADATA, AZ ALPROGRAM ELVÁRÁSAIN TÚL

Görögkatolikus óvodánk célja, hogy a gyermekeket képessé tegye a hit befogadására. Tanítsuk meg őket rácsodálkozni a világra, az abban végbe menő változásokra. Támogassa a családi keresztény nevelést, ennek hiányában nyújtson segítséget a gyermekek keresztény életre való elindításában.

4.1. Feladatunk

- ❖ Erkölcsi, vallási nevelés, amely a lelki percek témáiban valósul meg napi rendszerességgel
- ❖ Erkölcsi tulajdonságok kialakítása, megalapozása, együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség, őszinteség, jószívűség stb.
- ❖ Egészséges óvodai környezet megteremtése, amelyben alapvető feladat óvodásaink egyénenként változó testi – lelki szükségleteinek kielégítése
- ❖ Élmenygazdag mindennapok megteremtésével olyan gyermekek nevelése, akiket az együttérzés egymásra figyelés, segítőkészség, egymás elfogadása a másik iránti tisztelet és szeretet jellemez
- ❖ Önállóság, önfegyelem, kitartás, feladattudat, szabálytudat, szokás és normarendszer megalapozása
- ❖ A gyermekek érdeklődését, egyéni fejlettségét figyelembe véve olyan változatos tevékenységek biztosítása, amelyek során eljutnak a számukra legoptimálisabb szintig
- ❖ Folyamatos, komplex játékos formában történő tanulási folyamatot biztosítunk a mindennapok folyamán, ahol rengeteg információhoz jut, játszva tanul.
- ❖ Minden tevékenység megtervezésekor kiemelt szempontunk a gyermekek életkorának képességeinek figyelembevétele
- ❖ Az önismeret fejlesztése, új erkölcsi normák (tolerancia, elfogadás, befogadás, segítségnyújtás) kialakítása.
- ❖ Magas színvonalú szakmai pedagógiai környezet biztosítása óvodánkban

4.2. A gyermekek várható fejlettsége óvodáskor végére

Képesek a jó és rossz megkülönböztetésére

Cselekedeteikben a jóra való törekvés megfigyelhető

Kialakul bennük a hála és a megbocsátás érzése

Vallási élményeiket egymással is megosztják

A gyermek fejlesztése közben felfedezzük a többre képes gyermekek adottságait, és fontos feladatunknak tartjuk ezeknek a gyermekeknek a továbbfejlesztését.

A tehetséges gyermek jellemzői:

- ❖ Feladattudat: érdeklődő, kitartó, elmélyült, nyitott

- ❖ Kreatív: gyors helyzetfelismerés, nyitott az új dolgok iránt, kíváncsi, az akadályokat képes megélni
- ❖ Képességei: átlag feletti, gyors, pontos, jó memóriája van, logikai megoldásokra képes, beszéde választékos, változatos.

A pedagógusok módszereiket úgy választják meg, hogy a gyermekek megfelelő szintű és tartalmú foglalkozásban, külön fejlesztésben részesüljenek.

4.3. Gyermekek esélyeinek növelése

Az intézményünkbe járó gyermekek esélyeinek növelése, kiemelve a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeket.

A kisgyermek első alkalommal válik el a szülőtől, mikor átlépi az óvoda kapuját. A pedagógusok arra törekednek, hogy minél jobban megismerjék a családokat, az onnan érkező gyermeket. Ezt több formában, módszerrel valósítjuk meg, melyről programunkban van szó. Azt valljuk, hogy a szülőkkel együtt kell segítenünk a gyermeket abban, hogy megtalálja helyét az óvodában. Bizalomra épülő kapcsolatot igyekszünk kialakítani a szülőkkel, kérjük őket, mondják el minden alkalommal, ha probléma adódott otthon (pl. éjszaka nem jól aludt, nincs étvágya, stb.). szükségünk van minden ismeretre, ami a gyermekkel kapcsolatos ahhoz, hogy elfogadóan ehhez tudjunk igazodni.

Évente több alkalommal lehetősége van a családoknak óvodánkban tartózkodni, részt venni a rendezvényeken, nyílt napokon. Ezek az alkalmak arra is szolgálnak, hogy megismerjük a családok szociális kompetenciáit, szokásait, ők pedig betekintést nyernek a mi szokásainkba, szabályainkba.

Figyelemmel kísérjük a gyermekek egészséges testi, lelki fejlődését, az ehhez szükséges biztonságos, érzelm gazdag belső és külső környezet feltételeit teremtjük meg.

Szoros kapcsolatot ápolunk a gyermekvédelemben dolgozó szakemberekkel, az óvoda fenntartójával, a védőnővel, orvossal, fejlesztő szakemberekkel, tanítókkal. Munkánkra jellemző az egymás segítése, támogatása, hiszen mindannyiunk közös célja, hogy a gyermekek mindent megkapjanak, ami a fejlődésükhöz szükséges. Kivétel nélkül igaz ez minden településen élő gyermekre!

5. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE, TERVEZÉS

Az óvodai csoport kialakítása

Óvodánk helyi nevelési programja vegyes életkorú, részben osztott és osztatlan csoportokban egyaránt megvalósítható. A csoportok összetételének kialakítása az óvodába aktuálisan beiratkozó gyermekek életkorától függ.

A vegyes csoport kialakításakor fontos tényező a szülők megnyerése. Az életkori jellemzők ismeretében és az egyéni eltérésekre építve, az óvodapedagógus döntésétől függ, a szabad játékot kivéve, a felajánlott tevékenységek formáinak megválasztása.

5.1. A gyermekek napi rendje

Délelőtti:	Déli:	Délutáni:
Játék, szabadon választott tevékenységek Hitre nevelés, az elcsendesedés feltételeinek megteremtése, lelki percek	Gondozási feladatok, munka jellegű tevékenységek	Gondozási feladatok, munka jellegű tevékeny
Munka jellegű tevékenységek	Étkezés előtti ima – Ebéd – Étkezés utáni ima	Étkezés előtti ima – Uzsonna – Étkezés utáni ima
Testnevelés vagy egyéb mozgásos tevékenységek	Pihenés elcsendesedés, ima, altatás mesével	Kezdeményezések
Tudatosan szervezett és tervezett tanulási folyamat		Játék, szabadon választott tevékenységek, levegőzés és szolgáltatások
Levegőzés, séta, megfigyelés		
Gondozási feladatok, munka jellegű tevékenységek		
Étkezés előtti ima – Tízórai – Étkezés utáni ima (folyamatos)		

5.2. A gyermekek heti rendje

Szeptember 1-től május 31-ig

Kötelező tevékenységek	Szabadon választható tevékenységek: a hét minden napján a gyermekek spontán érdeklődése alapján, vagy az óvodapedagógus kezdeményezésére
Lelki percek	
Testnevelés (heti két alkalommal)	Szabad játék
Mindennapos testnevelés (azokon a napokon, amikor más mozgásos tevékenységek nincsenek)	Rajzolás, festés, kézimunka jellegű tevékenységek
Munka jellegű tevékenységek	Mese, vers
	Ének-zene, énekes játék
	A külső világ tevékeny megismerése
	Kiegészítő mozgástevékenységek / heti egy-egy alkalommal
	Munka jellegű tevékenységek

Június 1-től Augusztus 31-ig

Kötelező tevékenységek	Szabadon választott tevékenységek
Lelki percek	
Mindennapos testnevelés	Játék
Munka jellegű tevékenységek	Mese, vers
	Rajzolás, festés, kézimunka jellegű tevékenységek
	Ének-zene, énekes játékok
	Munka jellegű tevékenységek

6. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI

FŐ / általános feladataink

1. Az egészséges életmód alakítása,
2. Az érzelmi nevelés és a szocializáció biztosítása,
3. Az anyanyelvi az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása,
4. **Mozgásfejlesztés és egészséges életmódra nevelés**
/ melyet óvodánk kiemelten kezel /

6.1. Egészséges életmód

Az egészséges életvitel igényének és szokás rendszerének kialakítása, a betegségmegelőzés, és az egészség védelme, edzése, megőrzése, kiemelt jelentőségű ebben a korban. Az egészséges életmódot a testápolás, az étkezés, az öltözködés, és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása révén valósíthatjuk meg. Legfontosabb a gyermeki szükségletek kielégítése az óvodai közösségen belül. Fontosnak tartjuk a testi, lelki szükségletek összehangolását, a heti és napi életritmus kialakítását. Ezt segítik a kötelező és szabadon választott tevékenységek meghatározott ciklikusságával, ritmusával. A rugalmasan kezelt napirend, melynek keretein belül az étkezések, a pihenés, a mozgás, a játék, az oktatás, és egyéb tevékenységek valósulnak meg.

Fontos a gyermekek fejlődésének elősegítéséhez a helyes higiéniai szokások kialakítása.

A gyermekek fejlődését segíti

- A kulturált étkezés szokásaira nevelés
- A helyes testtartás kialakítása
- Esztétikus terítésre szoktatás
- Étkezéshez szükséges eszközök önálló és helyes használata
- Délutáni pihenés
- Nyugodt légkör megteremtése pihenés idejének biztosítása, a gyermekek alvásigényének figyelembevételével
- Prevenációs, korrekciós jellegű torna, a biomechanikailag helyes testtartás kialakítása gerincbarát vitamintorna és lúdtalp megelőzését szolgáló elemekkel
- A napi tevékenységek során minél több idő eltöltése a szabadban
- Higiénés szokások szabályok kialakítása
- Tisztálkodás (kézmosás, törölközés, fésülködés, fogápolás helyes és rendszeres végzésére szoktatás)
- WC használat
- A szabadban végzett számtalan tevékenység (séták, túrák, kirándulások szervezése stb.) fokozza a gyermek edzettségét, teherbíró képességét, segíti fizikai fejlődését.
- A rendszeresen és kellemes légkörben végzett mozgás eredményeképpen a gyermek természetes igényévé válik és beépül szokásrendszerébe
- Reformkonyhai ételek közös készítése a csoportokban, pl.. saláták, gyümölcspürék
- Ismerkedés a gyógynövényekkel gyógyteák fogyasztása téli, náthás, időszakokban.
- Aromaterápia, gyógyhatású illóolajokkal dúsíthatjuk téli időszakban a csoportszobák levegőjét.

6.2. Az érzelmi, az erkölcsi értékorientált közösségi nevelés

Érzelmi nevelésünk alapja a gyermeket körülvevő otthonosság, derűs, kiegyensúlyozott szereteteli légkör, melyben teret engedünk önkifejező, és önérvényesítő törekvéseinek egy következetes szokás, és norma rendszer megalapozásával.

A szocializáció folyamatában megy végbe a gyermek szocializációs-individualizációs fejlődése. A két oldal egymással szoros kölcsönhatásban van. Arra törekszünk, hogy a szocializációs folyamatban a gyermekek próbálják elsajátítani a viselkedés és magatartás normáit, értékét, e folyamatban alapozódnak meg a társas közösségi élet szokásai (szocializációs szokások).

Az individualizációs folyamatban segítjük kibontakoztatni az egyén személyiségét, képességeit, tulajdonságait, magatartását. Eközben bontakozik ki az én tudat, az énkép, amely hozzásegíti a gyermeket önmaga képességeinek felismeréséhez.

Az individualizáló nevelés egyszerre erősíti az egyediséget, és ösztönöz az együttműködésre, támogatja a gyermekek szocializációját. Ez utóbbit is az egyéni sajátosságok ismeretében segíti, eltérő módszerekkel, különböző, egyénre szabott mértékben.

Az individualizálás elvei

- a gyermekek személyiségének megismerése az óvodába lépéstől kezdve;
- az erősségek és az esetleges hátrányok számbavétele alapján az egyéni fejlesztés elvének érvényesítése (képességek, részképességek elemzése);
- a személyes kontaktus biztosítása a tevékenységekben (óvodapedagógus -gyermek között);
- a gyermekek eltérő egyéni testi-lelki szükségleteinek figyelembevétele;
- az igény szerinti szeparáció lehetőségeinek biztosítása (a terem berendezésével);
- a személyesség biztosítása a gyermekek munkáinak, személyes tárgyainak tárolásában;
- személyiségi jogaik biztosítása érdekében óvodai jelük kiegészítése névvel, fényképpel

Fontosnak érezzük, és próbáljuk segíteni a „nemi” hovatartozás felismertetését a gyermekekben, hiszen ez a szocializáció kialakulásának fontos állomása. A szocializáció szempontjából különös jelentőségű a közös élményekre épülő közös tevékenységek gyakorlása. Ezért olyan óvodai élet megszervezését tartjuk kívánatosnak, mely segíti a gyermek erkölcsi tulajdonságainak, (mint például az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség és akaratának (ezen belül önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának) fejlődését.

Arra próbáljuk nevelni a gyermekeket, hogy fogadják el egymást, tiszteljék a környezetükben lévő felnőtteket.

Nélkülözhetetlen a jól kialakított szokásrendszer, amelyben a gyermekek változatosan tevékenykedhetnek. Legyen nyugodt, kiegyensúlyozott, szeretetteljes a csoport légköre, ahol gyermek és felnőtt egyaránt jól érzi magát, és ami a szülőkből is megnyugvást vált ki.

Az óvodapedagógus feladatai a szocializáció támogatásában

- a gyermekek társas kapcsolatainak megfigyelése és alakítása (a magányos gyermekek felé a páros kapcsolat erősítése)
  - a közös élmények forrásainak gazdagítása, a társadalmi tapasztalatok körének bővítésével
  - a gyermekek elképzelései és döntései alapján a szülők bevonásával a csoportélet hagyományainak kialakítása és ápolása
  - a viselkedés-kultúra megalapozása
  - a mikro csoportos tevékenységek körének bővítése a felajánlott, szervezett keretekben
  - a társas, szabályjátékok rendszeres biztosítása a gyermekek közreműködésével
  - a gyermekélet tájjellegű hagyományainak ápolása a családok, idősebb generációk bevonásával
- a gyermekek személyes vonatkozású ünnepeinek közös szervezése az óvodában (csoporttársak, és az óvodapedagógus)

6.3. Anyanyelvi és értelmi nevelés, fejlesztés

Az anyanyelvi nevelés a nap folyamán, valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladatunk. Interaktív beszélő környezet megteremtésével, helyes mintaadással, szabálykövetéssel nevelünk az anyanyelv megbecsülésére és szeretetére, valamint a gyermekek kommunikációs kedvének fenntartására és ösztönzésére.

Az értelmi nevelés feladatai egyrészt, a gyermekek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, másrészt, az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) kreatív fejlesztése.

Az értelmi fejlesztést az adott életkori sajátosságokat figyelembe véve a mozgásfejlesztésre alapozzuk, azon keresztül realizáljuk. (testséma, finom motorika, oldaliság, térészlelés)

Mozgásfejlesztés

A mozgás, mint tevékenység kiemelt szerepet kap óvodásaink képességfejlesztésében, jelenléte óvodai nevelési helyi gyakorlatunkban a gyermekek egészséges testi, mozgás, és személyiségfejlesztését szolgálja. Megpróbáljuk tudatosan fejleszteni a gyermekekben a motoros képességeket és a mozgáskészséget. A testi, akarati, értelmi, erkölcsi képességek fejlesztésére is nagy gondot fordítunk. A fejlesztés segítői az óvodai életet alkotó tevékenységek: mese, vers, ének-zene, ábrázolás és kézimunka, a külső világ tevékeny

megismerése, a matematikai tartalmú játékok, amelyeket a programunkban a mozgással összekapcsolva terveztük meg.

Kiemelt e tevékenységek közül maga a MOZGÁS, amely kötelező formában heti két alkalommal van jelen minden csoportban, illetve a testnevelést kiegészítő mozgástevékenységek (lehetőség szerint zenés torna, néptánc). A mozgás, illetve a mozgásos játékokon túl hangsúlyt kap az egészséges életmód, a környezet óvása, hiszen ezek együttes hatásával érhetjük el a magunk elé kitűzött célokat.

6.4. Óvodánk alapelvei, specialitásai

Nevelőtestületi véleményünk az integrációról

Legfőbb értékeink között megfogalmaztuk a sajátos nevelési igényű gyermekek fejlődésének elősegítését, az egyéni bánásmód jelentőségét. Ebből következően is feltétlenül hangsúlyt kell fektetnünk az integrált nevelésre. Az integrált nevelésen közös tevékenységet értünk ép és sérült gyermekek között. A sérülés fokától függően természetesen orvosi, pszichológiai szakvélemény is szükséges, mely az integrációra való alkalmasságot bizonyítja. A korai együttneveléssel megpróbáljuk megelőzni a mássággal szembeni elutasítást, az előítélet kialakulását a megélt tapasztalatokon keresztül.

A megerősítés módszerével, azaz sok dicsérettel a helyes cselekedetre, tevékenységre azzal a céllal is, hogy felhívjuk a többiek figyelmét, érdeklődését a másik iránt. Ha mindenki érdekes tud lenni, az segítheti a kapcsolatok kialakulását. A későbbiekben ez adhatja alapját annak, hogy megtanuljanak egymásra odafigyelni, esetleg tudatosan is részt vegyenek egymást segítő tevékenységekben, kapcsolatokban.

Nagy odafigyelést igényelnek a **sajátos nevelési igényű gyermekek**, akik számára a fejlődés lehetőségét integráltan próbáljuk biztosítani, a törvény által kötelezően előírt gyógypedagógus szakember irányításával, és gyógypedagógiai asszisztens jelenlétével.

Az integrált nevelés számunkra egészen pontosan azt jelenti, hogy óvodánk minden gyermek számára megfelelő legyen. Minden gyermek egy-egy személyiség, ebből adódóan másként igényli a vele való bánásmódot. A differenciált bánásmód magába foglalja az integrációt, mint gyakorlatot, hiszen a „mindenki más” elvben tényleg belefér a minden gyerek különbözősége, mássága. Az integrált nevelés az óvodapedagógusok részéről magas szintű felkészültséget igényel. A sérült gyermekek nevelési lehetőségeit éppúgy ismernie kell, mint esetenként a tehetséggondozás lehetséges módjait. Ehhez nélkülözhetetlen mindaz, amit pedagógusképünkben megfogalmaztuk.

A nevelőmunkában az eredményességre törekszünk, ami alatt azt értjük, hogy minden gyermek saját magához képest fejlődjön. Kitarató, következetes pedagógiai, pszichológiai tevékenységgel

szeretnénk eljuttatni a gyermekeket egy adott fejlettségi szintről egy magasabb fejlettségi szintre, személyiségük sokoldalúságát figyelembe véve.

A gyermekek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként próbáljuk eljuttatni a gyermekeket testileg, lelkileg, szociálisan, az iskolai munkához, az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintre.

A nevelőtestület véleménye a konfliktusok kezeléséről

A konfliktusok velejárái a gyermekközösség életének. A követendőnek azt tartjuk, ha a gyermekek idővel megpróbálják maguk között feloldani, megoldani ezeket. A legtöbb konfliktusforrás a játékeszközök birtoklásából adódik. Az óvónő törekedjen annak megértetésére, hogy az éppen játszó gyermeknek ne kelljen feltétlenül odaadni a játékeszközt még akkor sem, a másik „szépen kéri” azt. Meg lehet kérdezni, hogy nem szeretnének-e esetleg együtt játszani? Nemleges válasz esetén, a játékra áhítozó gyermeket szoktassa az óvó néni türelemre, kicsit beszélgesen vele, ajánljon fel számára más tevékenységet. A vita eldurvulását akadályozza meg, hiszen a gyermekek testi épségének védelme kötelességünk.

A nevelőtestület egységesen gondolkodik az alábbiakról

Hogyan értelmezzük a folyamatosságot?

A várakozási időket próbáljuk meg csökkenteni, de teljes megszüntetésre nincs lehetőségünk. A gyermek türelmének, önfegyelmének fejlődését ezek is segítik. Próbálunk a játékidő folyamatosságának biztosítására.

Hogyan értelmezzük a befogadást?

Az új gyerek befogadását megfelelő módon készítjük elő, már beiratkozáskor bemutatjuk a csoportokat, kiszolgáló helyiségeket, udvart. Lehetővé tesszük a szülővel közösen történő befogadást, majd fokozatosan növeljük azt az időtartamot, amit a gyerek szülője nélkül tölt az óvodában.

A kultúra átadásának mibenléte

A gyermekek egyrészének érdeklődése, a számára tapasztalható, észlelhető körön belül mozog, de gyakran előfordul, hogy érdeklődésük ezen túlmutat. Mi ezekre a kérdésekre is választ szoktunk adni, de előfordulhat az is, hogy azt mondjuk:” ne haragudj, ezt én sem tudom” – majd megpróbálom utánanézni.

A kultúra átadásánál arra törekszünk, hogy a gyermek saját élményei alapján tanuljon, tevékeny részese legyen a tanulási folyamatnak, oldjon meg a gondolkodását fejlesztő feladatokat.

A beszélgetés, melyet fontosnak tartunk, jelen van a mindennapokban.

Különbféle tevékenységekbe próbáljuk bevonni a gyermekeket, úgynevezett „beszélgető körökben” vitatjuk meg a történeteket.

Megszokott időben, napi rendszerességgel lelki percek keretén belül is van lehetőségünk az éppen aktuális, vagy jellemző problémák, konfliktusok „átbeszélésére”, megoldások keresésére.

A tanulás színterei, szervezeti formái:

Egész napunkat áthatja a komplexitás. Mindenből lehet tanulni és tanítani.

Cél: a 3-6 éves korú gyermekek kognitív, érzelmi és szociális érési folyamatának segítése, az iskolai tanuláshoz szükséges képességek kialakítása, életkornak megfelelő korrekció és prevenció.

Feladat:

- a gyermekek kíváncsisága, utánzási kedve által az értelmi képességek fejlesztése,
- problémamegoldó, kreatív gondolkodás megalapozása,
- a kíváncsiságot felkeltő, sokoldalú cselekedtetés során szerzett tapasztalatok folyamatos feldolgozása által az egyszerű gondolkodási műveletek fejlesztése,
- beszélgetésekkel a gyermekek kommunikációs képességeinek, a beszélőkedvaktivizálása,
- az érzékelés, észlelés mozgás összekapcsolása,
- a gyermekek eljuttatása az önkéntes tanulástól a szándékos tanulás vágyához,
- iskolai tanuláshoz szükséges akarati tulajdonságok alapjainak lerakása,
- a testi fogyatékosságból adódó hátrányok csökkentése.

A tanulást személyiségfejlesztésként kezeljük. Azt valljuk, hogy a gyermekeket nem alakítani akarjuk, hanem a szükséges feltételek megteremtésével, és az egész napos tudatos nevelői magatartással alakulni engedjük.

Arra törekszünk, hogy a gyermek találja meg az érdekes, ösztönző körülmények között a számára legmegfelelőbb tevékenységet, tanulási helyzeteket. A játékosság biztosítása mellett, kötött, vagy kötetlen formában játékos feladatokkal igyekszünk fokozni érdeklődésüket, segítve gondolkodásuk fejlődését.

A nevelőtestület egyetért abban, hogy a gyermeket érheti kudarc a tanulási folyamatban.

Fontos azonban figyelni arra, hogy a szervezett tanulási folyamatokban lehetőség szerint ne érje kudarc a gyermekeket! Ezért is tartjuk szerencsésnek a jól bevált párhuzamosan több helyszínen működő mikro csoportos szervezeti formát, amelyben az egyéni fejlettségüknek megfelelően segíthetünk, persze csak annyit, amennyit szükséges. Ez a forma alkalmas arra is, hogy a gyermekeket kérdezésre, a szükséges segítség kérésére szoktassuk.

Egységesen gondolkozunk ily módon abban is, hogy a gyermekek próbálják önállóan megoldani a problémáikat, és kérjenek segítséget, ha szükséges.

A gyermeki személyiség fejlődésének elősegítése tehát az egész nap folyamán történik, ehhez persze elengedhetetlen a szakképzett dajka nénik segítő együttműködése.

Az óvodai tanulás szélesen értelmezett, az egész nevelés folyamatát átható tevékenység.

Kiindulási pontjaink

Maga a gyermek. Cselekedeteit érzelmei vezérik, de képes együttműködésre, alkotásra, belső fegyelem megtartására, ha érdeklődésére, egyéni képességeire alapozunk, ha tiszteljük őt.

Az igazi nevelőerő az *óvónő személyisége*, aki szeretetteljes, türelmes magatartásával képes a „másság” elfogadására. Ösztönző, segítő, együttműködő, bizalmat keltő, céltudatos programja a gyermekek képességeit-önmagához képest- a legmagasabb szintre juttatja.

Jó humorérzékkel rendelkezik, képes az önkontrollra, önfejlesztésre. Modell a gyermekek számára.

A nyugodt tanulás feltételeinek fontos tényezője: *az óvoda*. A jól átgondolt szokásrendszer, a célszerűen berendezett, megfelelően tagolt, 2-3 gyermek szocializációjára alkalmas játszósarkok ki alakított-csoportszoba, a változatos és folyamatostevékenységek biztosítása.

Alapelveink közé soroljuk: a gyermekek *személyiségének ismeretét*, az egészséges alapokra épülő differenciálást, az egyéni képességekhez kötődő fejlesztést, komplex módszerek alkalmazását, integrációt a területek között, a játék és a tanulás állandó kölcsönhatását.

Törekszünk arra, hogy az adott gyermekeket és gyermekcsoportokat fejlettségüknek megfelelően fejlődhessenek tovább. Feladatunknak tekintjük, hogy bátran forduljanak hozzánk, játékukban egyenrangú partnerként veszünk részt.

Az óvodában a tanulás folyamatos, mert minden helyzetben utánoz, tapasztal, tevékenykedik a gyermek. A tanulás, az életet végig kísérő folyamat, alapfolyamat, amely az óvodáskorban, az alaptevékenységben: a játékban a leghatékonyabb. A tanulás az életkori jellemzőktől befolyásolva, a játékban integrált tanulás mellett az óvodapedagógus által felajánlott, tudatosan tervezett és szervezett kötelező (mozgás-torna) és „kezdeményezett kötetlen folyamatban” is megvalósulhat. A felajánlott tevékenységek rendszeres, módszeres műveltségtartalmat közvetítő szerepet töltenek be, közvetlen megfigyelést, tapasztalást biztosítanak tevékenységekbe ágyazva.

A tudatosan tervezett és szervezett tanulási folyamat szervezeti formái:

- Egyéni

- Mikro csoportos
- Egész csoportnak szóló

A tervezhető jellegzetes tartalmak biztosítása

Arra törekszünk, hogy az óvodában megszerzett tanulási tapasztalatok pozitívan befolyásolják a későbbi iskolai tanuláshoz való viszonyukat is.

Nem mindegy, hogy milyen érdeklődés fejlődik ki a gyermekekben a tanulással kapcsolatban, képes lesz-e saját motiváltságából kiinduló erőfeszítésre, a tanulás érdekében. Ennek a belső motiváltságnak a kialakítását kezdjük meg az óvodában.

A tanulási tevékenység esetén is azt szeretnénk elérni, hogy örömmel és önként vegyen részt ebben a folyamatban.

Természetesen minden gyermek esetében képességeiknek megfelelő feladatokról van szó. Nagy hangsúlyt fektetünk az egyéni bánásmódra és a differenciált fejlesztésre. Egy adott téma feldolgozásakor az egyéni képességeket figyelembe véve próbálunk differenciált feladatokat adni, többféle lehetőséget felkínálni egy adott képességtípus gyakoroltatásában, fejlesztésében.

A sikerélmények erősítik a gyermekek önbizalmát, bátorságot adnak az újabb, nehezebb feladatok megoldásához.

Kötelező tevékenységek:

A csoport valamennyi tagja egyszerre, illetve csoportbontásban vesz részt a foglalkozáson, kötelező jelleggel, de ez a kötelezőség nem jelenthet kényszert a gyerek számára.

- ❖ hitre nevelés, elcsendesedés, lelki percek
- ❖ testnevelés (heti 2 alkalommal)
- ❖ mindennapos testnevelés (azokon a napokon, amikor nincs más mozgásos tevékenység)
- ❖ munka jellegű tevékenységek (pl. saját személyükkel kapcsolatos feladatok stb.)

Szabadon választható tevékenységek, és kötetlen tanulási folyamat (a hét minden napján)

A kötetlen folyamatban óvónői kezdeményezéssel motiválunk, a kezdeményezés módját mindenki szabadon választhatja meg. A kötetlenség a gyermekek önkéntes részvételében, és a tanulási folyamat időpontjának megválasztásában nyilvánulhat meg.

- játék
- munkajellegű tevékenységek
- rajzolás, festés, kézimunka
- mese, vers
- ének-zene
- külső világ tevékeny megismerése, környezetvédelem

Az óvodapedagógus által felajánlott tevékenységek rendszere

- ❖ Kötelező formában szervezett mozgásfejlesztés.
- ❖ Szabadon választható tevékenységek, kötetlen tanulási folyamat: A szabad játék keretein belül, annak zavarását elkerülve, spontán helyzetekből, gyermeki kezdeményezésekből, vagy felajánlással, indirekt módon történik a tevékenységek célirányos továbbfejlesztése.

A felajánlott tevékenységek jellemzői

A gyermekek szempontjából:

- ❖ a választás, a döntés lehetőségét biztosítva feladattartásra nevel
- ❖ a tevékenységbe ágyazott műveltség tartalom integráltan kerül több szempontú megközelítésre
- ❖ a gyermekek a cselekvés, a tapasztalás szintjén ismerkednek meg a problémákkal, és a személyes kontaktus, beszélgetések során tapasztalataikat elemi, fogalmi szinten is kifejezhetik
- ❖ a gyermekek a felnőtt, a kortársak mintájának utánzásával, valamint felfedezéssel, kísérletezéssel, próbálkozásokkal, a szándékos figyelem és bevonás aktivizálásával játékosan tanulnak.

Az óvodapedagógus szempontjából:

- ❖ a tervszerű, átgondolt, de a gyermekek által formálódó, változó, kreativitásukkal, önállóságukkal gazdagodó tevékenységekben érvényesül a nevelés kultúrák közvetítő szerepe
- ❖ a kezdeményezett, felajánlott lehetőségek fejlesztő hatása komplexitásra törekvő
- ❖ az óvodapedagógus személyes mintaadó szerepe kiegészíti a gyermekek önálló tevékenységeit, közreműködése minden helyzetben a gyermekek fejlettségétől és igényeitől függ
- ❖ a felajánlott tevékenységek differenciálása

Integrált műveltség tartalom a felajánlott tevékenységekben

A 2009/2010-es nevelési évtől programunk kiegészítéseként bevezetésre kerül felmenő rendszerben a művelség tartalmak integrált szemléletben történő feldolgozása. Nem távoli módszer ez nevelőtestületünkötől, ugyanis eddig is gyakran használtuk a komplexitásra törekvést a foglalkozási ágak, témák között nevelési gyakorlatunkban. Az integrált ismeretfeldolgozás közel áll az óvodáskorú gyermek világlátásához. Az integrálás mozaikszerű, foglalkozási ágakra felosztott ismeretek helyett, a tevékenységekben komplexen jelenlévő témák különböző aspektusból való közelítését és megoldását jelenti.

6.5. Projekt módszer

A projekt-rendszer adja az integráció lehetőségeit.

A projekteket mindig olyan aktuális témában tervezzük, amely a gyerekek érdeklődési körének leginkább megfelel, és az évszakok változásaival is korrelál.

Közös élményre, előkészületekre, gyűjtőmunkára épülnek, így a szülőket is be tudjuk vonni a mindennapi tevékenységrendszerbe-, és egy téma köré szerveződnek a felajánlott tevékenységek.

Egy-egy projekt témájának feldolgozása több hétig is eltarthat, (középső-nagycsoportban) de tervezhetünk egy napi tevékenységeket is, (kiscsoportban) a gyermekek érdeklődésének megfelelően.

Az óvodapedagógus a felajánlott tevékenységekben is tekintettel van az egyéni szükségletekre, a fejlődési ütemre és az eltérő érdeklődésre.

7. TEVÉKENYSÉG FORMÁK NEVELÉSI RENDSZERÜNKBEN

- Lelki percek
- Játék
- Verselés, mesélés
- Ének-zene, énekes játék, gyermektánc
- Rajzolás, mintázás, kézimunka
- Mozgás
- A külvilág tevékeny megismerése
- Munka jellegű tevékenységek
- Tevékenységekben megvalósuló tanulás

7.1. Lelki percek

„Engedjétek hozzám a kisgyerekeket”

Feladataink

- Ismerkedés a teremtő gondviselő, szerető Istennel, Jézussal és édesanyjával, Máriával.
- Hazaszeretetre nevelés: kötődés a hazához, gazdag és sokszínű, értékmegetartó, hagyományörző népi kultúránk segítségével.
- Szép magyar beszéd elsajátítása, választékos, tiszta kifejezések: versek, imák, bibliai történetek hallgatásán keresztül.
- Életkornak megfelelő vallásos énekek gyakorlása.
- A katolikus ünnepekhez kapcsolódó hagyományok, vallási történetek megismertetése.

- A szükséges feltételek megteremtése a vallásos élmények, érzelmek befogadásához.

A hitre nevelés tartalma

- Hétindító lelki percek (közösén, minden gyermekkel)
- Lelki percek naponta 5-10 perc.
- Játékos hittan foglalkozás heti két alkalommal 10 – 20- 25 perc
- Imádságok, egyházi énekek tanulása.
- Rendszeresen biztosítjuk a feltételeket, megteremtjük a lehetőségeket a Képes Biblia és vallásos témájú könyvek nézegetésére, kezdeményezünk beszélgetéseket, a gyermekeket érintő, érdeklő témában.
- Étkezések, alvás előtti áldáskérés, hálaadás.
- A köszönési mód elsajátítása.
- Tevékenységekben megvalósuló tanulás.
- Közös ünneplések.
- Az ünnepekre készülve jócselekedetek gyűjtése.

7.2. Játék

Mottó:

*„A játék az ember legsajátosabb,
de nem csak rá jellemző tevékenysége.
Az ember egész életét végig kíséri.
Aki nem tud játszani, az elvesztette önmagát,
és a világ megismerésének lehetőségét.”*

(Almási Miklós)

A játékról alkotott véleményünk

Az óvodáskorú gyermek elsődleges, legfontosabb, és legfejlesztőbb semmi mással nem pótolható tevékenysége, elemi pszichikus szükséglete.

Intézményünkben elsődlegesen a **7-8 óra szabad játék kibontakoztatásának** biztosítására törekszünk.

- ❖ Biztosítjuk óvodásaink számára a játszóhelyeket, feltételeket, szabályokat alkotunk közösén, nem vezetjük, és nem irányítjuk a játékot, hanem egy-egy jó gyermeki ötlet felszínre hozásával az egyes játszócsoportok, és az egyedül tevékenykedő gyermekek játék folyamatának befolyásolása nélkül próbálunk empatikus, toleráns nevelői magatartásunkkal, a játékban betöltött segítő szándékú aktív részvételünkkel a **játékra hatni.**

- ❖ A játék folyamatát csak akkor szakítjuk meg, akkor történik meg a **játékba beavatkozás**, amikor az eldurvul, veszélybe kerül a gyerekek testi épsége, veszekedéssel, verekedéssel végződhet!
- ❖ Óvodapedagógusként gyermekeinkkel közösen, együtt játszunk, és lehetőséget biztosítunk a játék szabadságának és nyugalmanak biztosításában.
- ❖ A játszó udvar játékeszközeinek, és tornaszereinek használata számos baleseti lehetőséget hordoz magába, ezért különösen nagy odafigyelést igényel az óvó néniktől. E helyen sem árt felhívni a figyelmet arra, hogy a nem kellő mértékű odafigyelésből adódó esetleges balesetekért a csoportban dolgozó óvónőket terheli a felelősség! Kívánatos, hogy a dajka nénik is együttműködjenek az óvó nénikkel a balesetek elkerülése érdekében!
- ❖ A csoportnaplókban rögzítjük a gyermekekre vonatkozó „balesetvédelmi szabályzatot”, melyet az óvodapedagógusok megismerttetnek a gyermekekkel.

A játék helye programunkban

Célunk: játszani szerető, játékot igénylő, a szabályokat betartó, szabadon alkotó gyermekek nevelése.

Feladatunk:

- a játékhoz szükséges feltételek biztosítása,
- következetes szabályok felállítása,
- élmények, tapasztalatok nyújtása,
- a játék fejlesztése.

Az óvodáskor a játék korszaka. Vágyak, elképzelések szerint alakul. Örömforrás, belső késztetésből fakad. Intim és titkos szféra, tehát mindenképpen tiszteletet érdemel. A játék a személyiség tükré, fő kommunikációs közeg, a nevelés eszköze. Utánzásra épül. Tükröződik benne a gyermek feszültsége, konfliktusai, érzelmei, vágyai, külső hatások feldolgozása. A játék tehát amellet, hogy személyiségfejlődés alapfeltétele, feloldozó, katarzisos hatású is. Ha jobbá, szelídebbé akarjuk tenni a személyiséget, akkor az a dolgunk, hogy hagyjuk és segítsük a negatív élményeket feldolgozni, átértékelni. Játékot támogató, megengedő, együttműködő, ösztönző szerepünk van. A játék szabadságot, örömet, szórakozást, spontaneitást jelent a gyerekeknek, hiszen a játék során gyakorolják erőiket, szélesítik látókörüket, tapasztalatokra tesznek szert, megismerik, és alkotó módon kitanulják a környező élet jelenségeit.

A játékhoz szükséges feltételek biztosítása

A gyermekek az óvónő által biztosított helyszíneken, és játékeszközökkel játszanak. Ennek megfelelően biztosított a nyugodt mesélés, könyvnezegetés, a bábozás, dramatizálás, a vizuális tevékenységek lehetősége, a változatos építési, valamint az asztali játékok. Az eszközöket úgy válogatjuk ki, hogy azok alkalmasak legyenek sokféle manipulációra, a gyermeki ötletek

megvalósítására, a kézfunkciók fejlesztésére. Az eszközök egy része mobil, így a gyermekeknek van lehetősége a hely, játéktémák variálására.

A 3-4 éves gyermekek számára sok eszközt biztosítunk elsősorban a gyakorló játékhoz, másodsorban a szerepjátékhoz, illetve az esztétikai neveléshez. Az idősebb gyermekek részére olyan eszközöket vásárolunk, melyek alkalmasak szerepjátékra, szabályjátékra. A nagyokkal már közösen is készítünk eszközöket.

Az óvónők olyan légkört teremtenek, melyben a gyermekek felszabadultan, kreatívan alkothatnak, biztonságban érezhetik magukat. A játékidő kialakításánál törekszünk az összefüggő játékidő folyamatosságára.

A 3-4 éves gyermekek a gondozási feladatokon kívül szinte egész nap játszanak. Az 5-6-7 éves gyermekek játéka kitartó, egy játéktémát, szerepjátékot, építőjátékot több napon keresztül is játszhatnak, tovább fejleszthetik, folytathatják. Ehhez adunk ötleteket, olyan eszközöket, mely gazdagítja a tevékenységet.

A napi életszervezésben törekszünk továbbá arra, hogy a gyermekek minél több időt töltsenek az udvaron. Az udvari tevékenység során a mozgásos játékok mellett olyan eszközöket is biztosítunk, melyek alkalmasak a csoportszobai tevékenységek, témák folytatására.

Következetes szabályok felállítása

A csoportonként kialakított szabályok a rendet, egymás nyugalmát biztosítják. Fontos, hogy a nagyobbak vigyázzanak a kisebbek játékára. Az eszközöket a gyermekek kérik el egymástól, alakuljon ki konszenzus a szerepek kiosztása során.

Élmények, tapasztalatok nyújtása

A kisgyermek a játékban a saját elképzeléseit, vágyait szeretné megvalósítani. Fontos számára az előzetes élmény, hisz játék közben át ismétli azt, amit a környezetében látott, hallott, tapasztalt. Ezáltal is láthatjuk, hogy a játék egy komoly dolog. Feladatunk, hogy a gyermekek számára minél több élményt biztosítsunk a játék fejlesztéséhez.

A gyermekek tapasztalatokat, élményeket szerezhetnek

- közvetlen környezetükből, a mindennapi családi élet történéseiből
- óvónővel való beszélgetés, együtt játszás során,
- társaik játéka során,
- közvetlen tapasztalás során, (pl. séták)
- a média által nyújtott rajz és animációs filmek cselekményeiből
- kulturális intézményeken keresztül, (mozi, bábszínház, kiállítás)
- egyéb intézményekből (tűzoltó, rendőrség, könyvtár, posta)

A gyermek képességei a játék alatt spontán fejlődnek, gyakorolják a társas érintkezés szabályait. A szocializáció hatásos közege.

A játék fejlesztése

A játék fejlesztése óvodánkban szituációtól függő.

A 3-4 évesek esetében mintát nyújtunk, tevőlegesen is részt veszünk a játékba. A nagyobbak játékát ötletekkel segítjük, ha kell, eszközzel tovább lendítjük.

Ha a gyermekek játéka tartalmas, nyugodt, a felnőtt szemlélődő, játékkövető.

Mind a csoportszobai, mind az udvari szabad játék alkalmával a durvaság megakadályozása, a testi épség megvédése minden csoportban lévő felnőtt kötelessége.

A játék fejleszti a gyermekek mozgását, segíti új mozgásformák kialakítását, ismert mozgások ismétlésével azok tökéletesítését.

A változatos mozgás ügyesebbé teszi a gyermekeket. Növeli önállóságukat, kitartásukat, hozzáértésüket.

A játék feltételei, lehetőségei, tartalma

A 3 éves gyermek különböző, addig megszerzett ismeretekkel, élményekkel érkezik az óvodába.

Ezért a mi feladatunk megismertetni a játékok különböző fajtáival és biztosítani számukra a jó játék feltételeit.

Első feltétel:

- A gyermeknek álljon módjában nézelődni, válogatni, töprengeni.
- Az óvodába lépéstől a hazaindulásig maguk választhatnak mit, és hol kívánnak játszani.

Második feltétel:

- Szabadon választhasson társakat a játékhoz

Harmadik feltétel:

- Szabadon dönthessenek a játékeszközök birtoklásáról
- Segítséget nyújtunk a zavartalan, elmélyült játékhoz

Negyedik feltétel:

- A játékszerek szabad használata
- A játékeszközök kreatív használata

Ötödik feltétel:

- Játékelrakás rugalmas kezelés

A játékfajták élesen nem különülnek el, de a játék színterét tekintve csoportszobai, és udvari játéklehetőségeket kínálunk fel a gyerekeknek.

Csoportszobai játéktevékenységek

- gyakorló vagy funkciós játékok
- építő játékok
- szerep (utánzásos) játék
- dramatikus játék
- szellemi játék

Ezekhez a játéktevékenységekhez a csoportszobában megfelelő mozgásteret, játékszereket, eszközöket, anyagokat biztosítunk.

A szerep, illetve az utánzó játékokban a gyerek tapasztalatait, ismereteit, elképzeléseit, érzelmeit jeleníti meg.

Szabadban történő játéktevékenységek

- mozgásos játékok
- népi játékok

A szabadban történő mozgásos játékok során a gyermekek természetes mozgásához tágabb teret, különféle, a mozgáshoz szükséges tornaszereket, játékokat biztosítunk (hinta, labda, ugrókötel, tollas, udvari akadálypálya stb.).

A mozgásos játékok tartalmának gazdagsága, a feladatok változatossága és életszerűsége a mozgások széles skálája, intenzitása és szellemi fejlesztő hatása miatt fontos az óvodai nevelésben. A mozgásos játékok tartalmazzák a gyermek természetes mozgásának minden formáját.

A gyermekek általános fizikai fejlődéséhez szükséges mozgásinger biztosítását szolgálják. A különféle eszközökkel, egyedül vagy társakkal végzett játékok elsősorban a gyermekek mozgásfejlődését, téri tájékozódását, szem- kéz, szem- kéz- láb, koordinációját segíti elő.

Népi játékok

A népi játékok sajátos tartalma, formája, játék anyaga visszatükrözi az adott nép életmódját, gondolatát és érzésvilágát.

Jelenjenek meg a népi játékok az óvodai élet különböző tevékenységi formáiban.

- énekes-táncos játék
- mondókás játék
- dramatikus játék
- társas és vetélkedő játék
- mozgásos játék

Biztosítani kell a gyermekeknek, hogy a népi játékokat eredeti formában, eredeti szöveggel, dallammal, tánclépéssel és szabályokkal játszhasák az óvodában 4-5 éves korban.

Törekszünk arra, hogy a gyermekeket megismertessük mozgásos, fantázia és énekes játékokhoz kapcsolódó versekkel.

- környezetről
- időjárásról
- évszakokról
- tárgyak, állatok megszemélyesítéséről
- ünnepekről

A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ EREDMÉNYEI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE:

- A játék folyamán a társas viselkedés szabályát életkornak megfelelően betartják
- Másik gyerek játékát tiszteletben tartják
- Kezdeményezőkézség kibontakoztatására törekedjenek
- Az alá-fölrendeltségi viszonyok önkénteskialakítása
- Értelmi képességek fejlesztése, a szemléletes-cselekvő gondolkodástól az elemi fogalmi gondolkodás csírájáig történő eljutás
- A gyermek megismerési vágyának, kíváncsiságának sokoldalú érdeklődésének kielégítése.
- Lehetőséget kínálni a gyermekek számára olyan szituációk átélésére, ahol megismerhetik a megfigyelés, utánzás, felfedezés, a kutatás, és a személyes megtapasztalás élményét
- A gyermek önállóságának, figyelmének, kitartásának, pontosságának, feladattudatának fejlesztése
- Olyan tapasztalatok szerzéséhez juttatás, amelyben saját teljesítőképségeiket is megismerhetik
- Ugyanazt a játéktémát képesek több napon keresztül végig vinni
- Szerepjátékuk legyen tartalmas, kifejező
- Képesek a szabályok betartására, óvják a játékeszközöket
- Játékukban a saját maguk által készített eszközöket is használják.

7.3. Verselés, mesélés, báb, dramatikus játék

Mottó:

„Engedjétek hozzám jönni szavakat”

(Sütő András)

A mese, a vers az óvodai élet mindennapjait kitöltő és megszépítő szórakozás, az együvé tartozás eszköze. A mesehallgatás, versmondás, a verses szöveggel kísért játék, a bábszínház, az anyanyelvi nevelés semmi mással nem pótolható lehetősége. A mese és a vers a képzeletet és érzelmeket megmozdító együttlét szempontjából fontos, és valóságos mozgásos játékra serkent.

A mese és a vers a gyermeket erős belső aktivitásra vagy valóságos játékos cselekvésre serkenti, és a másik emberhez kapcsolja. A mondott és a meghallgatott szóval, valamint a szavakon túli érzelmi és mozgásos megnyilvánulásokkal hat, ezáltal önkifejezése egyik módjává válik.

A kisgyermek számára a leghatékonyabb tanulási forma, a szociális tanulás páratlan lehetősége. Az irodalmi nevelést megalapozó mesélés, verselés, mondókázás sokféle tevékenységhez spontán kapcsolódik, a gyermekek kezdeményezéseire, vagy az óvodapedagógus ösztönzésére. Ez utóbbi kezdeményezett helyzet, amely lehet választható, vagy a gyermekek fejlettségétől függően, a családi háttér hiányait ismerve, alkalmanként az egész csoport számára felajánlott tevékenység (mesehallgatás). A mesét, verset, mondókát a családban a televízió keresztül megismerő gyermeknek, (akinek nincs a mesélővel személyes kontakta és a képi megjelenítéshez szokott), szüksége van a mesélő óvodapedagógussal kialakított személyes kapcsolatra, és a szavak útján keletkező belső képzetáramlás elindulására.

Mese

Pihentet, szórakoztat, táplálja a képzeletet, elrabolja a gyermek fantáziavilágát. Segít világképének kialakulásában. Ebben a műfajban mindenkinek és mindennek varázslata van. A gyermek otthonosan mozog ebben a világban a lehetetlent is meg tudja valósítani ezáltal.

Vers:

Az érzelmi nevelésben sajátos szerepet tölt be. A versmondás során a ritmus és a hangzás legyen az elsődleges élmény, amelyet a gyermekeknek nyújtunk.

A vers zeneisége, ritmusa, rímei, segítik az érzelmelek felszínre kerülését.

A gyors lüktetésű ritmus érzelmileg élénkké teszi a gyermekeket, a lassú lüktetés megnyugtatja.

A rímváltás a feszültség és a feloldás láncolatát képezi.

Cél:

A mese és a vers legyen a gyermekek anyanyelvi nevelésének és érzelmi biztonságának segítő eszköze. A mese képi és konkrét formában tájékoztatja a gyermekeket a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyairól, a lehetséges megfelelő viselkedésformákról.

Feladat:

- a mesével a gyermekek érezzék magukat érzelmi biztonságban
- ismerkedjenek meg a népi, és irodalmi művekkel
- a mindennapok során a mesélés, verselés kapcsán nyerjenek bepillantást a népköltészet gazdag világába
- a mese, vers segítségével érzelmi, értelmi, etikai világuk fejlődjön

- a mese, vers kiválasztásánál mindenkor a gyermek érdeklődése és fejlettségi szintje legyen a meghatározó.

Az anyanyelvi játékok

Mindhárom korosztály kedvelt tevékenységi körébe tartoznak a nyelvtörők, a nyelvi játékok. A mozgással kísért mondókák igen kedveltek a 3-4 éves korosztály számára, játékokban a nap bármely időszakában szívesen és örömmel használják. Az anyanyelv fejlesztését és a kommunikáció különböző formáinak alakítását – helyes mintaadással – az óvodai nevelői tevékenység egészében kiemelt jelentőségűnek tekintjük.

Mesélés, verselés helye és ideje

Az irodalmi élménynyújtás a nap bármely szakában jelen van óvodai életünkben. Nagy figyelmet fordítunk az igényességre a jól megválasztott helyre és időre.

A kisgyermek mese, vers iránti fogékonysága azon alapszik, hogy a ritmus és a hangzás, amely megragadja ugyanahhoz az érzéletes, érzelmekkel átszőtt élmény közeli témához tartozik, mint a mozgás, amelyet helyettesít, és a hangulat, amelyet kifejez.

A mozgás és az irodalmi nevelés kapcsolata során fontos fejleszteni a helyes légzéstechnikát, a passzív és aktív szókinés folyamatos gyarapítását, névutók használatát, irányok alkalmazását, és a finommotorika fejlesztését. A vallásos nevelés lehetőségeinek kihasználása: fohászok mondogatása /Jézusról/, vallásos tartalmú versek, verses imák tanítása.

Bábjáték

A gyermek a bábjátékon keresztül fejezi ki élményeit. A játék során oldódnak gátlásai és társas kapcsolatai is, ezáltal válnak harmonikusabbá. A bábozást élményfeltáró, és élményfeldolgozó módszerként is használjuk, hisz a báb mozgásával személyes én élményeit éli át újra és újra, és ezáltal megszabadulhat korábbi félelmeitől, szorongásaitól.

A báb mozgása megragadja a gyermek figyelmét, felkelti érdeklődését, a benne élő mozgásvágy pedig utánzásra készíti.

Cselekedtetni a bábót, ezáltal mozgása összerendezettebbé válik. A bábjáték pozitív érzelmeket vált ki a gyermekből, kiválóan alkalmas azok fejlesztésére. A bábjátékozás a kisgyermek aktivitásának, önkifejezésének megfelelő formája.

A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ EREDMÉNYE AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE:

- igényeljük a szép verset, mesét
- legyenek képesek önálló mese, vers, történet elmondására
- a megismert szavakat, szólásokat értsék és használják a mindennapi beszédükben
- várják és kérik a mesét
- utánozzák játékokban kedvenc mesehősük viselkedését
- örömmel és szívesen nézegessenek képeskönyvet

- legyenek képesek egy-egy képről rövid történet elmondására
- örömmel, szívesen veszik kézbe a Gyermekbibliát.

7.4. Ének-zene, énekes játék, gyermektánc

Mottó:

*„Van a gégekben egy olyan hangszer,
mely szebben szól a világ minden hegedűjénél,
csak legyen, aki megszólaltassa”.*

(Kodály Zoltán)

Ének-zenei nevelésünk szempontjából fontosnak tartjuk, hogy felkeltsük a gyerekek zenei érdeklődését, együtt énekléssel, közös játékokon keresztül is speciális élményekhez juttassuk őket.

A készségek fejlesztése a mozgás - hang - szöveg összekapcsolásával, sok zenei élmény nyújtásával és az éneklés ösztönzésével történik.

A közösen átélt zenei élmények közben formáljuk, fejlesszük zenei hallásukat, ritmusérzéküket, zenei emlékezetüket, alkotókedvüket, mozgás kultúrájukat. Serkentjük a gyermekek képi, és irodalmi alkotások iránti esztétikai kíváncsiságukat, megalapozzuk a zenei anyanyelv kialakulását. Az éneklés, a gyerekjátékok, együtt zenélések közben feloldódnak gátlásaik, biztonságérzetük, önbizalmuk növekszik.

A körjátékok, a néptánc korosztályuknak megfelelő lépéseinek gyakorlása kihat testtartásukra, esztétikus, rendezett mozgásukra.

Zenei nevelésünk során hangsúlyt fektetünk arra is, hogy a szülőket tájékoztassuk, lehetőség szerint bevonjuk munkánkba. A szülők biztassák gyermekeiket otthon is az éneklésre, hallgassák meg őket, énekeljenek együtt gyermekeikkel.

Korosztályukhoz, egyéni adottságukhoz alkalmazkodó dalokat, mondókákat ajánlunk, azok megtanításában is segítségükre vagyunk.

Óvodánkban elsődlegesen Forrai Katalin: Ének az óvodában című gyűjteményére, és módszereire építve hagyományápoló, énekelni, táncolni, zenét hallgatni szerető, kreatív zenei alkotóképességű gyermekek személyiségének a megalapozása a célunk zenei nevelésünkkel.

Cél: Énekelni, mondókázni szerető, önállóan kezdeményező, a zenei képességekben is alkotó gyermekek nevelése.

Feladat:

- a gyermekek zenei érdeklődésének felkeltése, a feltételek megteremtése
- zenei hallás, ritmusérzék megalapozása, fejlesztése

- zenei kultúra alakítása igényes zenehallgatással
- éneklési készség fejlesztése
- esztétikus, harmonikus mozgás kialakítása a néptánc elemeivel
- komplex képességek fejlesztése
- a vallásos énekek, köszöntők tervezése az életkori sajátosságok és a csoport fejlettségi szintjének figyelembevételével.

A gyermekek zenei érdeklődésének felkeltése, a feltételek megteremtése

Már a kisgyermek is szívesen hallgatja édesanyja énekét, részt vesz az ölbeli játékokban. Az óvodás felszabadultan halandzsázik, énekel az udvaron, játék közben, elfelejtve búját-baját.

Az ének örömforrás, a természetből, a néphagyományból táplálkozik. Derűt, jókedvet s a pozitív emberi kapcsolatokat sugározza. A zene része az egészséges és boldog életnek. A testi-lelki, szociális betegség megelőzésében szerepe lehet, hiszen önismeretet és személyiségfejlesztést nyújt. Alkalmas azonban sérült funkciók korrekciójában. A zene felszabadít a gátlásoktól, koncentráció képességet javít, figyelemre szoktat, fejleszti a közösségi érzést.

A zenei nevelés feltételeit az óvónő teremti meg a nyugodt légkör, az elegendő idő és hely biztosításával. A különböző életkorú gyermekek együttes zenei nevelése ösztönzi a képességek fejlesztését. A nagyok ismétlik a tanult dalokat, mondókákat.

A kicsik a nagyok mozgását, énekét utánozzák. Sokféle lehetőség nyílik a tevékenységek összehangolására. Ilyen lehet:

- a nagyok énekelnek, a kicsik egyenletesen tapsolnak
- a nagyok eltapsolják a dal ritmusát
- a kicsik énekelnek, a nagyok ritmushangszerrel kísérik a dalt.

A zenei hallás, ritmusérzék megalapozása, fejlesztése

A gyermekek zenei anyagát elsősorban az énekes - mondókás és népi játékok foglalják el. Nincs kötelezően előírt dalanyag, ezért nagy az óvónő felelőssége.

A kisgyermek egyszerű utánozó mozgásos játékokra képesek. Ezért óvodába lépéskor egy, majd kétszemélyes ölbeli játékkal ismertetjük meg őket.

A táncmozdulatok általában guggolásból, billegésből, térdrugózásból állnak. Az egyenletes löktetést változatos formában gyakoroltatjuk. Ismerkednek a magas-mély viszonytal oktáv távolságban. Megkülönböztetik a fa, fém, üveg, porcelán, valamint a ritmushangszerek hangját.

A halk-hangos különbségét beszéden, zörejen keresztül gyakoroljuk. Megismerkedünk 5-7 mondókával, 10-12 népi játékkal. Az énekes anyag hangterjedelme terc és kvart hangköz. A megtanítandó dalok hangkészlete a pentaton hangrendszer részei, életkor szerint más és más hangkészlettel.

A nagyobb gyermekekkel több mondókát, (4-6) játékdalt, (16-20) mūdalt (5-6) is megtanulunk. A ritmusjátékok bővülnek a mondóka dalritmussal, a szünet érzékeltetésével. Dobot, háromszöget, cintányérért, ritmus botot, csörgődobot, furulyát és különböző hanghatású zajkeltő eszközöket használunk.

Gyakoroljuk a gyors-lassú, majd halk-hangos kombinációit. Visszhangjátékot játszunk. A dalokat, mondókákat először dúdolásról, hangszeres előadásról, majd ritmusról is felismerik. Megismerik egymás hangját. A motívumhangsúly kiemelését különböző mozdulatokkal, majd tapssal, járással, tánccal is gyakoroljuk. A dalokat, mondókákat először dúdolásról ismertetjük fel. Majd egymás hangját különböztetjük meg.

Különböző hallásfejlesztési gyakorlattal (dallam bújtatás, tonális érzék, hangszín érzék) fejlesszük hallásukat. Külön gondot fordítunk a hangápolás és hangképzés helyes alakítására.

A ritmus hangsúly kiemelését különböző mozdulatokkal, majd tapssal, járással, tánccal is megismertetjük. Gyakoroltatjuk a gyors-lassú különböző kombinációit.

Az egyenletes lüktetés folyamatosságát éneklés közben a játékos mozgásokkal erősítjük meg. A kicsiknek elsősorban olyan dalokat, mondókákat válogatunk, amelyekhez olyan játékos mozdulatokat kapcsolunk, párosítunk, amelyen keresztül megérezhetik az egyenletes lüktetést (nyugalmi testhelyzetben állva vagy ülve, mozdulatok végtagokkal végezve).

A nagyobbak már biztosabban mozognak, képesek a körbejárásra, egymáshoz alkalmazkodásra. Fejlettebb mozgáskészséggel rendelkeznek, számukra már hangulatosabb ritmusú dalokat, mondókákat választunk. A dalok ritmusát csak akkor kezdjük megéreztetni a gyermekkel, amikor már az egyenletes lüktetést teljes biztonsággal érzik. A ritmus kifejezéséhez számos játékos mozdulatot használunk (taps, kopogás, ujjmozgás, karlendítés stb.).

A nyári hónapokban lehetőséget biztosítunk arra, hogy a gyermekek az udvaron énekeljenek, körjátékokat játszanak, gyakorolják az ismert mondókákat. Számatalan lehetőség nyílik a környező világ hangjainak felismerésére, melyre felhívjuk a gyermekek figyelmét.

A zenei kultúra alakítása igényes zenehallgatással

A zenehallgatás ideje maximum öt perc. Befogadás idején altatódal, helyzetekhez illő dal a jellemző. A foglalkozások során a hangulathoz, évszakhoz, ünnephez, az aktuális témánkhoz illőt választunk. A cselekményt kisebb gyermekek esetében megjelenítjük, szemléltetjük.

Hangszerhasználatunk is színesíti a zenehallgatást. Olyan dalt dolgozunk fel, melyet már ismernek a gyermekek. A műzene esetén először a szöveggel ismertetjük meg a gyermekeket. Zenehallgatást gyakran iktatunk be egyéb tevékenység során is (pl. alvás, várakozási idő). Gyakran alkalmazunk zenei adathordozókról gépi zenék megszólaltatását dal tanulás céljából, illetve tánc lépések elsajátításakor.

Éneklési készség fejlesztés

Az éneklési készség a gyermekekben a legkésőbb alakul ki a zenei képességtípusok közül, ennek érdekében az óvodába bekerülő gyereket első lépésként mondókáztatjuk. A mondókák változatosak, hangutánzó, névcsúfolók, népi jellegűek, hőcögtetők, kiszámoló, és a mindennapi élet történéseivel foglalkozók is lehetnek. A mondókák lüktetésének érzékeltetésén túl nagy gondot fordítunk, hogy a mondókákat deklamálva(énekbeszéd) formájában mondjuk.

Esztétikus, harmonikus mozgás kialakítása a néptánc elemeivel

A tánc lépések elsősorban a népi dalosjátékok anyagára épülnek. Viszonylag egyszerű lépéseket, térformákat alkalmazunk. A tánc során célunk a szép mozgás, a jó testtartás elősegítése, a változatos térformák létrehozásával a téri irányok fejlesztése. A tánc a szabálytudat, az együttműködés " jó iskolája. " Ezeket az alaplépéseket a csoportok óvodapedagógusai is alkalmazzák, de óvodánk kiemelten kezeli a néptánc elsajátítását, mint intenzív mozgásformát, így minden csoportunkban jelen van.

Komplex képességek fejlesztése

A hallás és ritmusfejlesztést bonyolultabb, összetettebb feladatok adásával színesítjük, amelyekben formaérzéküket, improvizációs készségüket, emlékezőképességüket, zenei alkotókedvüket alakítjuk, formáljuk.

Az ének-zene és az ehhez kapcsolódó mozgás ugyanúgy az óvodai mindennapok része, mint a napi mesélés, vagy séták, kirándulások.

A kötelezően szervezett mozgástevékenységek is előkészítői, segítői az óvodai zenei nevelésnek. Az ott alkalmazott változatos térformák, különféle járások, futások, ugrások, kartartások, a zörejek és egyéb hanghatások általában mozgással együtt jelennek meg.

Ezáltal a hallás és ritmusérzék fejlesztést komplex módon tudjuk megoldani. A komplex foglalkozások, összefoglalják, elmélyítik a gyermekek ismereteit, és alkalmat adnak a képességek fejlesztésére.

A zenei nevelés nem korlátozódik meghatározott időpontra, időtartamra. Napközben bármikor adódhat lehetőség éneklésre, mondókázásra, vagy körjátékok játszására.

Törekszünk arra, hogy a dalos játékok, dalok anyagai kapcsolódjanak az adott évszakokhoz, ünnepekhez, könnyen elsajátíthatók legyenek.

Figyelmet fordítunk arra, hogy a dalos játékok, népi játékok, népi mondókák megismerésével, azok eljátszásával, a népszokások apró elemeivel is találkozzanak. Ezzel segítjük azok továbbélését.

A magyar népdalok, mondókák gyermekdalok világa ma is élő, felhasználható hagyomány.

A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ EREDMÉNYE AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE:

- a zenei élmény közvetítésével a gyerekek szeressék meg a tiszta szép éneklést
- szeressék az énekes játékokat, mondókákat
- alakuljon zenei ízlésük, harmonikus mozgásuk
- szeressék a zenét
- jelentsen örömet számukra a zenehallgatás
- énekeljenek szívesen társaikkal
- türelemmel, érdeklődéssel hallgassák egymás énekét
- biztonsággal kezeljenek egy-két zenei eszköz
- Ismerjenek rövid egyházi énekeket

7.5. Rajzolás, mintázás, kézimunka

Mindennapi feladataink közé tartozik megismertetni a kicsiket a világ szépségeivel. Az ábrázolás, kézimunka körébe tartozó tevékenységek által legfontosabb feladatunk a kreativitás, az alkotó gondolkodás, cselekvés kialakítása.

Az óvodás korban hihetetlen nagy lehetőségei vannak a kreatív képességek kibontakoztatásának. Ennek érdekében oldott légkört, nagy mozgás és szabadságteret, valamint a megfelelő eszközöket biztosítjuk.

Minél több alkalmat adunk arra, hogy a gyermekek érzéseiket, gondolataikat, ötleteiket a rajzolásban, festésben, kézimunka jellegű tevékenységekben kifejezésre juttassák. Igyekszünk minél több eszközzel megismertetni őket, biztosítjuk az eszközökkel kapcsolat tapasztalatok megszerzését. Minél több eszközzel ismerkednek meg a gyerekek, minél biztosabban kezelik azokat, annál több lehetőségük adódik önmaguk kifejezésére. Miközben képi formában fejezik ki érzéseiket, gondolataikat, nő önismeretük, önbizalmuk, differenciálódnak a cselekvéshez és annak tartalmához kapcsolódó érzelmeik, fejlődnek alkotóképességeik.

Cél:

A rajzolás, festés, kézimunka jellegű tevékenységek juttassák a gyermekeket képi, plasztikai kifejező képesség birtokába, alakítsák komponáló képességüket, esztétikai érzéküket.

Feladat:

- az egész nap folyamán az ábrázoló tevékenységhez lehetőség biztosítása
- különböző technikákkal való megismertetés
- ollóval, tűvel való munkafolyamatok megismertetése
- a higiéniai szokások, szabályok betartatása

- egymás munkájának megbecsülése
- az örömteli tevékenység biztosítása
- a vallásos nevelés lehetőségeinek kihasználása, vallásos szimbólumok festése, színezése / nagyméretű, előre kivágott formák: harang, templom, kereszt, stb./.

Tevékenység fajtái

- rajzolás, festés
- kézimunka jellegű tevékenységek

Rajzolás, festés (különböző eszközökkel, és technikai megoldásokkal)

A rajzolás és festés során alakítjuk a gyermekek elemi, képolvasási, komponáló képességét. Folyamatosan figyelemmel kísérjük, hogy a gyermekek számára megszokott és elérhető helyen mindig álljon rendelkezésre anyag, és eszköz, amivel fantáziájuknak megfelelően dolgozhatnak, alkothatnak. A kisgyermekkorban a szabad rajzolás igen jelentős önkifejezési mód. A gyermekek rajzai érzelmi viszonyulásait fejezik ki. Vágyaik, gondolataik, álmaik jelennek meg. A vizuális alkotások segítenek a gyermekek megismerésében.

Kézimunka jellegű tevékenységek (gyurmázás, tépés, vágás, hajtogatás, ragasztás, fűzés, fonás, textilmunkák stb.)

Ezek a tevékenységek a gyermekek kedvencei közé tartoznak. A mi szerepünk elsősorban az, hogy biztosítsuk a zavartalan és sokrétű tevékenykedés külső feltételeit.

A vizuális tevékenységek során is szabad önálló tevékenykedés, gyakran együtt jár a viszonylagos rendtelenséggel, ezért nagyon jól összekapcsolhatjuk a munkajellegű tevékenységekkel.

A mozgásfejlesztés az óvodáskorban szoros kölcsönhatásban van a cselekvéssel, a különböző tevékenységi formákkal, például: festés, rajzolás, kézimunka jellegű tevékenységek, melyek kölcsönösen fejlesztik egymást, komplex módon kapcsolódnak egymáshoz, ezért kell beépülnie szorosan az óvoda mindennapi tevékenységébe.

A gyermekek mozgás közben saját testükről szerzett tapasztalatai az emberábrázolást teszi pontosabbá.

A mozgástevékenységek, az ott használatos szavak jelentésének megismerése is segít a tér észlelésében, a valóságban való eligazodásban.

A gyerekek különböző készségeinek és képességeinek konkrét fejlesztési feladatai a tervezésnél jelennek meg.

A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ EREDMÉNYE AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE:

- különböző ábrázolási technikák alkalmazása, választékos önkifejezési mód

- az alapszínek, és a kevert színek gazdag tárházának használata mindennapi alkotásaikban
- önálló kifejezőmód
- élmények, érzések kifejezése
- egyszerű formák, színritmusok, díszítő motívumok használata
- hangsúlyos jegyek kiemelése
- arányaiban, formáiban, gazdag részletességgel bíró emberábrázolás
- anyagokkal, eszközökkel való tevékeny bánásmód

7.6. Mozgás

A mozgásfejlesztés alapvető céljai

- A természetes mozgáskedv fenntartása, a mozgásigény kielégítése és a mozgás megszerettetése.
- A mozgásszint fejlesztése, a mozgástapasztalatok bővítése, bő gyakorlási lehetőség biztosításával.
- A testi képességek - fizikai erőnlét - fejlesztése.

A mozgásfejlesztés tartalma

- a gyermek kötetlen, motivált, szabad mozgástevékenységének biztosításával
- a konkrét fejlesztést szolgáló testneveléssel, testedzéssel és
- ügyességfejlesztő sportprogramok körütekintő fejlesztésével.

Frissítő testnevelés

Azokon a napokon tartunk frissítő tornát, amikor nincs kötelező torna, illetve nincskiegészítő mozgástevékenység. Ez a mozgás felfrissíti, edzi őket, mely elősegíti mozgásszintjük és testi képességeik fejlődését.

Az óvodai testnevelés kötelező mozgás anyaga

A mozgásanyag kiválasztásánál nagy gondot fordítunk a gyermekek életkori sajátosságára, fejlettségi szintjére, megfelelő számú gyakorlási és ismétlési alkalomra, a fokozatosság betartására és a megfelelő hely kialakítására.

A **testnevelési foglalkozások** az óvodapedagógus által szervezett kötelező tevékenységek. A kötelezőség természetesen nem jelenthet kényszert a gyermek számára. Szervezett testnevelés foglalkozás heti két alkalommal van minden korcsoportban.

Fő feladat

A motoros képességek fejlesztése NEM GYAKORLATOT KELL TANÍTANI, HANEM KÉPESSÉGEKET KELL FEJLESZTENI a gyermekek által kedvelt ismert játékokkal,

gyakorlatokkal, az így szerzett képességek birtokában. Ezáltal örömmel, magabiztosan vállalkoznak a bonyolultabb feladatok végzésére.

A kisebb 3-4 éves korosztály mozgásfejlesztésében előtérbe kerülnek az egyensúlygyakorlatok, koordinációt fejlesztő gyakorlatok, a tér mozgásos megismerése, a testsémafejlesztésből pedig az oldaliság, saját testvonalainak, testhatárainak érzékeltetése kap kiemelt szerepet.

Az 5-6-7 éveseknél már kiemelt hangsúlyt kap a finommozgás, az észlelés, a mozgás közbeni alakítás és formaállandóság fejlesztése is.

A gyermekek folyamatos mozgásigényének kielégítésére, képességeik fejlesztésére a természetes gyakorlatok mellett a bonyolultabb, nagyobb erő kifejtést, figyelmet igénylő gyakorlatok beiktatása is fontos. Az óvodapedagógus a testgyakorlatok végrehajtásának fokozatait, fajtáit a gyermekek képességeihez igazítva állítja össze.

Figyelembe kell venni a szakemberek vizsgálati eredményeit, és a csoportokban végzett mérések eredményeit is. A gyakorlatok bonyolultabbá tétele, nehezítése kézi-szerekkel, tornaszerekkel történik. A testnevelési játékok tervezésénél utánzó, fogó, futó, versenyjátékok dominálnak. Játékban gazdag kötetlen, de fegyelmezett foglalkozási modellre van szükség.

Ilyen foglalkozási modellek

1. Sorakozás – játék – levezetés – értékelés – köszöntés
2. Sorakozás – játék – gimnasztika – játék – levezetés – értékelés – köszöntés
3. Sorakozás – játék – főgyakorlat – játék – levezetés – értékelés – köszöntés
4. Sorakozás – játék – gimnasztika – főgyakorlat – játék – levezetés – értékelés – köszöntés

Az egész év folyamán, a foglalkozásokon fontos a testnevelési játékok alkalmazása, és lehetőségeinek kihasználása. A játékok során megtanulnak saját és egymás testi épségére vigyázni, mások sikereinek örülni. **Ügyesednek, nő az önbizalmuk, bátorságuk, hozzászoknak a szabályok betartásához és az önuralomhoz.**

A gyermekek (3-7 év) motoros képességének fejlesztését segítő a testnevelési foglalkozások alapvető mozgás anyaga:

(Dr. Bondár Zsuzsa főiskolai docens segédanyaga alapján)

Kondicionális képességek fejlesztése

1. Erő

- a) gyorsaság
  - szökdelések
  - távol, és magasugrás helyből és nekifutásból

- fel- és leugrás szerekre, szerekről
- b) a testáltalános ereje
- kúszások, csúszások, mászások, nyuszi ugrás
  - dobások
  - medicinlabda gyakorlatok
  - minden kéziszer gyakorlat magas ismétlésszám.

Állóképesség

- a) állóképesség
- hosszantartó lassú és közepes iramú futások
  - minden hosszú ideig tartó futást tartalmazó játékok
- b) globális állóképesség
- hosszú ideig végzett kúszások, csúszások, mászások, nyuszi ugrás

Gyorsaság

1. mozgásgyorsaság
  - gyorsfutások
  - élénk tempójú csúszások, kúszások, mászások, nyuszi-ugrás
2. reakció gyorsaság
  - futójátékok feladattal, járásból, futásból (akusztikai jelre)
  - irányváltogatások megállások különböző testhelyzetek felvétele.

Koordinációs képességek fejlesztése

2. Téri tájékozódási képesség

- átbújások
- minden természetes támasz gyakorlat irányváltogatással
- járások, futások, irányváltogatással
- célba dobások
- labdagyakorlatok

3. Mozgásérzékelés (kinesztetikus képesség)

- minden kéziszer gyakorlat

Reakcióképesség

- futójátékok különféle feladattal

Egyensúlyozási képesség

- keskeny felületen végzett járások, futások, természetes támaszgyakorlatok, nyusziugrás
- gurulás a test hossz tengelye körül

- gurulás előre, hátra

Ritmusképesség

3. - egyszerű ciklikus mozgások – akusztikai jelre – ritmusának tartásával

Mozgékonyság, hajlékonyág

Valamennyi ízületben közepes és élénk tempójú nyújtó hatású gyakorlatok.

A testnevelés mozgás anyagának tervezéséhez szükséges mérési módszerek:

Alapálló képesség

12 perc futás, vagy mozgás. A teljesítményt meghatározott ideig tartó futás méterhossza jelenti. A pontos adatfelvételt segíti, ha 3-3 vagy 5-5 fős csoportonként futnak a gyerekek, és a csoportokat körülbelül azonos képességű gyerekek alkotják

Globális állóképesség

Az egész test elfáradásig történő mozgása kézzel, lábbal elrugaszkodó tovahaladással, illetve nyuszi ugrással. Teljesítményt a végrehajtás ideje és az ugrások darabszáma adja.

A test általános ereje

Kijelölt helyről kétkezes alsó dobással 1 kg-os medicinlabda dobás. A mérés eredményét a három dobás átlaga adja.

Minden gyermeket saját előző évi mérési eredményével lehet összehasonlítani. Számon kell tartani a csoport átlag eredményét. Mérések minden nevelési év első hónapjaiban történjenek. 3-4 éves gyermekeknél e mérések nem alkalmazhatók. Ide tartozik a **testsúly és testmagasság** mérés, ami minden csoportban alkalmazandó a nevelési év elején és végén.

A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ EREDMÉNYEI ÓVODÁSKOR VÉGÉRE:

- az óvodából kikerülő gyerekek szeressenek mozogni, tevékenykedni
- további fejlődésükben jelentős szerepet töltsön be a mozgás
- váljon a mozgás természetes igényükké, épüljön be mozgásrendszerükbe
- az óvodáskor végére szerezzenek jártasságot néhány sportágban
- legyenek képesek együttműködésre, együtt játszásra
- alakuljon az együtt dolgozás képessége, a társakért és a csoportért vállalt felelősség érzetük.
- tanúsítsanak megértést, toleranciát egymás iránt

7.7. Külső világ tevékeny megismerése

Mottó:

*„Szeresd a fát, hisz ő is érez,
szép gyengéden nyúlj a levélhez
Ágát ne törd, lombját ne tépjed
hagyd annak, ami, épnek, szépnek.”*

(Benedek Elek)

A gyermek környezetével való kapcsolata gyakran a felnőttek „közvetítésével” valósul meg. Az óvodában az óvónő tudatos irányítása is szerepet kap ebben. Az óvodás gyermekek a köznapi megismerés szintjén állnak. Ebben a világban még keverednek, és jól megférnek egymás mellett az igaz, és téves tapasztalatok.

A környezet nem más, mint ami körülvesz bennünket.

A gyermekek ebből merítenek tapasztalatokat, ismereteket, összefüggéseket. A környezet megismerése, és védelme a nap minden szakában nyomon követhető.

Cél:

A gyermekek a környezet felfedezése közben jussanak olyan tapasztalatok birtokába, amelyek életkoruknak megfelelően segítik a biztos eligazodást, tájékozódást, mely által megismerik a szűkebb és tágabb környezetet, az ott élő emberek helyi hagyományait, szokásait, és az ily módon megismert környezetben, élethelyzetekben, tevékenységekben fellelhető matematikai tapasztalatokat integráljuk. A környezet megismerése során szerezzenek a gyerekek matematikai tartalmú tapasztalatokat, ismereteket, ismerjék fel a mennyiségi, alaki, nagyságbeli, és téri viszonyokat. Alakuljon ítélőképességük, fejlődjön tér, sík, mennyiség szemléletük, számfogalmuk.

A külső világ megismerésének **elsődleges forrása maga a természet és a társadalmi valóság**, a gyermeket körülvevő szűkebb és tágabb világ, amelynek vannak általános jellemzői, de jelentősebb eltérésekkel tapasztalhatja meg a gyermek mindezt a település, a táj jellegétől függően.

Az óvoda udvara, a lakóhely, a családok otthona, a szülők munkahelye, az intézmények, mind a megismerés forrásai. Ezek feltárásában, az előkészületekben, a szervezésben a gyermekek és a szülők aktívan részt vehetnek.

Feladat:

- a környezet tevékeny megismerése
- idő, hely, eszközök biztosítása
- a spontán és szervezett tapasztalatszerzés

- a környezet kultúra alakítása
- valóság-hű tájékozódás
- a gyermeki személyiség sokirányú fejlesztése

A külső világ tevékeny megismerésének tartalma

Közvetlen tapasztalatszerzés útján a teremtett világ szépségeire való rácsodálkozás lehetőségeinek kihasználása.

- természeti, és társadalmi környezet megismerése
- természetvédelem

A természeti környezet megismerésére alapvető lehetőség az évszakok megfigyeltetésén keresztül kínálkozik. Az időjárás, a természet jellemzői, változásai, a színek, a fények, a formák szépségei alapvető tapasztalatszerzésre kínálnak lehetőséget.

A növény és állatvilág megismerése fontos része a környezet megismerésére nevelés tartalmának.

A vadon élő állatokkal való ismerkedést a videofilmek, DVD-s ismeretterjesztő anyagok vetítésével segítjük elő (Csodálatos állatvilág stb.).

Mind a társadalmi, mind a természeti környezet ismereteinek tartalma akkor megalapozott, ha az a kisgyermek környezetének adekvát, érzelmileg telített, élményhatású az egyes gyermek számára konkrét tapasztalatokon alapul.

Társadalmi környezetükből a gyermekek rendelkezzenek koruknak megfelelő ismeretekkel: a családról. Viselkedésüket jellemezze a szeretet, tisztelet, az egymás problémái iránti érdeklődés.

Az óvoda mindennapjaiban erre a kérdésre igen nagy hangsúlyt fektetünk, és érzékenyen reagálunk a kirívó esetekre. A gyermekek figyelmét ráirányítjuk a szűkebb, és tágabb környezeti jelenségekre.

Fontos feladatunknak tartjuk a nevezetességekkel, az ünnepeinkkel, hagyományainkkal való megismerttetést.

A gyermekeknek megmutatjuk a felnőttek óvodai munkáját, illetve az óvoda környékét, környezetét.

A közlekedésre nevelés fontos szempontja a helyes viselkedés, a viselkedési morál megalapozása (udvariasság, köszönés stb.), aminek gyakorlása és tudatosítása érdekében autóbusz kirándulást és vasúton való utazást szervezünk.

A természetvédelem a környezetalakítással, a környezetvédelemmel szorosan összefüggő feladatokat tartalmaz. Fontos, hogy gyermekeink védjék az élő környezetet, ne rongálják, hanem gondozzák, gondoskodjanak életfeltételeinek biztosításáról. Nevelési feladatunknak tartjuk, hogy gyermekeink védjék az élő környezetet. Meg kell értetni, hogy saját életük védelme, gondozása egészségesebbé teszi fejlődésüket.

Matematikai tartalmú tapasztalatok szerzése

Az óvodában minden szituációban, tevékenységben adottak a lehetőségek a matematikai tapasztalatok szerzésére. A csoportszobákban elhelyezett eszközök, tárgyak, berendezések alkalmasak az azonosságok, különbségek felismertetésére, a sorba rendezésre, matematikai műveletek végzésére.

A matematikai tapasztalatokat bármely tevékenységben bővíteni lehet: a szabályjátékokban, társasjátékokban, a térben, élethelyzetekben.

A kezdeményezett helyzetek konkrét tevékenységek, amelyekben a gyermekek az óvodapedagógus támogatásával és segítségével felfedezhetnek, próbálkozhatnak, kísérletezhetnek (pl.: tárgyak tömegének összehasonlításával ...).

A matematikai nevelés tartalma: tájékozódás a térben, téri irányok ismerete, személyek, tárgyak összehasonlítása, válogatása, osztályozása, összemérése és számlálása a tevékenységekben, spontán helyzetekben (a játék szabadságát biztosítva, direkt beavatkozások kerülésével).

A sorba rendezés műveletét a gyermekek naponta gyakorolják játékeszközök, kártyák elhelyezésével. A mérésekre, becslésekre, a mérőeszközök használatára bármely tevékenység alkalmas a nap folyamán.

A műveltségtartalom integrált megközelítéséből következően a zenei, az ábrázoló tevékenységnek éppúgy lehet matematikai, környezetismereti tartalma, mint a matematikai játékoknak.

A matematikai tapasztalatszerzés tehát természetes környezetben a legeredményesebb. Jól fejlesztia gondolatok tevékenységgel, szóval történő kifejezését.

A közös feladatok élményt jelentenek gyermekeink számára, és ezáltal is erősítjük bennük a csoporttudatot, miközben az egyéni feladatmegoldás közben sikerélményhez juttatjuk őket. A matematikai nevelés hozzájárul a gyermek külvilágról szerzett tapasztalatainak feldolgozásához.

A gyermekeink természetes környezetben végeznek megfigyeléseket, és szereznek tudást a matematikai tartalmú feladatokról, játékos formában. Például összehasonlítást végzünk a falevelek alakjáról, színéről, formájáról, nagyságáról. Szétválogatjuk tulajdonságaik, illetve megadott szempontok alapján.

A számfogalom megalapozása érdekében méréseket, összeméréseket halmazokkal, különböző egységekkel. Tapasztalatszerzéshez juttatjuk őket a különböző geometria körében is (pl. labda, síkbéli alkotások stb.).

A csoportszobákba felszerelt nagyméretű tükrök lehetőséget biztosítanak a téri percepció kialakításánál. Minden lehetőséget igyekszünk megragadni a téri tájékozódás segítése érdekében, figyelmet fordítunk a síkbéli tájékozódásra is (testnevelés, rajzolás stb.). A

környezet megismerése során szerzett élmények, tapasztalatok, matematikai tevékenységek lehetőségének tárházát kínálják a nevelés számára.

A matematikai tevékenységek rugalmas, fegyelmezett gondolkodásra nevelnek. A valóságos világban felfedezik az összefüggéseket, különbözőségeket, azonosságokat. Az óvodai életben a matematikai tartalom mindig jelen van, és ezeket a lehetőségeket igyekszünk kiaknázni.

A munkában (az asztalok, székek nagysága, mennyisége stb.) mese, vers kapcsán (mesehősök tulajdonságai, száma stb.) rajzolás, festés, kézimunka jellegű tevékenységeknél (eszközök mennyisége, nagysága, vastagsága, formája stb.).

A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ EREDMÉNYE AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

- legyenek képesek az ok-okozati összefüggések meglátására
- legyen önálló véleményük
- szeressék, védjék a természetet
- legyenek érzélem gazdagok
- gondoskodjanak az állatokról
- a szerzett ismeretek mutatkozzanak meg a matematikai tevékenységek során
- mutassanak jártasságot, készséget, a matematikai gondolkodásban
- lássák meg az összefüggéseket
- értsék, és használják a matematika sajátos kifejezéseit
- használják biztossággal a névutókat
- a halmazok képzésében érjenek el a jártasság szintjére
- ismerjék a párosítás fogalmát.

7.8. Munkajellegű tevékenységek

Az életre való felkészítés nem nélkülözheti a munkatevékenység lehetőségeinek kiaknázását. A munka az óvodás gyermek számára játékos jellegű, gyakran nem is választható szét a játék a munka tevékenységétől, azonban a kétféle tevékenység indítékában különbség figyelhető meg. A munka célra irányuló, a játék ugyanakkor spontán tevékenység.

Cél:

A munkajellegű tevékenység legyen a személyiség fejlesztés fontos eszköze, legyen célra irányuló, amely külső irányítással történik.

A gyermekektől ez a tevékenység belső fegyelmet, kötelezettségvállalást követel meg.

Feladat:

- Az óvodapedagógus tanítsa meg a gyermekeket a feladatok elvégzésére

- Ismertesse meg velük az adott munka eszközeit, azok ésszerű használatát, a munka legcélszerűbb fogásait, sorrendjét, az ellenőrzés módját
- Alakítsa a munkakészséget és szokásokat
- Mindenfajta munkában és korcsoportban teremtsen meg az önálló munkavégzés lehetőségét.
- Biztosítsa a munka elvégzéséhez a megfelelő eszközöket.

A munkatevékenység fejlesztő hatását nem vonhatjuk kétségbe. Éppen ez az a terület, ahol az erőfeszítés és az eredmény kapcsolata közvetlenül érzékelhető. Ez a folytonos visszajelzés a legnagyobb erő, ösztönző, megerősítő tényező. Nem elsősorban a munka tárgya, hanem a megszervezésének módja fejt ki nevelő, fejlesztő hatását.

Törekednünk kell arra, hogy minden olyan munkát elvégezzenek a gyerekek, amihez kedvük van és testi épségüket nem veszélyezteti, hiszen ebben a tevékenységben megfigyeléseket végeznek, tapasztalatokat, ismereteket szereznek társadalmi és természeti környezetükről.

Fontosnak tartjuk, hogy a munkatevékenység a felkínált lehetőségek közül önállóan választható legyen, és sohasem kényszerű feladat. Váljon a csoport számára magától értetődő és természetes dologgá, hogy mindenki dolgozik, amikor szükséges, hiszen az óvodában végzett munka elsősorban a közösségért végzett tevékenység.

Nagyon fontosnak érezzük a munkavégzés rendszeres, folyamatos jelenlétét az óvoda mindennapjaiban. A munkamegosztás során a gyerekek megtanulnak önállóan dönteni, feladataikat egymás között megosztani.

A munkajellegű tevékenységek főbb területei

- önkiszolgálás
- óvodai közösségért végzett munkajellegű tevékenység

Az óvodai közösségért végzett munkajellegű tevékenységek

- a játékban megjelenő, önmaguk és társaik valós szükségleteit kielégítő, az óvodai életet végig kísérő önkiszolgáló munka, amely a gyermekek önállóságát, önfegyelmét, kitartását, feladattudatát fejleszti
- munkák, a gyermekek önként vállalt, alkalmi tevékenységei (tízórai, saláta-készítés, sütés ...)
- a csoport hagyományok ápolásához kapcsolódó munkák (ünnepi készülődések: takarítás, díszítés, a terem átrendezése, meglepetések-ajándékok készítése)
- az élő környezet rendszeres ápolása (növények, állatok gondozása)

- a játékfajtákkal egybeeső munkák (önként vállalt barkácsolás, a játékeszközök javítása...)

együttműködés a szülőkkel, a csoportokért felvállalt munkában.

Munkatevékenységek évszakoknak megfelelően

Ősz

- falevelek gyűjtése
- gereblyézés
- gesztenye, dió gyűjtés
- szüretelés
- zöldség felszedés

Tél

- természetsarok kialakítása
- madáretetés
- mézeskalács sütés
- fenyődíszek készítése

Tavaszi

- kerti munka
- udvari játékok rendben tartása
- óvoda udvarának rendben tartása (papírgyűjtés stb.)

Nyár

- kiskertek rendben tartása
- udvari játékok, az udvar rendjében való részvétel

Munkajellegű tevékenységek kapcsolata a mozgással

- finommotorika fejlesztése
- szem-kéz koordinációja
- nagymozgások fejlesztése
- térbeli viszonyok
- egyensúlyérzék fejlesztése
- szem – láb – kéz koordináció fejlesztése
-

A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ EREDMÉNYE AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE:

- legyenek meg az adottságaik az iskolai munkavégzéshez
- önállóan, kedvvel kapcsolódjanak be az önkiszolgáló munkába
- legyenek képesek a társaik érdekében végrehajtott munkavégzésre
- képességeik és vágyaik alapján végezzék a rájuk bízott feladatokat.

A szülők által igényelt nem kötelező szolgáltatások

Óvodánk lehetőséget biztosít a szülők által igényelt, nem kötelező szolgáltatásokra:

- Játékos zenés torna
- Prevenációs és tartásjavító tornára.

Ez az egészséges testi fejlődést elősegítő tevékenység a **lábboltozat süllyedés megelőzésére és korrigálására**, valamint a **tartásjavításra** irányul.

A gyermekekkel nevelőtestületünk szakképzett óvodapedagógusa foglalkozik.

- Népi gyermekjátékok-néptánc foglalkozásokra
- Angol nyelv játékos megismerése

8. SAJÁTOS NEVELÉSI GYAKORLATUNK

Mottó:

„Az egészség nem a természet ajándéka,
hanem olyan érték, amiért napról-napra
tenni kell valamit”.

(Székely Lajos)

8.1. Mozgásfejlesztés sajátos nevelési helyi gyakorlatunkban

A gyermekek fejlődése számos tényező együttes hatásának eredménye. Az egészséges életmódra, az egészséges életvitel igényére nevelés ebben az életkorban kiemelkedő jelentőséggel bír. A 3-7 éves korosztály lételeme a mozgás. A gyermeket nem kell motiválni a mozgásra, hiszen nem tud nem mozogni. Miközben mozog, tapasztalatokat gyűjt, fejlődik csont és izomrendszere, alakulnak mozgáskoordinációi, testi képességei. Gyorsabbak, önállóbbak, finomabbak lesznek mozdulatai. Egyre többféle mozgást képes elvégezni, egyre több készsége, szokása alakul, egyre inkább képessé válik mozgásának tudatos irányítására, mozgásigényének elhalasztására.

A gyermekek mozgásigényének kielégítése, ezzel együtt harmonikus és összerendezett mozgásfejlesztése, ezen keresztül értelmi képességeinek fejlesztése különösen lényeges feladat az óvodában. A gyermek mozgástapasztalatait felhasználja egyes szükségletei kielégítésére és a felnőttekkel való kapcsolattartásra.

Mozgásfejlesztő programunk az egész személyiség fejlesztésére irányul és nemcsak egy szűk területen (testnevelés keretein belül), hanem az egész napi gyermeki tevékenységbe szervesen illeszkedik. Ennek köszönhetően a személyiség sokoldalú fejlesztését, a változatos tevékenykedtetésen keresztül biztosítjuk.

A mozgásfejlesztő programszámtalan **egyéb terület fejlesztését** is lehetővé teszi. Így az értelmi nevelés és a szociálisfejlődés terén különböző feladatok valósíthatók meg.

Az értelmi nevelés területén

- A különböző mozgások felidézésével (egy-egyjáték, gyakorlat vagy téri helyzet) fejlődik vizuális memóriája.
- A testrészei, a téri irányok és a különböző formák megismerésével gyarapodnak ismeretei.
- A hallott, látott és elvégzett cselekvések elősegítik a fogalomalkítást és a keresztcsatornák fejlődését is.
- Mozgás közben számtalan lehetőség nyílik mennyiségi és formai, vizuális és környezetismereti tapasztalatok szerzésére.
- A téri irányok és különböző formák bemozgásával fejlődik észlelése (alaklátás, formaállandóság).

Szociális fejlődés

- Saját testének, mozgásos képességeinek megismerésével fejlődik "éntudata", erősödik "szociális énje".
- A közös mozgás öröme elősegíti a társas kapcsolatok kialakulását. A társakhoz való alkalmazkodás mozgás közben fejleszti önuralmát, toleranciáját, együttműködő képességét, akaratát. Kialakít egy egészséges versenyszellemet.

A mozgásfejlesztés alapvető céljai

- A természetes mozgáskedv fenntartása, a mozgásigény kielégítése és a mozgás megszerettetése.
- A mozgásszint fejlesztése, a mozgástapasztalatok bővítése bő gyakorlási lehetőség biztosításával.
- A testi képességek - fizikai erőnlét - fejlesztése.

A mozgásfejlesztés megvalósulása

- a gyermek kötetlen, motivált, szabad mozgástevékenységének biztosításával
- a konkrét fejlesztést szolgáló testneveléssel, testedzéssel
- kiegészítő mozgás tevékenységek gyakorlásával Pl.:zenés tornával, vitamin torna elemekkel, néptáncal
- a fejlesztőpedagógiában használatos mozgásterápiával, AYRES terápiás mozgásfejlesztő eszközök használatával
- finommotorika fejlesztésével barkácsolás, különleges vizuális technikák alkalmazása során

A fentieknek megfelelően a 4-5 éveseknél a testsémafejlesztésből az oldaliság érzékeltetése kap kiemelt szerepet. A mozgásfejlesztésben előtérbe kerülnek az egyensúlygyakorlatok, koordinációt fejlesztő gyakorlatok és a tér mozgásos megismerése.

Az 5-6-7 éveseknél már kiemelt hangsúlyt kap a finommozgás, az észlelés, a mozgás közbeni alakítás, és a formaállandóság fejlesztése is.

A megvalósulás szervezeti formái

- gyermeki szabad mozgástevékenységek kapcsán
- kötelező testnevelési foglalkozásokon heti két alkalommal
- mindennapos testnevelés
- szabadon választható zenés torna, és néptánc foglalkozások alkalmával hetente egy alkalommal délelőtti napirendbe beépítve

A testnevelési foglalkozások az általunk szervezett kötelező tevékenységek. A kötelezőség természetesen nem jelenthet kényszert a gyermekek számára. A szervezett testnevelési foglalkozások heti 2 alkalommal, 20- 40 perces időtartammal történnek. A testnevelés döntő feladata a gyermeki szervezet sokoldalú, arányos fejlesztése, a vázizomzat erősítése, a helyes testtartás kialakítása, a nagy mozgásigény sok játékkal történő kielégítése, és a mozgásműveltség fejlesztése. A sajátos feladatok részfeladatokra történő bontással oldhatók meg.

1. A testi fejlődés biztosítása (szervek, szervrendszerek funkcionális tulajdonságainak javítása, vázizomzat sokoldalú, arányos fejlesztése).
2. Motoros képességek fejlesztése (erő, állóképesség, gyorsaság)
3. Koordináció (téri tájékozódás, egyensúlyérzék, ritmuskészség, mozgékonyaság, hajlékonyság)
4. Mozgásműveltség kialakítása, jártasság készség szintjén: a mozgásos cselekvések végrehajtási módjának elsajátítása, a cselekvések szép kivitelezése és az ezekkel összefüggő ismeretek tudatosítása
5. A játék: versenyigény felkeltése, kielégítése, minél több szórakoztató, élményekben gazdag testnevelési játékok szervezése

8.2. A mindennapos testnevelés feladata

- A szervezet felfrissítése, megmozgatás
- Mozgásszint testi képesség fejlesztése
- Felszabadult játék.

Középpontban a mozgásos játékok, dráma játékok állnak. Anyaga lehet a már ismert gimnasztikai gyakorlat, mozgásos játék, a kettő kombinációja, valamint zenés gimnasztika. A

mindennapi testnevelés időtartama azokon a napokon, amikor nincs testnevelés foglalkozás vagy kiegészítő mozgástevékenység 20-30 perc melynek során a nyugodt, derűs légkörű, játékban gazdag, kellő intenzitású testmozgás nem csak kondicionális és koordinációs képességek fejlődését biztosítja, hanem hozzájárul a gyermeki személyiség differenciált fejlesztéséhez is.

Mozgásos tevékenységek a szabadban

A foglalkozások többségét időjárástól függően a szabadban valósítjuk meg. Ezeken túl a szabadidő kitöltését is úgy tervezzük meg, hogy minél több alkalmat adjunk a gyermekeknek mozgásigényük kielégítésére. Ehhez a szabadban rendelkezésükre állnak a különböző sporteszközök. Rögzített akadálypályánkon gyakorolható ugrás, csúszás, kúszás, mászás, szökdelés és egyensúlyozás a gyerekek mindennapos tevékenységeiké válik.

Lehetőség nyílik naponta, szervezett kis létszámú formában KRESZ parkunkban történő kerékpározásra, rollerezésre.

Kiegészítő mozgástevékenységek

A testnevelési foglalkozásokon kívül az egész nevelési évben heti rendszerességgel minimum egy kiegészítő mozgástevékenység tervezését és szervezését látjuk szükségesnek. A kiegészítő mozgástevékenység megválasztásánál lakóhelyünk, létesítmény lehetőségeink, óvodánk tárgyi feltételei, a helyi hagyományok és a szülői igények figyelembevételével tervezzük.

A kiegészítő mozgástevékenységek fokozzák a gyermek edzettségét, teherbíró képességét, segítik a fizikai fejlődését. Fontos, hogy a gyermekek jó közérzettel, jó hangulatban vegyenek részt a mozgásos feladatokban.

8.3. Tartásjavító torna

Cél:

A helyes testtartás kialakítása, lábboltozat, talpboltozat süllyedésének megelőzése, korrigálása.

Feladat:

- a mozgásigény minden irányú kielégítése
- nyújtó jellegű gyakorlatok alkalmazása
- hát és has izomzat erősítése
- a helyes légzéstechnika tudatosítása
- a láb és talpboltozat erősítése
- a fejlődési rendellenességekből, valamint a szellemi és fizikai munkából fakadó testi elváltozások megelőzése, illetve javítása

A tartásjavító torna helye, ideje

Azonos életkorú csoportok kialakításával hetente egyalkalommal, 35-40 perces időtartammal. A test deformitásának megelőzése és annak ellensúlyozása a lábboltozat és talpboltozat süllyedése, a hanyag testtartás megakadályozása, a gyermekek izomzatának sokoldalú megerősítése és a légzés javításával történhet.

Emellett szükség van speciális lábboltozat, talpboltozat süllyedése ellen ható és boltozat erősítő gyakorlatokra, és a helyes testtartás kialakítását segítő gyakorlatokra. A helytelen, valamint a tartási elégtelenség közös jellemzője, hogy nem kóros elváltozás. Korrigálható, javítható, rendszeres gyakorlással megfelelően összeállított mozgásanyaggal. A gyakorlatok ne legyenek gyorsak.

A foglalkozásokon egyaránt alkalmazzunk kézi szereket, testnevelési játékokat, amelyek arányosan veszik igénybe a testkülönböző izomcsoportjait. A gyermekek tudatos erőfeszítés nélkül, önfeledten játszanak, ugyanakkor észrevétlenül erősödik a törzs és csípő izomzat és a végtagok izmai is.

Mind a hanyag testtartásnál, mind a gerincferdülés kialakulásának megakadályozásánál, mind a lúdtalp kialakulásánál prevencióra van szükség. A preventív mozgásanyag alkalmazásánál figyelembe kell venni az életkori jellemzőket, biztosítani kell a gyakorlat végrehajtásához elengedhetetlen készletet.

Legfontosabb a gyermek mozgásigénye, mozgásszükséglete, utánzókézsége, s a személyes példaadás.

Fontos a személyiségjegyek kialakítása, erősítése (bátorság, fegyelmezettség, kitartás, közösségi magatartás). A tornának, a játékos mozgásnak, teremben és szabadban, eszközökkel és eszközök nélkül spontán vagy szervezett formában az óvodai nevelés mindennapján lehetőséget kell biztosítani.

Az óvodapedagógus munkájának körültekintőnek, kitartónak, türelmesnek és következetesnek kell lennie. A gyermekek fejlesztésénél figyelembe kell venni egyéni adottságaikat, képességeiket, mindezeket a fokozatosság elvével kell végrehajtani.

8.4. Népi gyermekjátékok, néptánc

A népi gyermekjátékok, néptánc óvodai célja

- Ismerjék meg és szokjanak hozzá a magyar néptánc alapvető és legfontosabb tulajdonságához, a rögtönzéshez (improvizáció).
- Legyen a táncban is a beszédhez hasonló alapszókinccsük, tudjanak néhány figurát, életkoruknak megfelelő tánclepet, és azokból tetszésük, pillanatnyi alkotó kedvük szerint használjanak a legtöbbet mozgásukban, játékukban.

- Célunk a tánc eredeti funkciójának megőrzése, örömeiből, bánatukból fakadó természetes használata.

Feladatai

- A gyermek életkorának megfelelő művészi értékű anyag felhasználásával a gyermekek ösztönös mozgás igényének kielégítése, a ritmus érzék fejlesztése, a harmonikus mozgás fejlődésének elősegítése.
- A mozgás anyaggal az értelmi képességek, a térérzék, esztétikai érzék, valamint az érzelmi élet gazdagítása.
- Anyanyelvi szintű mozgásra-, táncra nevelés, az életkori sajátosságok figyelembe vételével játékosan, a népi gyermekjátékok segítségével.
- Olyan mozgási anyagok tanítása, amelyeknek tervszerűen és tudatosan kidolgozott fejlesztési módszerei a 3-6 éves korú gyermekek mozgáskultúrájának, tánckultúrájának fejlesztését szolgálják.

A foglalkozások anyagai, módszerei

- A táncos gyermekjátékok mozgásanyagát olyan egyszerű alapmozgások, és azok különböző variánsai képezik, mint például a dal ritmusára történő:
  - lépegetés (körben vagy láncban)
  - leguggolás
  - forgás szólóban, párosan
  - szerepváltások
  - párcserélések
  - vonulós, bújós játékok
  - páros vonulások, kapuzások

Ugrós táncok alapmotívumai:

- láblengető- dőcögő
- páros lábú ugrások
- páros lábú ugrások tapssal
- forgolódások- kilengetések
- csapásolások (fiúk)
- sarokkoppantás- elől váltott lábbal
- egylépéses csárdások
- egyes csárdás dobbantó kilépéssel
- lépésdobbantással

Módszerei

- ❖ Bemutató
- ❖ Megfigyelés
- ❖ Gyakorlat- improvizáció
- ❖ Megszilárdítás
- ❖ Ellenőrzés

Speciális képességfejlesztő hatásai

A népi táncos játékok hatásai a gyermek testi fejlődésére:

- **Mozgáskoordináció**
- **Izom, ízület és helyzetérzékelés, egyensúly érzék**
- **A táncmozdulatok erőteljes élettani ingert gyakorolnak a vérkeringésre, a légzés és anyagcsere szerveire**
- **A belső lökés hatással van a mellbőség, testsúly és testhossz pozitív irányú változására is**

Egyéb képesség fejlesztő hatások

- **Zenei alkotó képzelet**
- **Közösségi érzés, társas kapcsolatok, egymás iránti felelősség érzés**
- **Szándékos figyelem**
- **Logikai, gondolkodási műveletek fejlődése (rész- egész viszonya, összehasonlítás)**
- **Emlékezet fejlődése**

A néptánc helye, ideje a csoportokban

Legfőbb helye az énekes, zenei tevékenységek keretén belül, illetve-kiegészítő tevékenységként:

- Korcsoportonként a hét egy- egy napján, 20-30 perces külön foglalkozásokon.

A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ ERDMÉNYE ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

- A megismert gyakorolt térformákat tudják esztétikusan, arányosan kialakítani.
- Játékos mozgásaik legyenek ritmikusak, fantáziadúsak.
- Próbálkozzanak a tanult mozgásformák önálló alkalmazására.
- Táncos mozgásaik végzésekor törekedjenek az esztétikus, egyöntetű mozgásra.
- Ismerjenek legalább 5-6 népi hangszert, azok hangját, megszólaltatási módját.
- Passzív és aktív szókincsük gyarapodjon a népies kifejezésekkel, a dalokban, táncos játékokban használt szófordulatokkal, szókapcsolatokkal.

9. KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK EGYÉNI FEJLESZTÉSE, FEJLŐDÉSÉNEK SEGÍTÉSE

Kiemelt figyelmet igénylő gyermek:

- különleges bánásmódot igénylő gyermek
- sajátos nevelési igényű gyermek
- beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek
- kiemelten tehetséges gyermek,
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek,
- tartós gyógykezelés alatt álló gyermek, tanuló

Kiemelt nevelési cél:

- társadalmi leszakadás megakadályozása
- tehetséggondozás

A pedagógiai feladat:

- biztosítani a leghatékonyabb személyiségfejlődés elősegítését.
- A gyermek megkapja azokat a lehetőségeket, amelyek szükségesek, hogy tudásának, képességének megfelelően fejlődjön.
- Hátránykompenzáció: alkalmassá kell tenni arra, hogy felismerje szükségleteit és együttműködjön a pedagógussal a fejlesztés, nevelés területén.
- A pedagógus részéről megértő, elfogadó nevelői attitűd, pedagógiai optimizmus kialakítása.
- Egyénre szabott nevelés és követelményrendszer kialakítása.
- A társas kapcsolatok fejlesztése, a konfliktuskerülő és -feloldó magatartás erősítése. A szabályok, normák elfogadása hozzátartozik a korrekatív célú fejlesztéshez. Önmaga elfogadása, elfogadtatása, zavarok leküzdése, önismeret, önfegyelem, másság, elfogadása, tolerancia stb.

9.1. Sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelése

A sajátos nevelési igény kifejezi

- a gyermek életkori sajátosságainak a fogyatékoság, az autizmus spektrum zavar vagy egyéb pszichés fejlődési zavar által okozott részleges vagy teljes körű módosulását
- a képességek részleges vagy teljes kiesését, fejletlenségét, eltérő üteműfejlesztettségét

Az alapító okiratban foglalt, a fenntartó által meghatározott fogyatékoság típusának megfelelő sajátos nevelési igényű gyermekek nevelését, fejlesztését vállaljuk fel.

Az alapító okiratban leírtak szerint az intézmény azon sajátos nevelési igényű, különleges bánásmódot igénylő gyermek ellátását vállalja, akik a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján

- enyhe értelmi fogyatékos
- beszéd fogyatékos
- középsúlyos fogyatékos
- a fejlődés egyéb pszichés zavarával (súlyos tanulási, figyelem-vagy magatartásszabályozás zavarral)
- autizmus spektrum zavarral (közülük az, aki integrációban a többi gyermekekkel együtt nevelhető és ép intellektusú) küzdenek. Az intézmény ezen gyermekek fejlesztéséről integrált keretek között, valamint gyógypedagógus közreműködésével gondoskodik.

A sajátos nevelési igény az az állapot, amikor a gyermek egyedi sajátosságai olyan mértékben térnek el az általánostól, hogy annak alapján – a lehetséges fejlődés eléréséhez – sajátos pedagógiai eszközök, módszerek és segédeszközök biztosítása szükséges.

A sajátos nevelési igény megállapítására a tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottságok és az országos szakértői és rehabilitációs tevékenységet ellátó bizottságok komplex – orvosi, pedagógiai, gyógypedagógiai, pszichológiai vizsgálat alapján kerül sor. A gyermek óvodai integrálása a szakértői és rehabilitációs bizottságok által kiállított szakvélemény alapján történik.

Minden gyermek egyedi utat jár be. Figyelembe vesszük, hogy a gyermekek fejlődésbeli eltéréseik minőségben és időben különbözőek. Fejlődésbeli sajátosságaik miatt egyes képességek módosulnak. Egyéni képességeikhez mérten határozzuk meg a pedagógiai szükségleteket.

A sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve, hogy az elvárások igazodjanak a gyermekek fejlődési üteméhez, megfelelő területen valósuljon meg. A fejlesztést célzó foglalkozások programjai váljanak az óvoda programjának tartalmi elemévé. A gyermekek fejlesztésének alapja a szakértői bizottság szakértői véleménye.

Általános elvek

A nevelés hatására a sajátos nevelési igényű kisgyermeknél is fejlődik az alkalmazkodó készség, az akaraterő, az önállóságra törekvés, az érzelmi élet, az együttműködés. A sajátos nevelési igény szerinti környezet kialakítása, a szükséges tárgyi feltételek, és segédeszközök megléte akkor biztosítja a nevelési célok megvalósíthatóságát, ha a napirend során a gyermek mindig csak annyi segítséget kap, ami a további önálló cselekvéséhez szükséges.

9.2. Alapelvünk

- Nem a közösségből kiszakítva, hanem a többi gyermek között, párhuzamos tevékenységként kezdeményezett fejlesztőjáték a legeredményesebb formájaa fejlesztésnek.
- A gyermek mindenk felett álló érdekében a mi felelősségünk, hogy minden rendelkezésünkre álló segítséget megadjunk a gyermeknek képességeik fejlődéséhez, személyiségük kibontakozásához.
- Befogadó csoportléggkört kell kialakítanunk, melyben a gyermek magatartása kizárja a hátrányos megkülönböztetést, zaklatást.

9.3. Célja

A fejlesztés szervezeti keretének megválasztását, az alkalmazott speciális módszer- és eszközrendszert minden esetben a gyermekek állapotából fakadó egyéni szükségletek határozzák meg.

- A nevelés általános céljainak megvalósítására törekvés.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek esélyegyenlőségének biztosítása, fejlődésének elősegítése.
- Az iskolai tanulási képességeket meghatározó funkciók fejlesztése, zavarok korai kiszűrése és megelőzése.
- A fő nevelési területeken végzett feladatokba integrálva, indirekt nevelési módszerekkel realizáljuk a pszichikus funkciók fejlesztését, a gyermeki spontán aktivitásra építve.
- Korrekciós fejlesztésünk célja támaszt nyújtani a részképesség – gyengeségekkel küzdő gyermekek részére egyéni, - kiscsoportos fejlesztő foglalkozások keretében, az iskolai tanulási zavarok megelőzése érdekében.

9.4. Feladata

- Bizonyos funkciójában lemaradt, vagy tartósan stagnáló gyermeknél vissza kell térni arra a fejlettségi szintjére a gyermeknek, amelyben még biztosan mozog és fokozatosan nehezítve a feladatokat kell őt eljuttatni a következő szintre.
- Idő és lehetőség biztosítása a gyakorlásra, korrigálásra.
- Intézményen belüli és/vagy kívüli speciális fejlesztő tevékenységek megszervezése
- A szülők tájékoztatása, az együttműködő kapcsolat kialakítása.

A fejlesztés tervezése és gyakorlata a gyógypedagógiai – orvosi – pszichológiai komplex vizsgálat diagnózisára, javaslataira, azaz a szakértői és rehabilitációs bizottság javaslatára

épüljön. Az egyéni fejlesztési terv kidolgozása az integrációban részt vevő szakemberek feladata.

A sajátos nevelési igényű gyermek terhelhetőségének tekintetében a sérülés jellegének, súlyosság mértékének, adott fizikai állapotának figyelembevétele

9.5. Tárgyi feltételek

A szociális és kommunikációs készségek sérülése, valamint a tevékenységek megszervezésének nehézsége miatt a világ kaotikus, átláthatatlan a sérült gyermek számára. Ahhoz, hogy megteremtjük a biztonságos hátteret, átláthatóvá kell tennünk számukra a környezetet. Feladatunk, hogy a gyermek érthető információt kapjon arról, hogy mikor mit kell, vagy lehet tenni, hol történik az adott tevékenység, hogyan kell egy tevékenységet elkezdni, befejezni, milyen eszközöket és hogyan használhat hozzá. Óvodánk rendelkezik fejlesztő szobával, ahol a gyermekek egyénre szabott fejlesztése nyugodt körülmények között valósulhat meg. Ahhoz, hogy az óvodapedagógusok a fejlesztőmunkába hatékonyan be tudjanak kapcsolódni, bővíthessék szakmai ismereteiket, támogatjuk a differenciálás, integrálás témakörben szervezett továbbképzéseken való részvételt.

Gyógypedagógiai feltételek

A sérülésspecifikus módszerek, terápiák, technikák szakszerű megválasztása és alkalmazása:

- az egyéni szükségletekhez igazodó környezet biztosítása;
- az egyéni szükségletekhez igazodóan segédeszközök használata;
- a kompenzációs lehetőségek körének bővítése a nem vagy kevésbé sérült funkciók differenciáltabb működésének tudatos fejlesztésével;
- annak felismerése, hogy a sajátos nevelési igényű kisgyermek egyes területeken kiemelkedő teljesítményre is képes;
- rugalmas szervezeti keretek kialakítása a sajátos nevelési igényű gyermekek egyéni foglalkoztatásának megvalósulásához;
- az óvoda pedagógusai, pedagógiai munkát segítő alkalmazottai és a szülők megfelelő tájékoztatása a sajátos nevelési igényű gyermek befogadására, együttműködés a sajátos nevelési igényű gyermek családjával.

9.6. Az óvodapedagógus feladatai

A gyermek elemi viselkedésének alakítása a következő területeken

- szociális, kommunikációs készségek célzott fejlesztés
- fejlődési elmaradások lehetséges célirányos kompenzálása

- szociálisan nem megfelelő viselkedés kialakulásának megelőzése, korrekciója
- önkiszolgálási készségük egyéni ütemben történő fejlesztésének segítése
- rendszeresség és időbeliség biztosítása
- elemi készségek, képességek fejlesztése, tanítása
- együttműködés a szakemberekkel (fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus...)

9.7. Az integrált nevelésre vonatkozó általános irányelvek, sajátos nevelési igényű gyermekek az óvodában

- A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében az általános nevelésicélkitűzéseink megvalósítására törekszünk.
- Kiemelt célunk elősegíteni a gyermekek alkalmazkodó készségének, akarat erejének, önállóságának, érzelmi életének fejlődése.
- Az egyéni igényekhez igazodó foglalkoztatás megvalósulás érdekében rugalmas szervezeti kereteket alakítunk ki.
- Az elfogadás szemléletét úgy alakítjuk, hogy tartózkodunk mindazon viselkedésminták adásától, amely a sérült gyermekek különbözőségét hangsúlyozza.
- Fokozott figyelmet fordítunk a sajátos nevelési igényű gyermekek és családjuk esetében az adatvédelemmel és a személyiségjogokkal kapcsolatos szabályok betartására.
- A rehabilitációs tevékenységünket team-munkában kialakított és szervezett folyamatban valósítjuk meg. A team munkában a gyógypedagógus, a gyermeket nevelő óvodapedagógusok és dajkák vesznek részt.

Az integrált nevelésben részt vállaló óvodák igénybe vehetik az egységes gyógypedagógiai módszertani intézmények, a pedagógiai szakszolgálati intézmények szolgáltatásait, az utazó gyógypedagógusi, utazó konduktori hálózat működtetésére kijelölt intézmények segítségét.

9.8. Enyhén értelmi fogyatékos gyermek

Fejlesztésükben meghatározó és kívánatos a nem fogyatékos óvodásokkal történő együttnevelés. A spontán tanulást, a társakkal való együttműködést, a kommunikáció fejlődését segítik azok az élmények, tapasztalatok, minták, amelyeket a gyermek a kortárs csoportban megél. Az integrált óvodai nevelés keretében gondoskodni kell a folyamatos gyógypedagógiai segítségről.

Elengedhetetlen a szeretetteljes, biztonságos környezet megteremtése, melyben érzékeny pedagógusok fejlesztik a gyermeket. Türelemmel, toleranciával fordul minden alkalmazott azokhoz a gyermekekhez is, akiknek erre még nagyobb szükségük van, mint ép társainak.

Az értelmi sérült gyermek esetében fokozott szerepe van a rendszerességnek, az utánzásnak, a gesztusokkalkálásért, egyszerű verbális utasításoknak, a zenének, ritmusnak és a sok ismétlésnek. Fontos, hogysok szeretetet kapjon, testi-lelki szükségletei kielégüljenek, a környezete sem alul-, sem felülterhelést ne rójon rá.

9.9. Középsúlyos értelmi fogyatékos

A középsúlyos értelmi fogyatékos gyermekek sérülése általában már az óvodáskort megelőzően, közvetlenül szülés után vagy kora gyermekkorban felismerhető. A jól szervezett és hatékony korai fejlesztés jelentősen segítheti az óvodai beilleszkedést és az óvodaérettség elérését.

Óvodába lépéskor jellemző a bizonytalan nagymozgás, ügyetlen manipuláció, előfordulhatnak sztereotip mozgások. Szobatisztaság kialakulatlan, beszédértés gyenge, sok esetben a kommunikáció súlyosan akadályozott. Sérült a figyelem, a motiváció, az emlékezet és a kitartás.

Játékukban megfigyelhető a spontaneitás szűkössége, a passzivitás, a szétszórtság.

A fenti játékfejlődés hiányai, zavarai a nevelésben is jelen vannak.

A tapasztalat azt mutatja, hogy a gyerekek, akik nem vagy rosszul tudnak játszani, gyógypedagógiai eljárással játékra nevelhetők, játékra taníthatók. Ennek a játéknak részben erősen fejlődést bepótoló, részben elősegítő szerepe van.

Ezek lehetnek:

A játékban az örömszerzéstől kísért sokszor begyakorolt készségek hatásosan megmaradnak a játékon kívüli helyzetekben is.

Megváltozik a gyermek beállítottsága a tárgyakhoz, személyekhez, a magatartási zavarok következményei csökkennek, a gondolkodási passzivitás oldódik.

A játékban a környezet tárgyairól, jelenségeiről szereznek tapasztalatokat, és ez számukra a tanulás legalkalmasabb módja.

Egész személyiségükre befolyással van a játék azzal, hogy megtanulják, hogyan kell rendezett módon aktívnak lenni, a dolgokra vagy a társra figyelni, a cselekvésben tudatosan részt venni, bizonyos célokat elfogadni és azok elérésére törekedni.

A középsúlyos értelmi fogyatékos gyermek fejlesztésében a kis lépések elvét alkalmazva, a gyermekekre jellemző cselekvésbe ágyazott gondolkodást figyelembe vevő képességfejlesztés kellő időt, alkalmat kell, hogy biztosítson:

- az alapmozgások, manipuláció kialakítására, fejlesztésére
- a minimális kontaktus, kooperációs készség. valamint a nonverbális és verbális kommunikáció fejlesztésére, a gyermek egyéni szükségleteinek megfelelően a szóbeli

kommunikációt kiegészítő, illetve helyettesítő módszerek, eszközök alkalmazásával történő fejlesztésére

- a beszédindításra, a beszédmegértés fejlesztésére, az aktív szókincs bővítésére
- a szobatisztaság, az alapvető önkiszolgálási szokások kialakítására
- az adekvát játékhasználat elsajátítására, a kognitív funkciók fejlesztésére

Ezek kialakításánál kiemelt szerepe van a rendszerességnek, az utánzásnak, a gesztussal kísért egyszerű verbális utasításnak, a zenének, a ritmusnak, a sok ismétlésnek.

A fejlesztés során a csoportban az egymáshoz való közeledésre, az egymás melletti tevékenykedés fejlesztésére.

9.10. Beszéd fogyatékos gyermek

Beszéd fogyatékos gyermek esetén a receptív vagy exreceptív beszéd/nyelvi képességrendszer szerveződésének fejlődési eredetű vagy szerzett zavara miatt az anyanyelv elsajátítás folyamata akadályozott, a gyermek életkorától eltérően.

A beszéd fogyatékos gyermek szenzoros, motoros vagy szenzomotoros problémája (expresszív, diszfázia, receptív diszfázia, kevert típusú diszfázia, a folyamatos beszéd zavarai, logofóbia, centrális eredetű szerzett beszédzavarok, orrhangzós beszéd) illetve beszédproblémákhoz társuló megismerési nehézségek és viselkedészavarok miatt eltérően fejlődik.

Beszéd fogyatékos az a gyermek, akit a szakértői bizottság a komplex vizsgálata alapján annak minősít.

A nyelvfejlődési és beszédzavarok megmutatkoznak

- az anyanyelvi fejlettség alacsony szintjén
- a beszédértés és észlelés nehézségében
- a kifejezőkészség nehézségében (mondatalkotási nehézség, összefüggő beszéd)
- a beszédszervi működés gyengeségében, a beszédhangok tiszta ejtésének hiányában, az írott nyelv elsajátításának nehézségét előjelző kognitív képességzavarban
- verbális tanulás lassú fejlődésében

Az óvodai nevelés egész időtartama alatt kiemelt feladat

- az aktív nyelvhasználat és kommunikáció kialakítása
- az értelmi fejlesztés
- a mozgás és észlelési funkciók
- az érzelmi élet fejlesztése
- egyéni és kiscsoportos fejlesztés.

Fejlesztéshez használt eszközök

- Tárgyképek, eseményképek, mesekönyvek
- Apró játéktárgyak az „élet mindennapjaiból”: bútorok, járművek, gyümölcsök, állatok, babák, baba-ruhák, szerszámok, evőeszközök, épületek
- Író-rajzoló eszközök (színes ceruzák, filctollak, zsírkréta, festék, nyomdák)
- Mozgásfejlesztő eszközök (karikák, labda, ugrókötelek)

Ellátása

Integrált nevelés, fejlesztő foglalkozás. Egyéni fejlesztési terv személyre szólóan, az adott feladatellátást igénylő gyermekre vonatkoztatva kerül kidolgozásra.

9.11. Az autizmus spektrum zavarral küzdő gyermek

Az autizmus spektrum zavarok meghatározó jellegzetessége a társas viselkedést, a kölcsönösséget igénylő kommunikációt és a rugalmas viselkedésszervezést megalapozó kognitív készségek minőségi károsodása, amely jellegzetes viselkedési tünetekben nyilvánul meg. Az állapot hátterében az idegrendszer fejlődési zavara áll. Az autizmus spektrum zavarral küzdő gyermekre jellemző a kölcsönösséget igénylő társas helyzetek megértésének és azokban való részvételének zavara, a beszéd szintjéhez képest károsodott kölcsönös kommunikáció, a rugalmatlan, sztereotip viselkedés, a viselkedésszervezés és kivitelezés zavara és az egyenetlen képességprofil. Autizmus spektrum zavar minden értelmi szinten előfordul, ami azt jelenti, hogy jelen lehet átlagos (vagy átlag feletti) intelligencia mellett épp úgy, mint értelmi sérüléssel együtt járva. A fejlődési zavar átlagos, vagy átlag feletti intelligencia esetében is jelentősen befolyásolja, áthatja a gyermeki fejlődést, megváltoztatja a megismerés folyamatát és a társas viselkedés fejlődését, ezért sérülés-specifikus fejlesztésre minden érintett gyermeknek joga és szüksége van. Autizmusban a beszédfejlődés gyakran megkésik, súlyos esetekben nem alakul ki beszélt nyelv. A központi probléma azonban nem a nyelv hiánya, vagy megkésett fejlődése, hanem a funkcionális, kölcsönös kommunikáció sérülése. Az alapvető problémák közé tartozhat a nyelvhasználat színvonalától függetlenül, hogy hiányozhat a kommunikáció és a beszéd hasznának, hatalmának megértése, vagyis hiányozhat annak megértése, hogy mások érzéseit, gondolatait, tetteit kommunikáció útján befolyásolni lehet. Az autizmus spektrum zavarral küzdő kisgyermek lehető legkorábbi diagnózist követő rehabilitációs terápiája megelőzheti egyes tünetek kialakulását, enyhítheti a fejlődés devianciáját. A jó értelmi képességekkel rendelkező, jól beszélő autizmus spektrum zavarral küzdő kisgyermek számára is a kommunikációs, szociális és kognitív rehabilitációs terápia az óvodai nevelés elsődleges feladata.

Ennek érdekében az óvodai nevelés, illetve ideálisan a szülőkkel való együttműködés eredményeképpen az egész ébren töltött idő – különösen a természetes élethelyzetek – használhatók a fejlesztésre.

Fontos a helyes napirend kialakítása, melynél a cél, hogy a gyermek érthető információt kapjon arról, hogy mikor mit kell vagy lehet csinálni, hol történik az adott tevékenység, mennyi ideig tart, mi lesz a következő tevékenység, hogyan kell egy tevékenységet elkezdni, illetve befejezni. Miután ezekre a kérdésekre a környezetében számára érthető jelekből és a tér elrendezéséből pontos válaszokat kap, akkor biztonságérzete megnő, önállósága fokozódik.

9.12. A fejlődés egyéb pszichés zavarával (súlyos tanulási, figyelem-vagy magatartásszabályozás zavarral) küzdő gyermek

A megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének tartós és súlyos rendellenességével küzdő gyermekek nevelése-fejlesztése során

Célunk

A gyermekek személyiségfejlődésének elérése olyan módon, hogy minél boldogabb, egészségesebb és erkölcsösebb emberekké válhassanak. Pozitív énkép kialakítása. A kommunikáció azon fokának elérése, amelynek során a gyermek kölcsönös interakcióba kerülhet környezetével.

Amire törekszünk

A meglévő készségek használata, az egyéni motiváció megteremtése, speciális módszerek alkalmazása, egyéni és csoportos fejlesztő tevékenység speciális pedagógiai segítségnyújtással. A gyermek fejlődésének, elért eredményeinek mérése, meghatározása, rögzítése rendszeres feladatunk. Tanácsadás a szülőnek, segítségnyújtás a családi neveléshez. Az integrált gyermekek nevelésével kapcsolatos szakmai tapasztalatszerzés, szakmai felkészítésen, továbbképzésen való részvétel, valamint a szakmai anyagok igénybevétele segítségére van minden pedagógusnak. Személyre szabott pedagógiai eljárásokat, eszközöket, módszereket alkalmazunk, igény szerint.

Az értékelésünk mindenkor fejlesztő hatású, folyamatos és ösztönző, pozitív énkép erősítésére törekszünk, mely hozzájárul a korai kudarcok csökkentéséhez is.

9.13. Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek

„beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alul teljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási

hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek”

Célok:

- a fejlesztés a szakvéleményben megjelölt területek egyéni fejlesztése, kompenzációja az óvodapedagógus segítségével a pedagógiai kompetencia határokra belül
- ne terhelje túl a nevelés és fejlesztés a tanulási, beilleszkedési, tanulási nehézség kialakulására veszélyeztetett gyermeket

Feladatok:

- a szakvéleményben megállapított területek segítése az óvodapedagógus együttműködésével. Olyan módszerek, technikák megismertetése, amelyek képességeik figyelembevételével segítik az egészség megőrzését
- a szükséges feltételek megteremtése: eszköz készlet, megfelelő szakemberek
- a BTMN-es gyermekek kapcsolataiban az elfogadható viselkedési formák megismertetése, elfogadása, elsajátítása
- folyamatos kapcsolattartás a szakemberekkel
- együttműködés a szülőkkel a felzárkóztatás sikeressége érdekében
- a differenciálás elsődleges biztosítása
- az elvárások igazítása a gyermek fejlődési üteméhez
- az egyéni bánásmód biztosítása, a másképpen fejlődő gyermek célirányos segítése egészséges társaival együtt
- az utánzásos és szociális tanulás lehetőségének biztosítása

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére

- a szakvéleményben megjelölt képességek eléri az iskolában folyó pedagógiai munkához szükséges szintet
- rendelkezik olyan képességekkel, amelyek a speciális igényeihez igazítva a testi – lelki – mentális egészség megőrzéséhez szükségesek
- biztonságban érzi magát a közösségben, kötődik az őket körülvevő felnőttekhez és gyermekekhez
- elfogadja önmagát és társait és az őt körülvevő környezetet
- a lehetőségeihez mértén aktív tagja a gyermekközösségnek
- képes az alkalmazkodásra
- eljut fejlődése optimális szintére

9.14. Tehetséges gyermekek nevelése

- Olyan érzelmi biztonságot nyújtó légkör szükséges a tehetség erős oldalának a fejlesztéséhez, melyben a gyermek el mer indulni, kereshet, kutathat, tapasztalhat

olyan dolgokat, amelyek tágítják világvilágképét.

- Minél több lehetőséget nyújtunk számukra, amelyekből tanulhat. Mutassunk lelkesedést az őket érdeklő dolgok iránt, mert ezzel is erősítjük a képességeik kibontakozását.

A pedagógus, aki ismeri a gyermek képességeit, az adott területen változatosabb, magasabb szintű feladatokat ad számára. Óvodánk a kiegyensúlyozott légkörével felszínre hozza a többre képes gyermekek adottságait, képességeit.

Módszereink

- Felismerés
- Differenciálás

Tevékenységeink

- Mozgásfejlesztés: heti rendszerességgel tornaszobában való foglalkozás
- Kreatív műhely – kiállítás

A műhelyeken tanultakat alkalmakkor be is mutatják a gyermekek. Tapasztalatot szereznek, mások előtt magabiztosabbak lesznek, kreativitásuk, önbizalmuk erősödik.

9.15. Tartós gyógykezelés alatt álló gyermek, tanuló

„Tartós gyógykezelés alatt álló gyermek, tanuló: az a gyermek, tanuló, akinek egészségügyi ellátása az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (a továbbiakban: Eütv.) 89. §-a szerinti általános járóbeteg-szakellátásban vagy az Eütv. 91. §-a szerinti általános fekvőbeteg-szakellátásban részt vevő szakorvos véleménye alapján az adott nevelési évben, tanévben a harminchat nevelési napot, tanítási napot várhatóan meghaladja, és emiatt az óvodai nevelésben a 8. § (2) bekezdése szerinti formában nem tud részt venni, illetve tankötelezettségét iskolába járással nem tudja teljesíteni”_ (Nkt. 4. § 18.) pont

A tartós gyógykezelés alatt álló gyermek szüleinek, akit az engedélyező szerv felmentett az óvodai foglalkozáson való részvétel alól, az óvodánk tanácsadást és konzultációt biztosít, továbbá szükség esetén tovább irányítjuk a szakellátást biztosító intézményekhez terápiás kezelés céljából.

A Köznevelési törvény módosításának köszönhetően 2021.szeptember 01.től minden 1-es típusú diabéteszes gyermek úgy járhat óvodába, hogy biztonságos körülmények között tud részt venni társaival együtt a nevelésben, oktatásban.

Lehetőség van a pedagógusoknak, oktatómunkát segítő alkalmazottaknak képzés elvégzésére, mely során elméleti és gyakorlati képzés során sajátíthatják el a diabéteszes gyermekek ellátásának az alapjait.

A köznevelésről szóló törvény értelmében Magyarországon – a törvényben meghatározottak szerint – minden gyermek köteles is intézményes nevelésben-oktatásban részt venni, tankötelezettségét teljesíteni. Az óvodai jogviszony létesítése a köznevelésről szóló törvény 8. § (1) bekezdése, valamint 49–50. § garanciális

rendelkezései alapján a gyermek életkorához, lakóhelyéhez, illetve óvoda esetében a szülő munkahelyéhez tartozó felvételi körzethez köthető, nem a gyermek egészségi állapotához.

A diabéteszes gyermek ellátása során azonban olyan feladatok merülnek fel, amelyek részben túlmutatnak a köznevelés feladat- és hatáskörén. A törvénymódosítás ezen hatáskörök bővítésére ad lehetőséget a pedagógusképzés megszervezésével.

Minden olyan óvodában és iskolában, ahol diabéteszes gyermek van, lesz olyan nevelő, vagy olyan a vezető által kijelölt személy (például védőnő), aki a gyermek számára szükséges ellátást elláthatja. Így a diabétesz szempontjából is biztonságban lehetnek ezek a gyermekek, szülők. Ennek értelmében óvodánkban 1 fő óvodapedagógus és 1 fő pedagógiai asszisztens elvégezte e feladat ellátásához kapcsolódó ismeretekről szóló szakmai továbbképzés elméleti és gyakorlati részét.

Speciális étrend biztosítása megtörténik intézményünkben. A testmozgás kiemelt szerepet játszik a cukorbetegség kezelésében. Néhány feltétel betartása mellett a cukorbeteg gyermekek minden tevékenységben ugyanúgy részt vehetnek, mint a többiek.

A testmozgás időtartama és intenzitása befolyásolja a vércukorszintet. A vércukorszint leesésének elkerülése érdekében szükség lehet arra, hogy a gyermek a sportolás előtt, alatt és után egyen valamit. A rendszeres mozgás minden fiatal számára javasolt, de cukorbeteg gyermekeknek egyenesen orvosi javaslat, különösen fontos. Annak érdekében, hogy a gyermek egészségi állapotának megfelelő óvodai és iskolai ellátása megvalósulhasson, az intézmény akár a szülővel közösen kérheti a megyei diabétesz központ, az önkormányzat, a védőnő és az iskolaorvos segítségét.

SZÜLŐ/GONDDVISELŐ

Gondoskodik az eszközökről és az inzulinról, amelyek szükségesek a cukorbeteg gyerek ellátásához.

Megadja a vészhelyzeti elérhetőségeket, amelyeket váratlan helyzetekben használni lehet.

Megadja a gyerek étkezési rendjét.

Jelzi az óvodának, ha változik az ellátási terv.

A mérés során keletkezett veszélyes hulladék tárolásáról és a megfelelő hulladékgyűjtőben történő elhelyezéséről az óvodán kívül a szülő gondoskodni.

DOLGOZÓK

A nevelési év elején egyeztetik a szülőkkel/gondviselővel a cukorbetegség ellátási tervét.

Egyeztetnek a szülőkkel a gyermek napirendjéről.

Ellenőrzik a szülők/gondviselők elérhetőségét.

Megállapodnak arról, hogy milyen esetben kell értesíteni a szülőket/gondviselőket.

Segítik a cukorbeteg gyermeket az óvodában.

A megbeszélte időben megméri a gyermek a vércukorszintjét.

Lehetővé teszik, hogy a gyermek biztonságos helyen kapja meg az inzulinját.

Felismerik az alacsony és a magas vércukorszint jeleit és tüneteit.

Megtanulják, mit kell tenni a gyermekkel, ha alacsony vagy ha magas a vércukorszintje.

Gondoskodnak arról, hogy az alacsony vércukorszintű gyermeket mindig felügyelje valaki, ne maradjon egyedül.

Szabad hozzáférést biztosítanak vízhez és a mosdóhoz.

GYERMEK:

Szól a felnőttnek, ha leesik vagy felmegy a vércukra

Szól a dolgozónak, ha rosszul érzi magát.

Engedi a vércukormérést és az inzulín beadást a kezelési tervnek megfelelően.

Magával viszi a cukorbeteg-felszerelését az intézménybe.

Van nála gyorsan felszívódó szénhidrát arra az esetre, ha leesne a vércukorszintje.

Az óvoda elkészítette szabályzatát, mely részletesen tartalmazza a további feladatokat.

Az intézményben biztosítjuk:

A fokozott kockázatú allergiás betegséggel diagnosztizált gyermekek, tanulók egészségének megőrzésére fordított fokozott figyelmet.

A szülő, törvényes képviselő, a körülmény fennállásáról a köznevelési intézményt legkésőbb a gyermek óvodai jogviszonya létesítésekor tájékoztatja.

Ha a szülő, törvényes képviselő a körülmény fennállásáról a gyermek óvodai jogviszonya létesítését követően szerez tudomást, akkor a szülő, törvényes képviselő az intézményt a tudomásszerzést követően erről haladéktalanul tájékoztatja.

A köznevelési intézmény a körülménnyel összefüggésben a szülőtől, törvényes képviselőtől, kapott adatokat a gyermek biztonságos napközbeni ellátásának céljából legfeljebb a gyermek óvodai jogviszonya fennállásáig kezeli.

10. GYERMEKVÉDELMI FELADATOK

Óvodásaink eltérő szokás és normarendszert követő környezetből kerülnek óvodába.

Személyes törődéssel és fejlesztéssel igyekszünk a gyermekek fejlődését elősegíteni. A gyermekek nevelése során biztosítjuk az emberi jogok és alapvető szabadságok védelmét.

A gyermekvédelem a társadalom kultúra átadó és fejlesztő tevékenységének része.

- ✓ Biológiai
- ✓ Anyagi
- ✓ Egészségügyi

- ✓ Művelődésügyi
- ✓ Szociális
- ✓ Pszichés
- ✓ Jogi
- ✓ Igazgatási

Feltételek komplex biztosításával segíti a gyermekeket.

A gyermek érdeke és jogai

- Az óvoda szolgáltatásai ne jelentsenek számára terhet.
- Minden segítséget megkapjon képessége, tehetsége kibontakoztatásához, személyisége fejlesztéséhez.
- Mint fejlődő személyiséget különös védelem illeti meg.
- A gyermek nevelése a család joga és kötelessége, s ebben az óvoda kiegészítő szerepet játszik.

A szülők jogai és kötelességei

- Gondoskodnia kell a gyermeke testi, értelmi, erkölcsi fejlődéséhez szükséges feltételekről.
- Biztosítania kell az óvodába járást, illetve a tankötelezettség teljesítését.
- Figyelemmel kell kísérnie gyermeke fejlődését, tanulmányi előmenetelét, meg kell adnia ehhez minden segítséget.
- Kötelessége elősegíteni gyermekének a közösségbe történő beilleszkedését, az óvoda rendjének a közösségi élet magatartási szabályainak elsajátítását.
- Meg kell tennie a szükséges intézkedéseket gyermeke jogainak érvényesítése érdekében.
- Tiszteletben kell tartania az óvoda vezetői, pedagógusai, alkalmazottai emberi méltóságát és jogait.
- Rendszeresen kapcsolatot kell tartania gyermeke pedagógusaival.

Konkrét feladataink Prevenációs feladatok

- Veszélyeztetett, vagy hátrányos helyzetű gyermekek óvodába kerülésének elősegítése, óvodába járásának figyelemmel kísérése
- Gyermeki jogok érvényesülésének biztosítása intézményen belül és családban, szükség esetén javaslat, óvó – védő intézkedésre
- A család szociokulturális hátterének megismerése
- A problémával küzdő gyermekek esetében az okok felismerése szükség szerint szakemberek bevonása
- A gyermekek óvodába járásának figyelemmel kísérése, szükség esetén jelzések megtétele.

Óvó – védő feladataink

- Szociális szolgáltatások megszervezése, ellenőrzése

- Egészségügyi szűrővizsgálatok megszervezése, előkészítése

Korrekción feladatok

Felzárkóztatás érdekében fejlesztési feladatok meghatározása, fejlesztési terv alapján – egyéni fejlesztés, egyéni bánásmód szerint

- Szülőkkel megfelelő partnerkapcsolat kialakítása, szükség és igény esetén tanácsadás, szakemberek bevonása

Speciális feladat

- Partnerkapcsolat kiépítése, fenntartása gyermekvédelmi szervekkel, személyekkel
- Különleges bánásmódot igénylő gyermekek, integrált, differenciált nevelése, fejlesztése
  - ❖ **Odafigyelés a gyermekre!**
A gyermek teljesítményében, magatartásában, hangulatában, lelkiállapotában bekövetkezett változások jelzések számunkra.
  - ❖ **Derűs, kiegyensúlyozott légkör megteremtése!**
  - ❖ **A mássággal való természetes együttélés, tolerancia!**
Első fokozatban elfogadjuk
Másodikban természetes módon együtt élünk vele.
  - ❖ **Egyéni bánásmód, a gyermeki jogok biztosítása. Az adottságoknak megfelelő bánásmód!**
  - ❖ **Interaktív, saját élményű tanulási folyamat megszervezése!**
Rávezetni a gyermeket arra, hogy mire képes.

A gyermekvédelem minden pedagógus feladata.

Speciális gyermekvédelmi feladatok

A speciális feladatok ellátása óvodánkban a gyermekvédelmi megbízott feladata.

Feladatai:

Kapcsolattartás

- A szülőkkel
- Az óvodapedagógusokkal
- A segítő intézményekkel
(Gyermekjóléti Szolgálat, Családsegítő Központ, Pedagógiai Szakszolgálat, egyházak, non profit szervezetek, védőnő).

Tájékoztatás és információ-közvetítés

- Az óvoda vezetőjével
A szülőkkel (A helyzettől függő segítségre tesz javaslatot).
- Saját kollégáival

Különböző programok szervezése - az óvoda vezetővel együttműködve

- Prevenációs programok

- Fejlesztő programok

A jelzőrendszer működtetése

A hátrányos helyzet és a veszélyeztetettség felmérése, feltérképezése.

Veszélyeztetettség esetén a Gyermekjóléti Szolgálat azonnali értesítése.

- ❖ Az óvoda gyermekvédelmi munkatervének elkészítése.
- ❖ Az ingyenes étkeztetés miatt is napra készen vezetni a rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesülő gyermekekről szóló kimutatást.
- ❖ Részt venni – ha meghívják - jelzőrendszeri értekezleten, esetkonferencián, ahol a település szakemberei vesznek részt.
- ❖ Igazolatlan hiányzás eseténszükséges intézkedés megtétele
- ❖ Esetmegbeszélés szervezése és vezetése intézményen belül.
- ❖ Önképzés.

Baleset-megelőzés pedagógiai feladatai

- ❖ A gyermekek részére az egészségük, testi épségükhöz szükséges ismeretek átadása, magatartási szabályok tisztázása, balesetek elkerülésének megelőzése
- ❖ Gyermekbalesetek esetén a szükséges intézkedések megtétele, felelősök kijelölése
- ❖ Kirándulások előtt szülők beleegyezésének kikérése, aláírással hitelesítve
- ❖ Mozgáshoz használt eszközök, játékszerek és más tárgyak állapotának folyamatos ellenőrzése
- ❖ Veszélykerülő magatartási formák, technikák megtanítása az életkor figyelembevételével.

Gyermekvédelmi feladatainkat csak egymás munkáját segítve, összefogással valósítjuk meg.

11. ÓVODÁNK ÜNNEPEI, RENDEZVÉNYEI

Az ünnepek, ünnepélyek, megemlékezések fontos szerepet töltenek be az óvoda életében az óvodai nevelésben, a szülőkkel, más intézményekkel, a fenntartóval való kapcsolattartás szempontjából is. Az egyházi ünnepek, évszakokhoz kapcsolódó ünnepkörök és a jeles napok meghatározzák az óvodai élet szervezését. Arra törekszünk, hogy az ünnepek emelkedjenek ki az óvoda mindennapjaiból úgy külsőségeikben, mint belső tartalmukban. Az imádság mindig jelen van ünnepeinken.

Minden ünnepet egy hosszabb előkészület vezet be, amely lehetőséget biztosít az érzelmi átélésre és gazdagon motivált tevékenységekre. A készülődés során nemcsak a minket körülvevő környezetet díszítjük fel az adott ünnephez méltóan, hanem lelkünket is ráhangoljuk a szépre, a jóra, az örömrre.

Egész évben

- **gyermek névnapja, születésnapja**

❖ **Az óvoda hagyományos ünnepei**

- Állatok világnapja
- Mikulás – Szent Miklós ünnepe
- Karácsony- Jézus születésének ünnepe
- Vízkereszt
- Farsang
- Víz Világnapja
- Kiszézés – tél búcsúztatás – zöldág járás
- Húsvét
- Föld Világnapja
- Néptáncbemutató
- Májusfa öltöztetés
- Anyák napja
- Madarak és fák napja
- Tornabemutató – Sport nap
- Ballagó - Iskolába menők búcsúja
- Apák napja
- Családi – gyermeknap
- Nemzeti ünnepeink

Nemzeti ünnepeink, megemlékezéseink – a gyermekek életkorának megfelelően

- Megemlékezés csoport szinten az Október 23. és Március 15. eseményeiről.

Mozgásfejlesztési programunk kiemelkedő éves rendezvényei:

- Néptánc bemutató április végén a Városi Művelődési Központ Színház termében
- A kihívás napján zenés, és vitamintorna bemutató a Városi sportcsarnokban május utolsó szerdáján, (délelőtt is egész napos sportprogramok az óvodában)
- Családi és gyermeknap kavalkád az óvoda udvarán, június elején

Óvodai kirándulások

- Ősszel és tavasszal csoportok által választott helyre.

Egyéb rendezvények

- Nyílt napok, bemutató foglalkozások
- Munkaközösségi foglalkozások

Egyházi ünnepek, lelkipercetek, ovis liturgiák témái

- Tanévnnyitó ünnepi mise – gyermekek megáldása, a Szentlélek segítségül hívása
- Kisboldogasszony (szept.8.) Joakimtól és Annától született a világ Megváltójának édesanyja, a Boldogságos Szűz Mária
- Szent Kereszt felmagasztalás
- Szűz Mária oltalma (okt.01.)
- Mindenszentek, halottak napja
- Mihály és Gábor fő angyalok 11. 08.
- Szent Márton napja (11.11.)
- Karácsony előtti bűnbánati időszak kezdete- Adventi gyertyagyújtások (november 15.)
- Az Istenszülő templomba vezetése 11. 21.
- Szent Miklós püspök (dec.6.)
- Szűz Mária szeplőtelen fogantatása (dec. 8.)
- Jézus Krisztus születése - karácsony (dec. 24-27.)
- Vízkereszt (jan. 6.)
- Gyertyaszentelő Boldogasszony- Jézus találkozása Simeonnal. Születése után a 40. napon a Boldogságos Szűz bemutatta kisedét a templomban. Gyertyaszentelés. (02. 02.)
- Nagyböjt kezdete – aszalt gyümölcs kóstolás (koliba)
- Gyümölcsoltó Boldogasszony (márc. 25.) Örömhírvétel ünnepe.
- Virágvasárnap barkaszentelés a templomban. A megszentelt barka elhelyezése a csoportszobákban.
- Húsvét- Jézus feltámadásának ünnepe
- György nagy vértanú 04. 23.
- Az Úr mennybe menetele 05. 13.
- Pünkösd - Húsvét után az 50. napon a Szentlélek eljövételének ünnepe.
- Tanévzáró szent liturgia. Hálaadás az elmúlt nevelési évért, elköszönünk az iskolába készülő gyermekeinktől.

12. ÓVODÁNK KAPCSOLATAI

12.1. Óvoda – család

- ❖ Fontos tudatosítani a szülőkben, hogy gyermekük nevelése elsődlegesen a család joga és kötelessége, az óvoda kiegészíti és segíti ezt. A Köznevelési törvény azt is kimondja,

hogy a szülő gyermeke nevelésében köteles együttműködni az óvodával.

- ❖ Arra törekszünk, hogykapcsolatunk a gyermekek érdekét szolgálja. Együttműködésünk a kölcsönös megértésen, tiszteleten, odafigyelésen, egymás segítségén alapszik. A minőségfejlesztés kapcsán kiderült, a szülő számára az a legfontosabb, hogy gyermeke jól érezze magát az óvodában, értelmileg és érzelmileg fejlődjön. Alapvető elvárás, hogy a gyermekek nyugodt, szeretetteljes, biztonságos környezetben nevelkedjenek.
- ❖ A szokásos formákon túllépve szeretnénk óvodánkat nyitottabbá tenni, tartalmasabbá az együttműködés formáit, mint ahogyan erről programunk tovább fejlesztésében korábban már volt is szó.
- ❖ A roma gyermekek számának növekedése új feladat elé állít bennünket, hiszen a szülőkkel való együttműködés nem mindig zökkenőmentesnek. Szükséges bizalmuk elnyerése, annak megéreztetése, hogy gyermekeikhez szeretettel közelítünk, őket is elfogadjuk, és lehetőségeinkhez mérten segítjük. Ez persze az óvodapedagógusoktól és az intézmény valamennyi dolgozójától sok türelmet, odafigyelést igényel. Megpróbáljuk megismerni- rajtuk keresztül is szokásaikat, kultúrájukat, hagyományaikat, hogy a velük történő együttműködést elősegítve közösen próbáljuk csökkenteni azt a hátrányt, amellyel ezek a gyermekek óvodába kerülnek.

12.2. Óvoda – egyház

A helyi egyházi személyekkel gyakran találkoznak a gyermekek az óvodában.

Templomlátogatásunk alkalmával szent liturgián veszünk részt. Az elméleti elmélyülésben lelki vezető segíti munkánkat. Az egyházi ünnepek megismerése és átélése egyénileg keresztelelésnél, házasságkötésnél való részvétel során.

Heti rendszerességgel hitre nevelés részeseik gyermekeink, az óvodában hitoktatók által, napirendünkbe beépítve egyházi tartalmakat, rendszeresen lelki percek témái által.

A kapcsolattartás általános formái

Víz, gyertya, barkaszentelés, tanévnyitó, - tanévzáró, óvodaszentelés, hitéleti tevékenység az óvodában.

Kapcsolatunkra jellemző egymás munkájának segítése, tiszteletben tartása. Arra törekszünk, hogy ez a jövőben is így maradjon.

12.3. Óvoda – iskola

A gyermekekben pozitív érzelmet kialakítására törekszünk az iskolába indulással kapcsolatban, szeretnénk, ha a beilleszkedés minél könnyebben menne. Az iskolákkal jó a kapcsolatunk, de a minőségfejlesztés kapcsán kiderült, hogy még jobbá is tehető. Keressük a

lehetőségeket, amelyek ezt elősegítik.

- Közös látogatások az iskolákba a gyermekekkel
- Nyílt napok, iskolai rendezvények látogatása
- Tanítónénik mese délelőttje az óvodában, az óvodások természetes közegében
- Közös rendezvények szervezése

12.4. A Családsegítő Központtal és a Gyermekjóléti Szolgálattal

Gyermekvédelmi feladataink során nélkülözhetetlen tevékenységük

- A gyermek testi, lelki védelmét elősegíteni a családban
- A gyermek veszélyeztetettségének megelőzése
- A kialakult veszélyeztetettség megszüntetése
- Havonkénti eset megbeszélés

12.5. Az ANTSZ-szel

- Jó kapcsolat alakult ki közöttünk, szeretnénk, ha ez a jövőben is így maradna, hiszen **közös célunk és érdekünk a betegségek, a járványok megelőzése**. Tanácsaikat, észrevételeiket elfogadjuk és betartjuk.
- Az épület és környezet folyamatos tisztántartása mindenki feladata.

12.6. A Városi Művelődési Központtal

- Nagyon jó a kapcsolatunk, gyakran járunk színházba, ahol életkori sajátosságaiknak megfelelő előadásokat láthatnak a gyermekek, és gyakorolhatják a színházban való kulturált viselkedés szabályait is.

12.7. A Szatmári Múzeummal

- A múzeum gyermekrendezvényeire, és állandó kiállításaira minden évben ellátogatunk a nagycsoportos gyerekekkel, ezáltal is megismerkedhetünk a fennmaradt népi kultúránk eszközrendszerével, az ország egyedüli szekérgyűjteményével, és számos régi használati tárgyainkkal.

12.8. A Gyermekorvossal és a védőnővel

Rendszeres, és jó kapcsolatot ápolunk a városi alapvető egészségügyi ellátás dolgozóival, kiemelkedően jó a kapcsolatunk a védőnői hálózattal, amely a gyerekek alapvető higiéniai körülményeinek vizsgálatán túl közös óvodai egészségügyi szűrőprogramok bevezetését is preferáljuk.

Formái

- Évente orvosi vizsgálat minden csoportban, az egészségügyi problémákkal küzdő gyermek szakorvosi rendelésre történő beutalása.

- Tanköteles korú gyermekek részére iskolaalkalmassági vizsgálat.
- Hallás-, látásvizsgálat nagycsoportban évente.
- Fertőző betegségek kiszűrése érdekében szükségeszerű védőnői látogatás.
- Tájékoztató előadások szervezése a szülőknek.
- Fogorvos által végzett szűrővizsgálat.

13. ÓVODÁNK EGYÉB KAPCSOLAI

13.1. Fenntartóval

Óvodánk fenntartója a Nyíregyházi Egyházmegye. Működési feltételeink biztosításáról gondoskodik.

Kapcsolatunk részben hivatalos, részben pedig támogató, segítő jellegű. Problémáink megoldását az együttműködés jellemzi.

Formái

- Hivatalos ügyintézés
- Kölcsönös tájékoztatás, egyéni beszélgetések, információ áramlás.
- Igazgató beszámolója az óvodai életről, tevékenységéről.
- Intézményi rendezvényekre való meghívás
- Az intézmény alapdokumentumainak jóváhagyása.

13.2. A szülői közösséggel

A köznevelési törvény alapján az óvodai szülői szervezet figyelemmel kíséri a gyermeki jogok érvényesülését és a pedagógiai munka eredményességét. A szülői szervezet képviselőjét az óvoda vezetője meghívja minden olyan tárgyalásra, ahol a gyermekek csoportját érintő téma kerül napirendre, és itt a szülői szervezet képviselője tanácskozási joggal részt vehet.

13.3. Szakmai szervezetekkel

Megyei Pedagógiai Oktatási Központ

Szakmai tevékenységünk fejlesztése, megújulása érdekében igénybe vesszük a segítségüket, szolgáltatásaikat.

Formái

- óvodapedagógusok továbbképzése
- szakmai napok megszervezése
- szakmai szolgáltatások
- szaktanácsadás

13.4. Pedagógiai Szakszolgálat

Rendszeres kapcsolatot építünk ki annak érdekében, hogy a gyermek egyéni fejlettségének megfelelően a számára legoptimálisabb iskolába kezdhesse meg tanulmányait.

Szakértői bizottsági vizsgálat, nevelési tanácsadás, logopédiai ellátás. Beilleszkedési zavarok, magatartási problémák és képességbeli eltérések okainak feltárása – megoldása, a sajátos nevelési igényű gyermekek vizsgálata, diagnózisalkotás, javaslattevés az ellátásra.

13.5. Térségi óvodákkal

Az intézményekkel való kapcsolattartás

Fontosnak tartjuk az egymástól való tanulást, ezért fontos a környező intézményekkel való jó kapcsolat ápolása. A horizontális tanulás legfontosabb jellemzője ugyanis az, hogy bevált gyakorlatokat közvetít. Rengeteg idő és energia takarítható meg az intézmények közötti ismeret és módszercserének, a jó gyakorlatok átvételével.

A minőség iránt elkötelezett vezetésnek nagy szerepe van, mert abban az esetben az óvodapedagógusok is elkötelezettjei lesznek, azaz a folyamatos fejlesztés, az állandó jobbítás szervezeti filozófiává válik.

Lehetőségeink

- Hospitálási rendszer működtetése az egyes csoportok között
- A hospitálásokkal feladatok: szervezés, látogatók fogadása, adminisztráció

14. AZ ÓVODÁSA ÉS AZ ISKOLÁBA LÉPÉS FELTÉTELEI

Az óvodába lépés feltétele:

Az Nkt. 8. § „(2) A gyermek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a harmadik életévét betölti, a nevelési év kezdő napjától legalább napi négy órában óvodai foglalkozáson vesz részt. A szülő – tárgyév április 15. napjáig benyújtott – kérelme alapján a gyermek jogos érdekét szem előtt tartva, annak az évnek az augusztus 31. napjáig, amelyben a gyermek a negyedik életévét betölti, különös méltánylást érdemlő esetben, – ha a szülő a gyermek negyedik életévének betöltését megelőzően már kérelmezte, úgy újabb – kérelem alapján annak az évnek az augusztus 31. napjáig, amelyben a gyermek az ötödik életévét betölti a Kormány rendeletében kijelölt szerv (a továbbiakban: felmentést engedélyező szerv) felmentheti a gyermeket az óvodai foglalkozáson való részvétel alól, ha a gyermek családi körülményei, sajátos helyzete indokolja. Ha az eljárásban szakértőt kell meghallgatni, csak az igazgató vagy a védőnő, továbbá tartós gyógykezelés alatt álló gyermek esetében az Eütv. 89. §-a szerinti általános járóbeteg-szakellátásban, vagy az Eütv. 91. §-a szerinti általános fekvőbeteg-szakellátásban részt vevő szakorvos rendelhető ki. Tartós gyógykezelés alatt álló gyermek esetében a kérelem a tárgyév április 15. napja után is benyújtható. Az eljárási

határidő ötven nap.

Az Nkt. 45.§ (2) bekezdése értelmében a gyermek abban az évben, amelynek **augusztus 31. napjáig a hatodik életévét betölti, tankötelessé válik.** A tankötelezettség teljesítése a tanév első tanítási napján kezdődik. A szülő kérelmére a felmentést engedélyező szerv (Oktatási Hivatal) döntése alapján a gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben vehet részt. A szülő kérelmét az iskolakezdés évében január 18-ig nyújthatja be a felmentést engedélyező szervhez. Ha az eljárásban szakértőt kell meghallgatni, akkor csak szakértői bizottság rendelhető ki, és a függő hatályú döntésben nem kell rendelkezni a kérelmezett jog gyakorlásáról. Ha a szakértői bizottság a szülői kérelem benyújtására nyitva álló határidő előtt a gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben történő részvételét javasolja, a szülői kérelem benyújtására nincs szükség.

Az Oktatási Hivatal döntése ellen **15 napon belül közigazgatási pert lehet indítani.** A hatósági döntést a bíróság nem változtathatja meg. Ebből adódóan csak a döntés helyben hagyására vagy megsemmisítésére van lehetőség.

A tankötelezettségük megkezdésére halasztást kapott gyermekek részére az óvodánk iskola kezdésre felkészítő foglalkozásokat biztosít. Képesség értékelést végzünk, (Ovped-ben) ebből adódóan fejlesztési tervet készítünk, fejlesztési feladatokkal és játékokkal segítjük a gyermekek fejlődését.

Az óvoda (2,5) 3 éves kortól, legfeljebb 6 7 éves korig nyújt segítséget a szülői háznak a gyermekek nevelésében.

Az óvodai felvétel, elhelyezés folyamatos, a 3. évet év közben betöltő gyermek az adott időszakban kerülhet óvodába.

Az óvoda alapvető feladata az egészséges, harmonikus személyiségfejlesztés, az iskolai életmódra való felkészítés.

A harmonikus személyiség szakszerű fejlesztése az óvodai nevelés komplex folyamatában messzemenően szolgálja és biztosítja az iskolai életmódra felkészítést is. A gyermek iskolába lépéséről az igazgató dönt.

Az iskolai alkalmasság kritériumaként a szociális érettséget és az érzelmi mentális fejlettséget tartjuk számon.

A gyermek belső érése, a családi és óvodai nevelés eredményeként az egészségesen fejlődő kisgyermek az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget.

A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek készen áll az iskolai élet és a tanító néni elfogadására, képes az együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival.

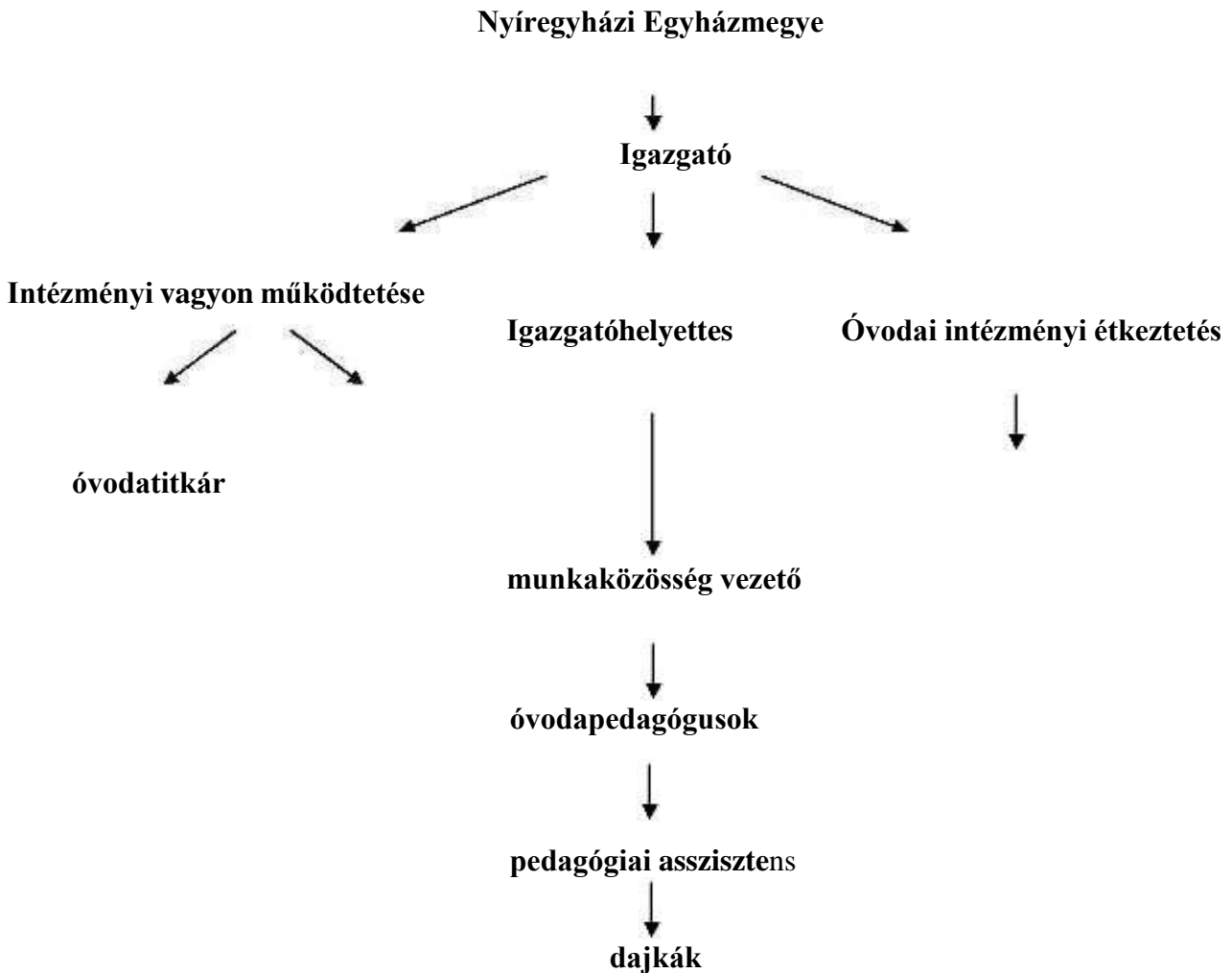
A testi érettséget az orvos állapítja meg.

Az értelmi, mentális érettség: az átlagostól eltérő gyermekek esetében a Pedagógiai Szakszolgálat véleménye szükséges az iskola megkezdéséről. A szülő kérheti az Oktatási Hivataltól, hogy maradjon további egy évre a gyermeke óvodában. Az Oktatási Hivatal a benyújtott dokumentumok alapján saját hatáskörben adhat engedélyt, vagy további vizsgálatot rendel el a Pedagógiai Szakszolgálatnál.

Általában akkor tartjuk a gyermeket iskolaérettnek, ha az iskola első osztályának normaszzerű követelményeit képes teljesíteni, magatartásával megfelelő módon tud beilleszkedni az iskolai közösségbe, és akinek az egészsége nem károsodott.

15. ELLENŐRZÉS, MÉRÉS, ÉRTÉKELÉS, MINŐSÉG-FEJLESZTÉS RENDSZERE

Az óvoda irányítási – szervezeti felépítése:

Az óvoda vezetési szerkezetét, a vezetők közötti munkamegosztást, munkaköri leírásokat a Szervezeti és Működési Szabályzat, valamint annak mellékletei tartalmazzák.

16. AZ ÓVODA ÍRÁSOS DOKUMENTUMAI, TERVEZÉS

Az óvoda kiegyensúlyozott és kiszámítható működési rendjének biztosításához egyrészt, a működést szabályozó jogi (törvényekre, kormány/miniszteri rendeletekre, fenntartói szabályozókra, intézkedésekre épülő belső szabályozó), másrészt a tartalmi munkához keretet adó pedagógiai (pedagógiai program, vezetői koncepció, éves pedagógiai munkaterv, nevelési/fejlesztési terv, a gyermeki fejlődés nyomon követése) dokumentumokkal rendelkezünk, amelyek az intézmény minőségügyi dokumentum rendszerének elemei is egyben.

16.1. Óvodánk alapidokumentumai

- Alapító Okirat
- Házi rend
- Szervezeti és Működési Szabályzat
- Tanügyi dokumentáció
- Pedagógiai Program
- Munkaterv
- Intézményi Önértékelési Program

Az intézmény dokumentumainak felülvizsgálati határidejét az igazgató tartja nyilván és kezdeményezi.

A felülvizsgálatot, az aktuális módosítás menetét az igazgató és helyettese, a vonatkozó törvényisabályozások tükrében áttanulmányozza.

A szülői szervezet választott képviselőinek véleményét kikérve a nevelőtestület a javaslatot figyelembe veszi és dönt.

16.2. Tanügyi dokumentációs

- Felvételi és mulasztási napló.

A csoportok óvodapedagógusai vezetik, pontos, naprakész adatkezeléssel és nyilvántartással, az ovped.hu felületen.

16.3. Pedagógiai dokumentáció

- Pedagógiai Program
- Éves munkaterv
- Pedagógiai csoportnapló (ovped.hu felület)
- A gyermeki fejlődés nyomon követését szolgáló dokumentumok (ovped.hu felület)

A napló vezetése rendszeres és folyamatos, az egy csoportban dolgozó mindkét óvodapedagógus közös feladata.

Az éves nevelési- cselekvési tervek elkészítése határidőre történik.

Feladataink meghatározásánál az előző évi értékelést figyelembe vesszük.

16.4. A gyermekek személyiségfejlődésének nyomon követését szolgáló dokumentáció, fejlődési napló

Mérés, értékelés: **a fejlődés folyamatos nyomon követése.**

A köznevelési törvény egyértelműen rögzíti, hogy az óvodákat - ezzel együtt az óvodásokat is értékelni és mérni kell.

A folyamatosság nem csak azt jelenti, hogy többször, hanem azt, hogy apró részletekben, egyszerre csak egy kicsi területet célozzunk meg.

Óvodánk gyermekközpontú programjának alapja a gyermek- megfigyelésének alapján végzett elemző munkára épített- fejlesztő tevékenység.

A megfigyelés az óvodapedagógus egyik legfontosabb eszköze, hiszen az óvodás korú gyermek folyamatosan érik, változik, tehát az érés, mint lélektani folyamat, amely megteremti a tanulás belső feltételeit a szervezetben, a valóságban tényleg működik. Ez a rendszer azonban minden területen folyamatos, és nem mindig alkalmankénti mérést igényel.

A gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció tartalmazza

- a gyermek anamnéziséét
- a gyermek fejlődésének mutatóit (érzelmi - szociális, értelmi, beszéd, mozgásfejlődés), valamint az óvoda pedagógiai programjában meghatározott tevékenységekkel kapcsolatos egyéb megfigyeléseket
- a gyermek fejlődését segítő megállapításokat, intézkedéseket, az elért eredményeket
- amennyiben a gyermeket szakértői bizottság vizsgálta, a vizsgálat megállapításait, a

fejlesztést végző pedagógus, fejlődést szolgáló intézkedésre tett javaslatait

- a szakértői bizottság felülvizsgálatának megállapításait
- a szülő tájékoztatásáról szóló feljegyzéseket

Az anamnézist a szülő tölti ki az ovped. által elkészített kérdőív formájában. Az óvodapedagógus rögzíti a felületen.

A megfigyelések folyamatosan történnek a gyermeki játék és a tevékenységek során, az életkori jellemzők és a szenzitív szakaszokban legintenzívebben fejlődő képességeknek megfelelően. A gyermeket megfigyeléskor nemcsak az életkori jellemzőkhöz, hanem önmagukhoz is kell hasonlítani.

Elemzés, értékelés, fejlesztési tervek, tevékenységek. Az adatokból kapott értékek a pillanatnyi állapotot tükrözik, láthatóvá válnak a leggyengébb területek és erősségek is, de ezek nem tendencijellegűek. A többszöri megfigyelés eredménye és elemzése után pedig a lemaradás és az ugrásszerű fejlődés megfogalmazható. Ezen információk birtokában jelölhetjük meg a fejlesztendő területeket, illetve a területek fejlesztését elősegítő tevékenységeket, játékokat, nevelési módszereket. Az egyéni fejlesztési tervek a pedagógiai programra épülnek, illetve az óvodapedagógus egyéni módszertani kultúrájára, kreativitására. Ha fejlesztés, illetve a lemaradás vagy a kiemelkedő képesség meghaladja a kompetenciánkat, akkor szakember segítségét kérjük. A fejlődés nyomon követése három korosztályra van lebontva: 3-4 évesek, 4-5 évesek, 5-6 évesek. A szülők felé történő tájékoztatásra a nevelési évben kétszer kerül sor, februárban és májusban, ami az óvodapedagógus feladata.

17. Óvodánk sajátos feladatai

Szociális hátrányok enyhítését segítő intézkedések

A szociálisan hátrányban lévő gyermekek tekintetében a pedagógusok differenciált foglalkozás keretében csökkentik a hátrányból fakadó esetleges lemaradást, a gyermek fejlődési üteméhez igazodva.

Ennek keretében a nevelési feladatok körében megvalósul:

- a gyermekeket megillető jogok érvényesülése az óvodán belül, szükség esetén védő -óvó intézkedésekre javaslatot teszünk
- a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekek óvodába járásának elősegítése
- a sajátos nevelési igényű gyermekekkel való fokozott törődés
- törekedni a szociokulturálisan veszélyeztetett gyermekek felzárkóztatására
- az új óvodások befogadásának elősegítése, beilleszkedésük zökkenő mentessé

tétele

- gyermekek és a családok minél jobb megismerése
- egészségnevelés
- sport és egyéb mozgástevékenységek megismertetése, megszerettetése
- mozgáslehetőség biztosítása
- felmérni a problémákat, a veszélyeztetettség okozta tüneteket, okokat felismerni, ha szükséges szakember segítségét kérni
- folyamatos kapcsolattartás az óvónőkkel az esetleges változásokról, fellépő veszélyekről
- a felzárkóztatás megszervezése a valamilyen területen lemaradóknak
- differenciált fejlesztés
- tehetségígéretes gyermekek felkészítése
- kulturális rendezvények csoportos látogatása
- igény szerint ügyelet biztosítása
- közreműködés az óvodán belüli szociális szolgáltatások megszervezésében, a nehéz helyzetben levő családok anyagi formában is történő támogatása (pl. étkezési hozzájárulás, ruhaakciók stb.)
- a gyermekvédelmi felelős szükség szerinti részvétele a családlátogatáson
- szakemberek bevonása annak érdekében, hogy segítsük megoldani a családok nevelési problémáit
- a családi életre nevelés tanítása: tanácsadás, külső segítség felajánlása

Szükség esetén a gyermekvédelmi feladatok ellátásával megbízott óvodapedagógus

tájékoztatja a szociálisan hátrányos körülmények között élő szülőket arról, hogy mely szervtől kaphatnak részletes felvilágosítást a lehetséges szociális juttatásokról.

Pedagógiai munkánk tartalmi elemei

- Új nevelési eljárások, módszerek alkalmazására
- Egyénre szabott, tényleges differenciálás egyéni bánásmód
- Egyéni fejlesztés tervszerű, hatékony megvalósítása
- Hagyományos ismeretszerzési, bővítési, mélyítési tér- és időkeretek megváltoztatása
- Pedagógus szerep átértékelése

Az esélyegyenlőség megvalósításához kapcsolódó tevékenységeink:

Alapvető elvárások

- Befogadó (és elfogadó) szemlélet, attitűd,
- Gyermekbarát, biztonságot nyújtó és szeretet árasztó környezet,
- Integrációt támogató új ismeretszervezési eljárások és módszerek alkalmazása a nevelés folyamatában,
- Széleskörű, választható, érdeklődésre épülő tevékenységi és tapasztalat szerzési lehetőségek biztosítása cselekvéses neveléssel,
- Egyéni bánásmód mindenkire kiterjedő alkalmazása,

Aktuális fejlettséget, hozott értékeket is figyelembe vevő optimális fejlesztés úgy, hogy az ismeretszerzés folyamatában a korrekció és felzárkóztatás mellett a harmonizálás orientációs lehetőségét is alkalmazzuk.

18. A környezeti és egészségnevelési intézményi alapelvek, célok

HOSSZÚ TÁVÚ CÉLJAINK

Rendszerszemléletre nevelés elve

Tegyük képessé a gyermeket arra, hogy a megszerzett ismereteiket össze tudják kapcsolni az életben tapasztalt valós dolgokkal, lássák meg a problémákat és az azok közötti összefüggéseket, keressenek választ, megoldást azokra.

Természet és társadalom harmóniájának elve (Tapasztalaton alapuló, kreatív környezeti nevelés)

Közvetlen tapasztalatszerzés útján a teremtett világ szépségeire való rácsodálkozás lehetőségeinek kihasználása.

Alapozzuk meg gyermekeinkben a természet, az épített és társadalmi környezet- benne az ember-harmóniájának megőrzését szolgáló szokásrendszert (értelmileg, érzelmileg, erkölcsileg, esztétikailag). Felelős, elkötelezett, környezettudatos és kulturált magatartással működjenek közre a szülőföld, a lakóhely, az óvoda esztétikus környezetének kialakításában, megőrzésében.

Fenntarthatóság elve

Alakítsuk ki gyermekeinkben a szűkebb és tágabb környezetért felelős, aktív, együttműködésre alapozott magatartásformákat, életvitelt, a jövőre, a fenntarthatóságra irányuló személyes attitűdöket.

A fenntarthatóságra nevelés olyan pedagógiai törekvés, amelynek központi célja a szemléletformálás, melynek elemei nehezen mérhetők, hatása általában közvetett, hosszútávú. A fenntarthatóságra nevelés rendszere alapvetően négy elemet jelent: a gyermekek bevonását,

a gyakorlati alkalmazást, a reflektív gyakorlatot és a fenntarthatósággal kapcsolatos tudás, etika és értékek integrációját. Az intézményi kontextusnak, az adott életkori csoportnak, az adott tanulási környezetnek, és az adott helyzetnek megfelelően helyezünk előtérbe bizonyos tevékenységeket. A környezetünk tanúskodik a témára való odafigyelésünkről, olyan tevékenységelemeket (feladatok, kérdések, tevékenységek, eszközhasználat, stb.), amelyek segítik a nem fenntarthatósági folyamatok, fogalmak megértését, támogatjuk a gyermekek, tanulók kreatív és kritikus gondolkodását, megerősítjük a fenntarthatóság szempontjából pozitív példákat, magatartásformákat, illetve saját magunk is ezekben jó példát mutatunk.

Testi- lelki egészség elve

Az intézmény minden dolgozója törekedjen a komplex testi- lelki- szociális értékek védelmére, az ökológiailag fenntartható, egészséges élő és élettelen környezet kialakítására. Tudatosodjon gyermekeinkben, hogy az egészség érték- tenni kell érte. Értsék meg az egészséges életmód és az egészségvédelem fontosságát. Alakuljon ki gyermekeinkben az egészséges életmód utáni igény.

Társas készségek fejlesztésének elve (tolerancia és segítő életmód)

A keresztény értékek megismerése, gyakorlása, erősítése lelkiigazgatónk közreműködésével.

Ismertessük meg gyermekeinkkel a konfliktuskezelés, együttműködési készség, döntési képesség, érzelmi, indulati állapot, kapcsolati zavarok kezelésének, fejlesztésének módszereit a foglalkozások, és szabadidős-tevékenységek nyújtotta lehetőségek maximális kihasználásával. Alakuljanak ki gyermekeinkben a társas környezetükre és önmagukra irányuló helyes, cselekvésre és aktivitásra készítő érzelmek.

Foglalkozásközi integráció elve

Legyünk képesek a különböző ismeretek anyagát összekapcsoló, harmonizáló pedagógiai módszerek alkalmazására, a környezeti és egészségnevelés kapcsán a pedagógusok közti együttműködés új formáinak, módszereinek alkalmazására.

RÖVID TÁVÚ CÉLJAINK

- Az egészséget támogató, biztonságos, esztétikus munkakörnyezet kialakítása és védelme.
- Környezettudatos magatartásformák kialakítása
- Alapvető higiéniai normák megismertetése és betartatása.
- Helyes napirend és életrend kialakítása.
- Az étkezési kultúra fejlesztése, az egészséges táplálkozás szorgalmazása.
- A szabadidő hasznos eltöltése.
- Testi-lelki egészségvédelem a gyermekek és dolgozók körében.

AZ EGÉSZSÉGFEJLESZTÉS FELADATATAI

- Szomatikus egészségfejlesztés (egészséges életmódra nevelés)
- Pszicho-higiénés egészségfejlesztés (lelkiegészségfejlesztés)
- Szocio-higiénés

egészségfejlesztés_

- A magas telített zsír tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, amit az étkezésben biztosítunk a gyermekek számára.
- A nevelési-oktatási intézményben azokon a gyermekek, tanulók részvételével zajló elektroakusztikus hangosítású rendezvényeken, ahol a) 0–6 év közötti gyermekek, tanulók vesznek részt, a hangnyomásszint nem haladhatja meg az Laeq M30 75 dB értéket”

A rendezvényeken törekszünk arra, hogy a gyermekek a hangsugárzókat 3 méteren belül ne tudják megközelíteni.

- Személyi higiénia fejlesztése:

A személyi higiénés nevelés magában foglalja a gyermek testi gondozását, testi szükségleteinek kielégítését és a testi épség védelmét Ezen a test tisztán tartását értjük, a bőr, fogak, szájüreg, haj, érzékszervek, körmök ápolását. A legintimebb higiénés tevékenységet, a WC-használatát és a WC-papír használatát.

Fontosnak tartjuk még az egészséges ruházat és helyes öltözködés szokásának alakítását, valamint ruházat higiéniját, tárolási feladatait.

Célunk: a személyi higiénia iránti igény kialakítása, a gyermekek egészségének, testi

épségének védelme.

Feladatunk: az alapvető higiéniai tennivalókra való szoktatás, gyakoroltatás, ellenőrzés és folyamatos korrekció.

Környezeti higiénia fejlesztése

Az egészségnevelés feladatai csak egészséges óvodai környezetben valósulhatnak meg, melynek színterei a csoportszoba és kapcsolódó helyiségek, valamint az óvoda udvara.

Célunk a környezeti higiénia iránti igény, fogékonyság kialakítása a gyermekekben, a környezettudatos, környezetbarát életvitel megalapozása.

Feladatunk az óvoda és szűkebb környezetünkben jelentkező környezetvédő tennivalók felismertetése, pozitív viszony kialakítása környezetünkkel és a környezetvédő magatartás szokásainak kialakítása. Példamutatással, a munkába történő bevonással, gyakoroltatással a helyes környezeti higiénés tevékenységre szoktatás.

- Az egészséges táplálkozás igényének kialakítása
- A betegségek megelőzésére nevelés
- A mindennapi mozgás megvalósítása
- Balesetek megelőzésére nevelés és elsősegélynyújtás

A CÉLOK ELÉRÉSÉT SZOLGÁLÓ LEGFONTOSABB FELADATOK,

TEVÉKENYSÉGEK részletes kidolgozása külön, kiegészítő dokumentumban található meg „Egészségfejlesztési program „címen.

19. PEDAGÓGIAI PROGRAM ELLENŐRZÉSE, MÉRÉSE, ÉRTÉKELÉSE, MINŐSÉGFEJLESZTÉSI RENDSZERE

Óvodai nevelőmunkánk értékét, minőségét az adja, hogy mit tudunk a céljainkból feladatainkból megvalósítani.

A program sikerességét a „Fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére” címmel kiemelt programelem jelenti. A program folyamatos ellenőrzésében és értékelésében az igazgató óvónőirányításával valamennyi óvodapedagógus részt vesz.

Programunk elemzése, ellenőrzése, értékelése elsősorban a nevelőtestületünk feladata.

Célja a hatékonyság, a minőségjavítás, a feltételek tudatosabb kihasználása az eredményesebb munka érdekében.

19.1. A pedagógiai munka ellenőrzése, mérése, értékelése

Az ellenőrzés, mérés és értékelés célja a pedagógiai gyakorlat segítése és fejlesztése.

Területei:

- dokumentumok ellenőrzése
- nevelőmunka feltételeinek ellenőrzése
- pedagógiai gyakorlat ellenőrzése, elemzése, értékelése
- helyi Pedagógiai Program megvalósulásának nyomon követése, ellenőrzése

Az ellenőrzés és értékelés az elkészített Önértékelési Programnak megfelelően folyik.

Az Önértékelési Program külön dokumentumként található meg. Az óvoda pedagógiai munkájáért az óvoda igazgatója a felelős, ezért az ellenőrzés és értékelés is elsősorban az ő feladata.

Az igazgatóhelyettes, a munkaközösség-vezető pedagógiai, szervezeti és működési feladatait a Szervezeti és Működési Szabályzat rögzíti.

A gyakorlati munka ellenőrzése során fontos a tényszerű, objektív, egyénre szabott értékelés, mely biztos szakmai tudást és pedagógiai tapintatot igényel.

Elemzéskor elsődleges szempont az önálló munka tiszteletben tartása, az óvónő módszertani szabadságának, kezdeményező készségeinek biztosítása, a pozitív értékek megerősítése, az elfogadott elvek számonkérése.

A pedagógiai gyakorlat ellenőrzése két szinten történik:

- a gyermekek fejlettségének mérése, értékelése /megfigyelések, írásbeli dokumentációk/
- óvónői gyakorlat szintjén

Az ellenőrzés a nevelési év folyamán előre ütemezetten történik – az óvoda éves pedagógiai, működési terve tartalmazza. Év végén összegző értékelés készül, mely a realitásokra alapozva ismerteti eredményeinket, hiányosságainkat, meghatározza a fejlesztés érdekében

teendő feladatainkat.

Az igazgató a csoportlátogatások alkalmával folyamatosan ellenőrzi és értékeli a tervezést olyancéllal, hogy az mennyire szolgálja a helyi nevelési program célját és feladatát.

Legfontosabb a gyermekek folyamatos megfigyelése, megismerése. Követni kell fejlődési ütemüket, jelezni a lemaradásokat és az egyénhez kötődő feladatokat. (ovped.)

Az egyéni képességfejlesztést, a módszerek tudatos megválasztását csak ezen ismeretek birtokában tudjuk helyesen elvégezni.

19.2. Intézményi önértékelés

Az intézmény ötéves ciklust felölelő önértékelési programja tartalmazza az intézményi önértékelés előkészítését, megvalósítását, és az értékelésre vonatkozó eljárásrend általános szabályait. Az intézményi dokumentumok alapján a programba kidolgozásra kerül a pedagógus, az igazgató, és az intézmény általános értékelésének az adott óvodára érvényes szempontsora, belső elvárás rendje. Ez a program éves önértékelési tervben determinálódik, amely részletesen tartalmazza az adott évben értékelésre kerülő pedagógusok, vezetők nevét, az értékelés elemeit, az értékelési feladatokat végző pedagógusok nevét, és az értékelésben közreműködő partnerek bevonását.

MINŐSÉGFEJLESZTÉS, INTÉZMÉNYI ÖNÉRTÉKELÉS

Az intézményi önértékelést az aktuális, hatályos jogszabályoknak megfelelően végezzük.

Célunk:

- Gyermekünk számára biztosítani a minőségileg garantált, a fejlődésüket elősegítő óvodai nevelést, ellátást.
- Az óvoda működése folyamatosan feleljen meg az intézménnyel kapcsolatban álló partnerek igényeinek, elvárásainak.

Feladatunk:

- Tudatosabbá tenni az ellenőrzési, értékelési, mérési rendszert, amely összhangban áll a minőségfejlesztési munkával.
- A rendszerrel feltárni az intézmény működésének sikeres területeit – az erősségeket,

amelyek önbizalmat adnak a dolgozóknak, ezáltal könnyebben leküzdhetővé tenni a gyengeségeket, hiányosságokat.

- Az óvodában folyó nevelő munkát, színvonalát, hatékonyságát a partnerek számára láthatóvá tenni és számukra az elégedettséget biztosítani.

Az értékelés, ellenőrzés, mérés és minőségfejlesztés rendszerét az önkéntesség elve alapján igyekeztünk kiépíteni, bevezetni saját működésünk javítása, helyi nevelési programunk hatékonyabb megvalósítása érdekében.

A Pedagógiai Program elfogadása és jóváhagyása

A Mária Kertje Görögkatolikus Óvoda Pedagógiai Programját az intézmény vezetője készíti el, előterjesztése alapján a nevelőtestület fogadja el és a fenntartó hagyja jóvá. Az elfogadáskor véleményezési jogot gyakorol a Szülői Közösség.

Jelen dokumentum elfogadásáról, véleményezéséről készült jegyzőkönyv megtalálható az irattárban.

Legitimációs záradék

A Mária Kertje Görögkatolikus Óvoda Nevelőtestülete az intézmény Pedagógiai Programjának módosítását a mai napon megtartott nevelőtestületi értekezleten elfogadta.

Mátészalka, 2023. 09. 01.

ARY EVELIN

Nevelőtestület nevében (név)

Ary Evelin

Nevelőtestület nevében (aláírás)

A Mária Kertje Görögkatolikus Óvoda Pedagógiai Programjának módosítását, amelyet az intézmény vezetője összeállított, az intézmény nevelőtestülete 2023. 09. 01-én elfogadott, a mai napon a Fenntartó képviselőjeként jóváhagyom és az abban foglaltakkal egyetértek.

Nyíregyháza, 2023. 09. 01.

KOVÁCSNÉ DIBÁCZI ZSUZSANNA

A Fenntartó képviselője (név)

Kovácsné Dibácsi Zsuzsanna

A Fenntartó képviselője (aláírás)

A Pedagógiai Program érvényességi ideje: 2023. 09. 01.

Az Nkt. 26. § (1) bekezdés „A nevelő és oktató munka az óvodában, az iskolában, a kollégiumban pedagógiai program szerint folyik. A pedagógiai programot az igazgató a nevelőtestület bevonásával készíti el és a fenntartó hagyja jóvá. A pedagógiai programot nyilvánosságra kell hozni”

A Pedagógiai Program felül vizsgálatának és módosításának lehetséges indokai

- jogszabályváltozás
- partneri igények változása
- fenntartó által meghatározott feladatváltozás
- ha a nevelőtestület más program bevezetéséről dönt

A pedagógiai program módosítására javaslatot tehet

- az igazgató
- a nevelőtestület bármelyik tagja
- a Szülői Szervezet
- az intézmény fenntartója

A pedagógiai program módosításának módja, lehetséges indokai

A dokumentum nem kötelező felülvizsgálatát és módosítását a felmerülő igények és lehetőségek alapján írásbeli előterjesztés után az intézményvezetés kezdeményezheti a

- nevelőtestület 50+1%-os támogatás jóváhagyása mellett
- 80% - os szülői egyetértés

A pedagógiai program a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé.

A pedagógiai program a jóváhagyást követően szeptember első napjától kerül bevezetésre.

A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala, az elérhetőségéről való tájékoztatás az év eleji szülői értekezleten történik.

A szülők számára az óvoda nyitvatartási időszakban biztosítja a korlátozás nélküli hozzáférést a pedagógiai programhoz, illetve saját honlapján.